

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' ΕΤΟΣ 22^ο | ΑΘΗΝΑΙ 15-31 ΜΑΪΟΥ 1908 | ΑΡΙΘΜΟΣ 948

ΥΦΗΓΗΤΡΙΑΙ ΚΑΙ ΟΧΙ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑΙ

ΑΟΙΠΟΝ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον δὲν ἔπρεπε κἄν νὰ δημιουργηθῆ, εἶχε τὴν λύσιν τὴν ὑπαγορευομένην ἀπὸ τὴν λογικὴν καὶ ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην. Ἡ Σύγκλητος τοῦ Πανεπιστημίου συνήλθε, ἐσκέφθη καὶ με μειονοψηφίαν δὴ ψήφων ἐπέτρεψεν εἰς τὰς γυναῖκας νὰ υποβάλουν ὑποψηφιότητα διὰ τὰς ὑφηγητικὰς ἑδρας.

Τὸ περιέργον εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν εἶναι ὅτι οἱ ἀρνηθέντες ἐντελῶς ψήφον ἐφάνησαν εὐφύστεροι καὶ συνεπέστεροι ἀπὸ τοὺς ψηφίσαντας ὑπὲρ τοῦ ζητήματος. Διότι οἱ πρῶτοι ἀρνούμενοι ἤμπορουν νὰ ἀμνηθῶν ὀπίσω ἀπὸ πολλὰ ἐπιχειρήματα. Μεταξὺ τῶν ὁποίων τὸ ἱπποτικώτερον θὰ εἶναι ὅτι αἱ γυναῖκες «δὲν πρέπει νὰ ἀπομακρύνωνται τοῦ ἱεροῦ τῆς Ἑστίας» Ἡ φράσις ποῦ μᾶς ἀναμασσὺν πάντοτε, ὡσάκις ἡ γυναικεὶα ὑπεροχὴ ἐνοχλεῖ καὶ ἀνησυχεῖ τοὺς ἀσθενεστέρους τοῦ ἰσχυροῦ φύλου.

Οἱ ἄλλοι ὅμως, οἱ ὁποῖοι ἔδωκαν τὴν ψήφον τῶν ὑπὲρ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως, τὴν ἔδωκαν με μίαν πολὺ περιέργον ἐπιφύλαξιν.

Περιορίζουν τὴν γυναῖκα εἰς τὴν θέσιν τῆς ὑφηγητριας μόνον. Ἐφ' ὅσον αἱ γυναῖκες ἐργάζονται καὶ διδάσκουν δωρεὰν καὶ με τὸν μισθὸν τίτλον τοῦ καθηγητοῦ, τίτλον ὁ ὁποῖος δὲν δίδει δικαίωμα εἰς τίποτε, ἄς ἐργάζονται καὶ ἄς διδάσκουν. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ὅμως ποῦ αἱ γυναῖκες θὰ πρέπει νὰ καταλάβουν μίαν ἀπὸ τὰς θέ-

σεις ποῦ καλοπληρῶνται, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐπισημοποιῶν τὴν γυναικεὶαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, τότε «δὲν ἐπιτρέπεται».

Καὶ ὡς δικαιολογία ἔρχεται ἓνα ἐπιχείρημα, τὸ ὁποῖον δὲν ἤμπορεῖ νὰ σταθῆ καὶ τὸ ὁποῖον κρύπτει ὀπίσω του τόσο ταπεινὰ ἰδιοτελεῖας συμφέροντα, ὥστε νὰ ἐντρέπεται κανεὶς καὶ νὰ τὸ ἀναφέρῃ ἀκόμη. «Αἱ γυναῖκες δὲν ἤμπορουν νὰ γείνουν καθηγήτριαι, διότι δὲν ἤμπορουν νὰ γίνον δημοσίοι ὑπάλληλοι.» Ἀλλὰ ἡ δημοδιδάσκαλος τί ἄλλο εἶναι παρὰ δημοσία ὑπάλληλος; Καὶ ἡ διευθύνουσα σήμερον τὸ Μαιευτήριον; καὶ αἱ τηλεφωνήτριαι ποῦ θὰ διορισθῶν αὔριον;

Καὶ διατὶ αἱ γυναῖκες ἤμπορουν νὰ διορίζωνται δημοσίοι ὑπάλληλοι παντοῦ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὄχι; Διατὶ αἱ γυναῖκες ἐφ' ὅσον πρόκειται νὰ σκουπίζον μόνον τὰ σχολεῖα καὶ τὰ γυμνάσια με τριάντα δρ. τὸν μῆνα, ἤμπορουν νὰ εἶναι δημοσίοι ὑπάλληλοι καὶ ἐπιστήμονες μορφωμένοι ὅσον καὶ οἱ ἄνδρες, αἱ ὁποῖαι εἰργάσθησαν καὶ ἐξώδευσαν καὶ καιρὸν καὶ χρήματα διὰ νὰ μορφωθῶν, δὲν ἤμπορουν νὰ εἶναι δημοσίοι ὑπάλληλοι;

Ἡ ἐπιφύλαξις αὐτὴ τῆς Συγκλήτου εἶναι τὸ σκοτεινὸν μέρος τῆς προχθὲς ληφθείσης ἀποφάσεως, ἡ ὁποῖα ἀδικεῖ τοὺς συγκλητικούς καὶ τοὺς παριστᾶ ἀνθρώπους ἀμνηστούς ὑπὲρ τῶν ἰδίων συμφερόντων καὶ ἀρνούμενους εἰς τὴν γυναῖκα τὸ δικαίωμα νὰ ἔχη καὶ αὐτὴ μίαν θέσιν

ἐπικερδή, ἀνάλογον πρὸς τὴν ἐπιστημονικὴν ἰκανότητα καὶ μόρφωσίν της.

Οἱ κύριοι συγκλητικοὶ φαίνοιντο ὡς νὰ λέγουν : Ἀναγνωρίζομεν ὅτι εἰσθε ἱκαναὶ νὰ κάμετε ὅ,τι κάμνομεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ὄχι νὰ πληρόνησθε ὅσον καὶ ἡμεῖς. Κάθε θέσις ποῦ θὰ ἐκαταλαμβάνετε σείς, θὰ ὑστεροῦσεν ἓνα ἄνδρα τόσοι κέρδους· καὶ τὰ κέρδη ὅλα, τὰ θέλομεν δι' ἡμᾶς, κυρίαί μου.

Σείς αἱ γυναῖκες, τὰς ὁποίας τόσοι πομπωδῶς λέγομεν ὅτι προστατεύομεν, σείς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἡμεῖς οἱ ἐπιγανεῖς καὶ οἱ ἐπίσημοι ἀξιούμεν προίκας ὑπερόγκους, σείς, τὰς ὁποίας λέγομεν ὅτι θαυμάζομεν καὶ λατρεύομεν καὶ ὑμνοῦμεν, ὀφείλετε νὰ παραμερίσετε ἀπὸ τὸν δρόμον τοῦ ἀγώνος τῆς ζωῆς. Ἐφ' ὅσον σᾶς θεωροῦμεν ἀσθενεστέρας, ἐφ' ὅσον δὲν σᾶς φοβούμεθα καὶ δὲν σᾶς εὐρίσκομεν εἰς τὸν δρόμον μας αὐτὸν ὀπλισμένας μὲ τὰ ἴδια ὄπλα μας, ἐφόσον ζητήτε τιμὰς καὶ ὄχι χρήματα καὶ ἔρχεσθε νὰ κάμετε δωρεὰν τὴν ἐργασίαν, τὴν ὁποίαν ὀλίγοι ἀπὸ ἡμᾶς κάμουν μὲ εὐσυνειδησίαν, καλῶς νὰ ἔλθετε. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ ἔρχεσθε νὰ ζητήσετε ἀντάλλαγμα ὑλικὸν καὶ ἠθικὸν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐργασίας σας, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποῦ κάθε μία ἀπὸ σᾶς θὰ ἐκτοπίζη ἓνα ἀπὸ ἡμᾶς, τότε τὰ πράγματα ἀλλάζουν.

Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ οἱ Ἕλληνες καθηγηταὶ καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Σύγκλητος ἔπεσαν ἔξω. Ἐταπεινώθησαν, ἐξευτελίσθησαν καὶ κατέρριψαν μὲ τὰ ἴδια τῶν χέρια τὸ ψευδὲς οἰκοδόμημα τῆς ὑπὲρ τῆς γυναικὸς αὐτοθυσίας τοῦ Ἑλλήνου ἀνδρός, τὴν ὁποίαν ἡ φήμη διατυμπανίζει ὡς μοναδικὴν ἀρετὴν τῶν Ἑλλήνων. Ὁ ἄνδρας, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν ἰδίαν ἐργασίαν ζητεῖ ὅλα δι' ἑαυτὸν καὶ τίποτε διὰ τὴν γυναῖκα, καὶ ὁ ὁποῖος στέκεται εἰς τὴν ὑψηλότεραν βαθμίδα τῆς ἐπιστημονικῆς ζωῆς καὶ κηρύσσει ὅτι αὐτὸς καὶ μόνος ἠμπορεῖ νὰ νέμεται τὰ ἔξ' αὐτῆς ἀγαθὰ, ὄχι πλέον δὲν εἶνε ὁ ἄνδρας ἰππότης τῆς παραδόσεως, ἀλλ' εἶναι ὁ ἄνδρας σφετεριστής, ὁ ἄνδρας ὁ ἀρνούμενος εἰς τὴν ἐργαζομένην γυναῖκα τὸ δικαίωμα νὰ ζήσῃ καὶ νὰ συντηρηθῇ διὰ τῆς ἐργασίας της, ὅπως αὐτός.

Ὁ ἐπιστήμων διὰ τῆς ἰδίας πιστοποιήσεως τῆς ἰδιοτελείας αὐτῆς κατέρχεται ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς θέσεώς του εἰς τὸ τελευταῖο σκαλοπάτι τοῦ ἐγωῖσμοῦ καὶ τῆς ἀνανδρίας καὶ ἀφίνει τὴν θέσιν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ὄφειλε νὰ ἔχη ὑψηλά, εἰς τὸν ἐργάτην καὶ τὸν χυδαῖον Ἕλληνα χειρωνακτα, ὁ ὁποῖος πληρόνεται διὰ τὸ ἡμερομίσθιον του, ὅσον περίπου καὶ ἡ ἐργατικὴ γυναῖκα καὶ ὁ ὁποῖος μὲ τὰς οἰκονομίας του ὑπανδρεῖ πτωχὰς ἀδελφὰς καὶ συντηρεῖ ἄπορον μητέρα.

Αἱ Ἑλληνίδες ἐπιστήμονες

ΕἶΝΑΙ ΛΕΙΠΑΙ τιμῆς καὶ θαυμασμοῦ. Κατὰ τὸ εἰκοσαετὲς διάστημα τῆς Ἀκαδημαϊκῆς δράσεώς των, εἴτε ὡς φοιτήτριαι, εἴτε ὡς ἐπιστήμονες ὅλαι περίπου ἀνεδείχθησαν, ὅλαι ἐπροκάλεσαν τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τῶν καθηγητῶν καὶ τῶν συναδελφῶν των φοιτητῶν.

Αὐστηροτάτης ἠθικῆς, ἀλλὰ ὄχι σεμνότηφοι. Εἰς μίαν ἀδελφικὴν ἐντελῶς συνάφειαν μὲ τοὺς ἄνδρας, εἴτε ὡς ἐρμηνεύτριαι τῶν μεγάλων σοφῶν τῆς ἀρχαιότητος, εἴτε ἀσχολούμεναι εἰς μαθηματικὰς ἐπιστήμας, εἴτε κύπτουσαι πρὸ τοῦ μαρμάρου τοῦ ἀνατομείου καὶ μελετῶσαι εἰς τὸ φυσικὸν ὅλα τὰ μυστήρια καὶ τὰ ἀπόρρητα τοῦ ἀνθρωπίνου ὄργανισμοῦ.

Πολλὰ ἐκ τῶν Ἑλληνίδων ἐπιστημόνων μας ἔκαμαν ὅλην τὴν σειρὰν τῶν σπουδῶν των εἰς εὐρωπαϊκὰ Πανεπιστήμια. Μεταξὺ τούτων ἡ δις Μαρία Καλαποθάκη, ἡ πρώτη κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν Ἑλληνὶς ἰατρός. Ἐσπούδασεν εἰς τὸ Παρίσι, καὶ ὑπῆρξε βοηθὸς εἰς τὰς κλινικὰς τῶν διαπρεπεστέρων ἰατρῶν τῆς Γαλλίας. Εἰς τὰς ἐξετάσεις της εἰς τὸ ἐδῶ Πανεπιστήμιον τῆς ἐπετράπη νὰ μετέρχεται τὸν ἰατρὸν μὲ τὸν βαθμὸν Ἄριστα. Μετριόφρων, ἀπέριτος, χωρὶς ἀξιώσεις, εἰργάσθη πάντοτε μὲ τὸν ἴδιον ζήλον μοιράζουσα τὰς ὥρας της μεταξὺ τῶν πτωχῶν, τοὺς ὁποίους θεραπεύει δωρεὰν καὶ μίᾳς πελατείας ἐκλεκτῆς. Καὶ αἱ μὲν καὶ ἡ δὲ εἶναι ἐνθουσιασμένοι ἀπὸ τὴν ἰατρὸν των.

Εἶναι ἐκ τῶν πρώτων, αἱ ὁποῖαι ἔλαβαν μέρος εἰς τὴν σύστασιν τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων καὶ ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ τμήματος τῆς Ὑγιεινῆς καὶ Νοσηλείας, τοῦ ὁποῖου ἐξακολουθεῖ νὰ προεδρεύῃ ἐπὶ δέκα ἤδη κατὰ σειρὰν ἔτη.

Κατὰ τὸν πόλεμον τότε εἶχον συνεργασθῆ μαζὴ της πρὸς μόρφωσιν νοσοκόμων, αἱ δύο ἤδη ὑποψήφιαι ὑφηγήτριαι, δεσποινίδες Ἀγγελικὴ Παναγιωτάτου καὶ Ἄννα Κατσίγρα, ὡς καὶ ἡ ἤδη γνωστοτάτη ἰατρός δις Ἀιθῆ Βασιλειάδου. Καὶ εἰς διάστημα ἑνὸς μόλις μηνὸς εἶχον καταρτίσει τότε πολλὰς καὶ καλὰς νοσοκόμους.

Ἡ δις Ἄννα Κατσίγρα μάλιστα μετὰ ἄλλης νέας ἰατροῦ τῆς δος Ἑλένης Ἀντωνιάδου εἶχαν ἀκολουθήσει τὴν δα Μαρίαν Καλαποθάκη εἰς Βῶλον, εἰς τὸ ἐκεῖ Χειρουργεῖον τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων, εἰς τὸ ὁποῖον εἰργάσθησαν θαυμάσια, ἐμμεῖναι εἰς τὰς θέσεις των μέχρι τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν οἱ Τούρκοι εἰσῆλθον εἰς Βῶλον. Τότε ἐλλείψει ἀνδρῶν, — εἶχαν φύγει ὅλοι, — μετέφεραν τὰ φορεῖα τῶν τραυμα-

ΤΑ ΝΕΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

Φοροῦνται χωρὶς μισοφόρια καὶ μὲ maillots μεταξωτὰ, διαγράφουν ὅλας τὰς γραμμὰς τοῦ σώματος καὶ μένουσιν ἀνοιχτὰ πρὸς τὰ πλάγια, εἰς τρόπον ὅστε φαίνεται μέρος τῆς κνήμης κατὰ τὰς κινήσεις. Εἶναι αἱ φαινομηρίδες τῶν γυναικῶν τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, σεμνότεραι ὅμως πολὺ, διότι ἀφίνοισιν νὰ φαίνεται μόνον ἡ κνήμη. Καὶ τότε μὲν δὲν ἔκαμαν καμμίας ἐντύπωσιν, ἐνῶ τώρα τρεῖς μόνον Παρισίαι καὶ τρεῖς Ἀγγλίδες, γυναῖκες τοῦ ἐλαφροῦ κόσμου, ἐπαρουσιάσθησαν μὲ τὰ φορέματα αὐτὰ καὶ ὁ κόσμος ἀνεστατώθη.

τιῶν ἐπὶ τῶν ὤμων των μέχρι τῆς ἀποβάθρας καὶ ἀφήκαν τὴν πόλιν τελευταῖαι, ὅταν ἔσωσαν καὶ ὅλα τὰ ἔργα καὶ ἐπιπλα καὶ σκευὴ τοῦ χειρουργείου των.

Αὐτὰ ὑπῆρξαν τὰ πρῶτα βήματα εἰς τὴν ἐπιστήμην τῆς δὸς Ἄνας Κατσίγρα, ἡ ὁποία πρώτη ἀπὸ τὸν παρελθόντα Δ)βριον ὑπέβαλεν ἐναίσιμον διατριβὴν ἐπὶ ὑψηγεσία καὶ ἡ ὁποία πρὸ πέντε ἐτῶν διευθύνει τὸ Μαιευτήριον Ἄθηνων.

Μετὰ τὸν πόλεμον ἡ δις Ἄνα Κατσίγρα μετέβη εἰς τὸ Παρίσι ὅπου ἐτελειοποιήθη εἰς τὸν κλάδον τῆς, ὡς βοηθὸς τοῦ μεγάλου μαιευτῆρος Ταρνιέ. ἔργασθεῖσα ἐπὶ διετία εἰς τὴν *Maternité*, τὸ μεγάλο μαιευτήριον τῶν Παρισίων. Μετὰ τὴν ἐπιστροφήν τῆς διωρίσθη, κατόπιν μεγάλης ἀντιδράσεως, διευθύντρια τοῦ Μαιευτηρίου Ἄθηνων. Ποίαν πάλην φοβερὰν ἀνελάμβανε ἐννοοῦν ὅσοι εἰξεύρου τὴν κατάστασιν τῶν δημοσίων ἰδρυμάτων, εἰς τὰ ὁποία ἡ πολιτικὴ εἶναι κυρίαρχος. Ἄλλὰ μὲ τὸν ἰσχυρὸν χαρακτήρα τῆς καὶ μὲ τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς θελήσεώς τῆς κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ, καί, κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὸ Μαιευτήριον Ἄθηνων τὰς στοιχειώδεις τοῦλάχιστον βελτιώσεις, τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστήμη ὑποδεικνύει διὰ τὴν ὑγιεινὴν λειτουργίαν τοιούτων ἰδρυμάτων. Ἐπειτα αἱ δυστυχεῖς γυναῖκες αἱ καταφεύγουσαι εἰς τὸ Ἄσυλον τοῦτο τῆς ἀτυχούς μητρότητος, εὖρον εἰς αὐτὴν γυναῖκα μὲ μεγάλην καρδίαν, ἡ ὁποία εἰξευρε τὴν εὐγενῆ ἐπιστήμην νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ ἐγκαρδιώσῃ καὶ παρηγορήσῃ αὐτὰς εἰς στιγμήν τὸσον δυσκόλους τῆς ζωῆς των.

Κ. Παροῦν

ΒΡΟΧΗ ΣΤΟ ΚΥΜΑ

Ἄπὸ τὸν μαῦρον οὐρανὸ ψιλὴ βροχὸύλα στάζει
Κὶ ἄνθος δὲν εἶν' ἐδῶ τὰ πη, δετράκι διψασμένο,
Ἐδῶ εἶνε θάλασσα πλατεῖα καὶ χῶμα λουσσαμένο
Κὶ ἡ ἀνωρέλευτη βροχὴ τὰ δάκρυά μου μοιάζει

ΖΩΗΣ ΣΚΛΑΒΟΣ

Με τὶ καράβι μούφουγε ἀγγὴν ἀγγὴ πρὶν γέζη
Κ' ἔρμιο ἄφρισε τὸ σπῆτι μας καὶ τὴ γωνιά σβουσίμενη
Θελεῖ ἡ ψυχὴ μου πίσω σου ἀνάερα νὰ τρέξη.
Μὰ τὴν κρατοῦνε τῆς ζωῆς τὰ σίδερα δεμένη.

ΑΣΤΡΩΝ ΕΙΔΩΛΑ

Ἄστρα ψηλά στὸν οὐρανὸ καὶ στὸ γυαλοῦ τὰ βῆθη.
Κ' ἐμένα τὸ καράβι μου μὲ τὰ παιδιά σχισμένα.
Δὲν εἴσατε ἄστρα τοῦρανοῦ, γιὰ τὰ δικά μου πάθη
Ἄστρα ποῦ λάμπετε βαθειὰ εἰς με τραβᾶτε ἐμένα.

(Ἄπὸ τὴν Παγὰ Αἰλέουσα τοῦ κ. Παύλου Νιρβάνα)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΕΝ ΤΗ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ

Γ'.

 ἄνθρωπινὴ μορφή καίσατᾶσα σύμβολον τῆς Θεότητος ἐν Αἰγύπτῳ, ἐξαγνίζεται, τὸ πρῶτον, λαμβάνει ἀναλογίας εὐγενεστέρας ἐν Ἑλλάδι, προσκᾶται τέλος τὴν Ὀλύμπιον ἐκείνην καλλονὴν, ἥτις φαίνεται προσδίδουσα εἰς τοὺς θνητοὺς οὐράνιον καταγωγὴν.

Ἄλλ' ὅμως ἐν τῇ τῶν αἰῶνων πορεία τὰς θεολογικὰς παραδόσεις διαδέχονται τὰ μεγάλα κατορθώματα τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων. Τὸ γήινον στοιχεῖον διεισδύει ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον εἰς τὸ θεῖον, μίγνυται, συγχέεται μετ' αὐτοῦ. Ὡς καὶ ἐν τῇ ποιήσει παρατηρεῖται, οὕτω καὶ ἐν τῇ ζωγραφικῇ ἐκ τῆς πάλης τῶν δύο τούτων στοιχείων θὰ παραχθῇ τὸ ὕπατον τῆς Τέχνης. Οἱ κολοσσοὶ ἐπὶ παραδείγματι οἱ κατερχόμενοι ἐκ τῶν θόλων τῆς *Sixtine* ὑπὸ τοὺς ἦχους τῶν σαλπύγγων ὑπομνησκουσι διὰ τῶν ἀναλογιῶν των τοὺς ἦρωας τοῦ Ὁσσιανοῦ. Ἐκάστη σκηνὴ εἶνε συγχρόνως ἄσμα τῆς Ἰλιάδος καὶ κεφάλαιον τῆς Γενέσεως. Θὰ ἔλεγέ τις, ὅτι ἡ θλιβερὰ μεγαλοπρέπεια τῶν ἔβραϊων Προφητῶν φωτιζομένη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυΐας ἐχαράχθη ὑπὸ χειρὸς Τιτᾶνος.

Ἄλλ' ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς Μεταρρυθμίσεως αἱ μυθολογίαι σβέννυνται, οἱ Θεοὶ ἀνέρχονται τὸν Ὀλυμπον, ἀφίνονται τὸν ἄνθρωπον μόνον κύριον τῆς σκηνῆς. Ἐν βῆμα ἔτι καὶ ἡ ζωγραφικὴ θὰ ἔχη συμπληρώσει τὸν κύκλον τῆς ἐξελιξεώς τῆς, τὸν ἦρωα διαδέχεται ὁ εὐγενής, τὸν εὐγενῆ ὁ ἄπλοῦς ἀστός, ἥδη θίγομεν τὴν πραγματικότητα.

Ὡς οἱ ποταμοὶ ἀντανακλῶσι τὰς ἐκατέρωθεν ὄχθας των οὕτω καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἀντικατοπτρίζει, εἰκονίζει τὰς χώρας ἐν αἷς γεννᾶται. Μήπως ἡ Ἰσπανία δὲν εἰκονίζεται διὰ τοῦ Μουρίλλου, μήπως ἡ Ἰταλία δὲν ἀντακλᾶται εἰς τοὺς πίνακας τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου καὶ τοῦ Ραφαήλου ὡς εἰς τοὺς στίχους τοῦ Δάντε καὶ τοῦ Τάσσου;

Γνωστὸν δέ, ὅτι ὁ Δάντε ἦτο ὁ πεφιλημένος ποιητὴς τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἀναγινώσκων τὴν Κόλασιν τοῦ Δάντου ἐσχεδίαζεν ἐπὶ τῶν περιθωρίων τὰς ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ περιγραφόμενας εἰκόνας.

Μήπως ἡ Γερμανία δὲν εἰκονίζεται εἰς τὰ ἔργα τοῦ *Dürrer* ὅσον καὶ εἰς τὰ τοῦ *Goltze*; Μήπως αὐτὸς οὗτος *Goltze* δὲν εἰκονίζεται εἰς τὸν Φάουστ, ὡς ὁ Μιχαὴλ Ἀγγέλος εἰς τὸν Μωϋσῆν, ὡς ὁ Φειδίας εἰς τὸν Δία; Ἄλλως τε ὁ

χαρακτῆρ καὶ ἡ ἰδιοφυΐα τῶν καλλιτεχνῶν μεταβάλλονται κατὰ τὰ διάφορα κλίματα καὶ μόνῃ ἢ μεταβολῇ αὕτη θὰ ἤρκει νὰ παραγάγῃ ὅλως διάφορα ἔργα ζωγραφικῆς, φιλολογίας ἢ μουσικῆς. Ἐκάστη χώρα γεννᾷ διάφορον τὸ Ἰδανικὸν τοῦ ὄραίου. Τὰ διάφορα ἔθνη, αἱ ἰδιοσυγκρασίαι τῶν Λαῶν καὶ τῶν ἀτόμων ἀποτυπῶνται ἐν τῇ ζωγραφικῇ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις τέχναις, τοῦτο δὲ ἀποτελεῖ τὰς λεγομένας Σχολάς. Οὕτως ἡ Ὀλλανδικὴ Σχολὴ ἐπὶ παραδείγματι ἀποδίδει τὴν ἄπειρον θλίψιν τοῦ περιβάλλοντος εἰς τοὺς φαιοὺς οὐρανούς τῶν ὀθωνῶν τῆς καὶ εἰς τὰ θεολερά ὕδατα, τὰ ὁποία χάνονται εἰς τὰς ἀβύσσους καὶ τὰ σκοτεινὰ βάραθρα τῶν εἰκόνων τῆς. Οἱ *Ruysdael*, *Hobbema* καὶ *Potter* εἰσι μελαγχολικοὶ καὶ μυστηριώδεις ὡς ὁ οὐρανὸς τῆς Ὀλλανδίας ὁ συνειφέδης, ὁ πλήρης ρεμβώδους μελαγχολίας.

Ὁ *Van Dyck* χύνει εἰς τοὺς οὐρανοὺς του, οὐρανοὺς πρασίνου καὶ ἰώδους, τοὺς μελαγχολικοὺς ρεμβασμοὺς τῆς λεπτῆς καὶ βαθειᾶς Φλαμανδικῆς ἰδιοσυγκρασίας του. Ὁ Ἐσταυρωμένος του καὶ τὸ πείριξ τοπεῖον ἀποπνέει ὄντως τὸ ἄπειρον πένθος, τὸ ὁποῖον περιεβλήθη ἡ φύσις καθ' ἥν ὄραν ὁ Σωτῆρ παρέδιδε τὸ πνεῦμα φαίνεται ὡσεὶ ὁ καλλιτέχνης ἠσθίαθη αὐτὸς οὗτος τὸ πάθος τοῦ Χριστοῦ εἰκονίζων αὐτό, ἀλλὰ τὸ ἄπειρος πένθιμον ἐκείνο τοπίον δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ τὸ αἰσθανθῇ, νὰ τὸ συλλάβῃ, νὰ τὸ εἰκονίσῃ ὁ ζωγράφος, εἰὰν μὴ ἐγαλουχεῖτο ὑπὸ τὸν μελαγχολικὸν τῆς πατρίδος του οὐρανόν.

Ὁ *Rubens* τέλος, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν δόξαν τῆς Ὀλλανδικῆς μεγαλοφυΐας ἐν τῇ Τέχνῃ εἰκονίζει τὴν παραγωγικὴν δύναμιν τῆς Φλαμανδικῆς Σχολῆς. *Bubens*—ὁ ζωγράφος τοῦ ἐρευθροῦ εἶνε ὁ βασιλεὺς τῆς ζωγραφικῆς, εἶνε μέγας ὡς ὁ Ὄμηρος, ζωογονεῖ μὲ μίαν τοῦ χρωστήρος κίνησιν πᾶν ὅ,τι ἐγγίσει. Ἐὰν αἰσθάνεται τις φρικίαν ἀναγινώσκων τὴν Ἰλιάδα καθ' ἥν στιγμὴν ὁ ποιητὴς θέτει εἰς ἀντιπαράστασιν τὸν Ἀχιλλεῖα καὶ τὸν Ἑκτορα, αἰσθάνεται τὴν καρδίαν ὀδυνηρῶς συσφιγμένην πρὸ τοῦ πίνακος τοῦ *Rubens* τοῦ παριστώνοιο τὸν Ρωμαῖον στρατιώτην διαπερώντα διὰ τῆς λόγχεις τὸ πλευρὸν τοῦ Ἰησοῦ. Εἰς τὸ κτύπημα ἐκείνο τῆς λόγχεις ἐνπάρχει κίνησις, ὠθησις, δύναμις Ὀμηρικῆ, τὴν ὁποίαν ἅπαξ ἰδὼν τις οὐδέποτε θὰ λησμονήσῃ. Ἄλλὰ θαυμάζω τις τὸν *Rubens*, τοῦ ὁποῖου τὰ ἔργα πληροῦνται ἐκφράσεως, δυνάμεως, ζωῆς εἶνε δυνατόν νὰ λησμονήσῃ τὸν *Rembrandt*, τὸν *Korregion*, τὸν *Beronezen*, ἢ τὸν *Raphael*; τὸν *Raphael*—τὸν ποιητὴν—ζωγράφου, οὕτως τὰ ἔργα ἀπὸ τοῦ ἐνὸς μέχρι τοῦ ἑτέρου πέρατος παριστώσιν ἓνα ἄρμο-

νικὸν ρυθμόν, ὅστις κατέχει τὴν γραμμὴν καὶ τὴν ἔκφρασιν ἐν συνδυασμῶ πρὸς τὸ αἶσθημα τῆς χάριτος καὶ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἰδανικοῦ; εἶνε τέλος δυνατόν νὰ λησμονήσῃ τὸν Μιχαὴλ—Ἀγγέλου τὸν ἀθάνατον τῆς Σκέψεως Γίγαντα; Μιχαὴλ Ἀγγέλος—ὁ πλήρης πίστεως καὶ ἰσχύος καλλιτέχνης, μεμονωμένος καὶ ἀδάμαστος, φαντασία πλαστικὴ, κρίσις βαθειά, ψυχὴ πύρινος ἀνῆκει εἰς τοὺς γίγαντας ἐκείνους. τῶν ὁποίων ἡ Σκέψις ἐμφανίζεται ἄκαμπτος εἰς γραμμὰς ὑπερόχους, κυριαρχούσας. Ἡ «Δημιουργία τοῦ ἀνθρώπου», τὸ ἀριστούργημα τοῦ θόλου τῆς *Chapelle Sixtine* εἶνε ἡ ἀποκάλυψις τῆς τραχείας μεγαλοφυΐας καὶ τῆς ὑπερόχου δυνάμεως τοῦ Μιχαὴλ Ἀγγέλου.—Ὁ Ἄδὰμ κείται ἐπὶ τοῦ μελανοῦ ἐδάφους τῆς ἀκατοικίτου Γῆς· εἶνε ἡ ζωντανὴ εἰκὼν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἰσχυί καὶ τῇ ἀδυναμίᾳ του, ἔχουτος ὡς μόνον στήριγμα τὴν μηδαμιότητά του, ἡμιανοίγυτος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ τοῦ ὕπνου τῆς ἀσυνειδησίας, ἀλλ' ἐμψυχομένου ἠρέμα διὰ τῆς πνοῆς καὶ τῆς ἐπαφῆς τοῦ Δημιουργοῦ. Ἀδύνατον ν' ἀποδώσῃ τις εἰς ἀπλουστερὰν εἰκόνα τὴν μυστηριώδη σχέσιν μεταξύ τοῦ πεπερασμένου καὶ τοῦ ἀπείρου, μεταξύ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ θεοῦ. Ἡ κοινὴ προοπτικὴ ἐξαφανίζεται, τὸ μεγαλεῖον τῶν γραμμῶν δηλοῖ τὸ ὑπέροχον τῆς συλλήψεως, δίδει τὸ αἶσθημα τῆς Αἰωνίου. Ἡ τρικυμία ἐν ἣ ὁ Ἰερωβὰ κυμαίνεται εἶνε αὕτη αὕτη ἡ πνοὴ τῆς Δημιουργίας καὶ τὸ βλέμμα τοῦ Ἄδὰμ ἀντλεῖ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ πυρίνω τοῦ Δημιουργοῦ ὀφθαλμῶ. Ὡς τοπεῖον τὸ γυμνὸν ἔδαφος καὶ ἡ μυκωμένη τῆς ἐκτάσεως ἄβυσσος, διὰ τῶν δύο δὲ ἐκείνων κεφαλῶν κυοφορεῖται ἡ ζωὴ τῶν κόσμων!

Ἐὰν ἤδη θίγομεν τις τὴν πραγματικότητα ἀναζητήσῃ τὴν ἀληθὴ ἀπεικόνισιν τῆς κουρασμένης ψυχῆς τοῦ XX αἰῶνος, οὐδαμῶ ἀλλαχοῦ θὰ εὔρη ζωηρότερον ἐνσάρκουμένην τὴν μελαγχολίαν καὶ τὴν θλίψιν τοῦ αἰῶνος τούτου ἢ εἰς τὴν Φλαμανδικὴν Σχολὴν καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ρώψ. Ρώψ—ὁ ζωγράφος τῶν «Νεκρῶν Φιλημάτων» εἶνε ὁ λάτρης τῆς ἀληθείας, εἶνε ὁ ζωγράφος τῆς συγχρόνου, τῆς νεωτέρας ψυχῆς κατὰ τὰς ἐσωτερικὰς αὐτῆς καταστάσεις· σκοπὸς τοῦ ἔργου του εἶνε τὸ γυμνὸν τῆς συγχρόνου ψυχῆς εἰς συμπλέγματα συμβολικὰ ὅλως νέα καὶ ὑπέροχα τὴν ἔκφρασιν. Ἐπὶ τῶν θαυμασιῶν ὀθωνῶν ἀπλοῦται τὸ ἔργον τοῦ Ρώψ, τὸ προσωποποιεῖ τὴν ἀντίθεσιν τοῦ ἔργου τοῦ *Mellink*, μεστὸν φρικιάσεων. Τὸ παράφορον φίλημα, τὸ ὁποῖον γεννᾷ τὸ φίλτρον τῆς ζωῆς, ζητούσης ὡσεὶ νὰ διαιωνισθῇ καὶ πέραν τοῦ τάφου ἐπήνηθη με λυρικὴν ἔξαρσιν εἰς τοῦ Ρώψ τὸν χρωστήρα, ὅπως

εις του Ρενάν την γραφίδα 'Ο θρήνος του θανάτου και το παραλήρημα της ζωής απλουνται ἐπὶ τῶν ὀθωνῶν του Φλαμανδοῦ ζωγράφου μετὰ χάριτος αὐλου ὑποφαινομένων γραμμῶν καὶ χρωμάτων ὡσεὶ περιβεβλημένα τὴν ἀσύλληπτου τῆς Τέχνης μελαγχολίαν. 'Όθεν οἱ διάφοροι ὀργανισμοὶ αἰσθανόμενοι, ἀντιλαμβανόμενοι διαφορῶς τῶν καλλονῶν τῆς φύσεως παράγουσιν ἔργα διάφορα, διαφέροντα κατὰ τὸ χρώμα ἢ τὴν γραμμὴν, κατὰ τὸ αἶσθημα ἢ τὴν σκέψιν. Αἱ ἀναπάσεις τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ζωγράφου ἢ τοῦ μουσικοῦ φρίσσουν ἐν τῷ ἔργῳ των, δι' ὃ καὶ ἐπὶ τῶν ὀθωνῶν ἢ ἐπὶ τῶν στίλων ἐπανευρίσκει τις τὰ ἄσματα του Beethoven, τοῦ Mozart καὶ τὰς παραπονετικὰς μελωδίας τοῦ Weber.

Ἄλλ' ἡ ζωγραφικὴ δὲν ἀποτελεῖ οὔτε τὸ πρῶτον οὔτε τὸ τελευταῖον ὄριον τοῦ Συμβολισμοῦ ἐν τῇ Τέχνῃ τῆς Σκέψεως. Τὸ σχέδιον εἶνετί ἀφηρημένον ὁ ἄνθρωπος ἀρχεται ἐξ ἀφηρημένων. Τὸ παιδίον κατασκευάζει ὁμοιώματα ἐκ χρώματος ἢ ξύλου, ἐννοεῖ μόνον τὴν ἀπτήν μορφήν. Ὁ ἄγριος τοῦ Ἀμαζόνος ἢ τοῦ Ὀρεινικοῦ, ὁ νέγρος τῆς Γουίνεας οὐδὲ κἀν ὑποπτεύονται τὴν καθαρῶς διὰ γραμμῶν παράστασιν τῶν ἀντικειμένων. Ὀλη ἡ αἰσθητικὴ των περιορίζεται εἰς τὸ νὰ ζυμῶσιν τὴν ἀργιλλον τῶν τοῦ ποταμοῦ προσχώσεων, ἵνα σχηματίζωσι τίγρεις, κροκοδείλους ἢ ἄλλα εἶδωλα. Τὰ δοκίμια τῶν ἐπὶ λίθων ἢ ἐπὶ ξύλων ὁμοιωμάτων ἀνέκουσιν οὕτως εἰπεῖν εἰς τὴν ἱερογλυφικὴν, τὴν ἀρχέγονον τῆς πλαστικῆς περίοδον. Ἀρχαιότερον εἰς τὴν ἀπωτάτην κλίμακα τῶν αἰῶνων ὁ ἄνθρωπος κατεσκευάζεν, ὡς οἱ ἄγριοι τῆς σήμερον, τὰ εἶδωλά του ἐξ ἀργιλλου, εἶδωλα ἀπολεσθέντα διὰ παντός.

Εἶνε ἄρα γε ἀνάγκη νὰ εἴπωμεν, ὅτι ἡ Πλαστικὴ ἀκολουθεῖ εἰς τὰς διαφόρους ὄψεις τῆς ἐξελίξεώς της τὴν πορείαν, τὴν ὅποιαν ἢ συμβολικὴ τῆς Ἐννοίας παράστασις ἀκολουθεῖ ἐν τῇ ἐξελίξει τῶν ἄλλων τῆς Τέχνης μορφῶν; Εἶνε ἀνάγκη νὰ προσθέσῃ τις, ὅ,τι γεννᾶται ἐκ τῆς ἀδυναμίας τοῦ λόγου ν' ἀποδώσῃ καταστάσεις τινὰς τῆς ζωῆς, ὅ,τι δημιουργεῖται ἐκ τῆς φευγαλέας, τῆς ἀσύλληπτου φύσεως τῶν λέξεων; Ὡς ἐν τῇ ἱερογλυφίᾳ οὕτω καὶ ἐν τῇ Πλαστικῇ τὸ σῆμα ἤλθεν εἰς βοήθειαν τῆς Ἰδέας, ἵνα δώσῃ ὄρατόν καὶ μόνιμον σχῆμα εἰς τὴν σκέψιν, συμβολικὴν ἐκφρασιν εἰς τὸ θρησκευτικὸν αἶσθημα. Ἐὰν πρῶτα δοκίμια ἀποτελοῦσιν ἀπλῶς ἄμορφα ὁμοιώματα ὡς πᾶν ὅ,τι ἐξέρχεται τῶν χειρῶν τῆς ἐν σπαργάνοις ἀνθρωπότητος. Φυλὴ τις θέλουσα νὰ τηρήσῃ τὴν ἀνάμνησιν γεγονότος τινὸς ἀξιοσημειώτου, ἢ τὸν θάνατον ἐνδοξοῦ ἀρχηγοῦ κατέφωγεν εἰς τὸν λί-

θον. Ὁγκος γρανίτου χονδροειδῶς κατεργασμένος, ἀνορθούμενος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους διηγείτο διὰ τοῦ ὄγκου του καὶ τῆς ἀκατεργάστου αὐτοῦ ὄψεως τὴν ἀνδρείαν τοῦ ἥρωος, τὴν βαθείαν ἐντύπωσιν, τὴν ὅποιαν τὰ κατορθώματά του ἀφίαν εἰς τὴν μνήμην τῶν γενεῶν' ἐχρησίμεινε συγχρόνως ὡς ἐπικήδειος ἀποχαιρετισμὸς καὶ ὡς μασώλειον τοῦ τιμωμένου ἀρχηγοῦ. Τοιοῦτος ὁ κελτικὸς ὀγκόλιθος (*menhir*), τὸν ὅποιον συναντᾶ τις εἰς τὰ Δ καὶ Β παράλια τῆς Γαλλίας καὶ ὁ ὅποιος φαίνεται ἐνθυμίζων εἰς τὸν περιηγητὴν τὸ περίφημον ρητόν: «*Siste via-ior herosm calcas*». Τὸ μνημεῖον τοῦτο, εἰκὼν τῆς τραχύτητος τῶν χρόνων ἐκείνων, ὅτῃ μὲν τὴν αἰχμὴν ἔχον βεβυθισμένη ἐν τῷ ἐδάφει, ὅτῃ ἐπὶ τῆς βάσεώς του ὑψούμενον εἰκονίζει οὕτως εἰπεῖν τὴν προαίσθησιν τῶν μελλουσῶν τυχῶν' ἐπιμηκνόμενον θὰ δώσῃ τὸν ὀβελίσκον, ὑπὸ τὴν εὐκαμπτοτέραν σμίλην τοῦ Ἑλληνοῦ ἀγαματοποιοῦ θὰ κατιστῆ μασώλειον. Ἐλλείψει ὀγκόλιθον συνεσώρευον χῶμα, χάλικας, χόρτα εἰς σχῆμα λοφίσκου (*tumulus*), τοιαύτη ἢ μέθοδος τῶν Ἀράβων καὶ τῶν ἀγρίων τοῦ Νέου Κόσμου φυλῶν. Ἐὰν τις ἀντικαταστήσῃ εἰς κολοσσιαίας διαστάσεις τοὺς ἐκ χρώματος βώλους διὰ λίθων θὰ ἔχη τὴν Πυραμίδα. Τὸ μνημεῖον τοῦ Λέσπος, τὸ ὀγκωδέστερον τῶν μνημείων ὅσα ποτὲ ἀφιερώθησαν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ὑπερηφάνειαν ἔχει ὡς ὑπόδειγμα τοὺς τύμβους τῶν ἀρχεγόνων φυλῶν.

Παρὰ τοῖς Κέλταις πλείονες ὀγκόλιθοι μὲ τοὺς γιγαντώδεις στύλους των εἰς γραμμὴν ἢ κύκλον ἀποτελοῦσι τὸ *cromlech* τῶν Δρυϊδικῶν παραδόσεων' ἐὰν τις τοὺς γιγαντώδεις τούτους στύλους φαντασθῆ πρὸς τὰ ἄνω συνδεομένους, ἐπιστεγαζομένους διὰ λίθων θὰ ἴδῃ πρὸς στιγμὴν ἀναφαινόμενον τὸ πρῶτον ὁμοίωμα τοῦ Ναοῦ—τὸ *Dolmus*. Πᾶς τις γνωρίζει, ὅτι ὁ Ναὸς καὶ ὁ Μῦθος εἶνε αἱ πρῶται τῆς ζωῆς τῶν Λαῶν ἐκδηλώσεις. Πλείονα τῶν μνημείων τούτων λαμβάνουσιν ἐπικὰς ὄντως διαστάσεις. Οὐδὲν ἐπιβλητικώτερον, οὐδὲν βαρύτερον καὶ ἀγριότερον τῶν διπλῶν κυκλικῶν σειρῶν τῶν μολοθίων κολοσσῶν, οὔτινες ἀποτελοῦσι τὸ *Stone-Henge*: εἶνε τὸ περιεργότερον Δρυϊδικὸν λείψανον, τὸ ὅποιον συναντᾶ τις ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐὰν ὑπόγεια τῶν Ἰνδιῶν καὶ οἱ κολοσσοὶ τῆς Αἰγύπτου δὲν παρουσιάζουσιν ἐπιβλητικώτεραν ὄψιν. Ἀλλὰ *Dolmeus* καὶ *Cromlechs*, ὀβελίσκοι καὶ Πυραμίδες, ὑπόγειοι Ναοὶ καὶ Παγῶδες ἀκριῶσι πρὸ τῶν γιγαντωδῶν μνημείων τοῦ Καρνάκ. Θὰ ἐλεγέ τις μακρόθεν, ὅτι βλέπει στρατιὰν γιγάντων ἀπολιθωθέντων αἰφνης καθ' ὃν χρόνον ἐβάδιζον πρὸς Τιτάειόν τι ἔρ-

γον. Ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ τις τὰ ὄνειρα, τὰς ὕπτασις, τὰς ὁποίας ἀποπνεεῖ ὁ σωρὸς τῶν ἐρειπίων ἐκείνων' αἰσθάνεται τις, ὅτι ἕκαστος λίθος εἶνε σύμβολον, ἐκάστη ὁμᾶς μῦθος, ὁ Ναὸς ὀλόκληρος θλιβερὰ καὶ ἠρωϊκὴ σελεῖς ὡς ἐπεισόδιον τι τοῦ *Mahābhārata* ἢ ἄσμα τῶν *Nibelungen*. Εἶνε ἡ μεγάλη ἐποποιία τῶν μεταναστεύσεων, τὸ λίθινον βιβλίον ἐν ᾧ πλείονες γενεαὶ συνεκέντρωσαν, συνέπηξαν τὰς κατακτητικὰς ἀναμνήσεις των. Αἱ ἐκ γρανίτου ἐκείναι συλλαβαί, τὰς ὁποίας σήμερον ἀδυνατοῦμεν νὰ ἀρθρώσωμεν ἐπαναλαμβάνουσιν ἐν τῷ ἀφῶν καὶ φρικῶδει, συμβολισμῷ των τὰ μεγάλα κατορθώματα ἀρχεγόνων φυλῶν, ἐν ᾧ ἀφ' ἐτέρου ἐξιστοροῦσιν, ἐκπροσωποῦσι τὸν θάνατον, τὴν πῶσιν βασιλέων καὶ κρατῶν καὶ πολιτισμῶν καὶ βωμῶν καὶ θεῶν ἐξ ὧν ἀπέμειναν μόνον ὡς θλιβερὰ μαρτύρια οἱ γιγαντώδεις ἐκ γρανίτου σκελετοὶ Εἶδομεν πρὸ μικροῦ, ὅτι ὀβελίσκος εὔρηται ἐν σπέρματι ἐν τῷ κελτικῷ ὀγκόλιθῳ, ἢ πυραμίδι ἐν τῷ τύμβῳ, ὁ ναὸς ἐν τῷ *Dolmus*. Καθὼς τὴν ποίησιν, τὴν μουσικὴν καὶ τὴν ζωγραφικὴν μὲν ἢ προσέγγισις, ἢ ἐπαφή τοῦ θείου στοιχείου ὀδηγεῖ εἰς τὰς τοῦ ἀπείρου ἐμπνεύσεις οὕτω καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν, ἣτις μετὰ τῆς γλυπτικῆς ἀποτελεῖ τὰς ἐκλάμπρους θυγατέρας τῆς πλαστικῆς. Αἱ κολοσσιαῖαι διαστάσεις τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἢ ἀγνότης τῶν καμπυλῶν της, αἱ τολμηραὶ συλλήψεις της, ἢ συμβολικὴ δύναμις της, ἢ ἰσχὺς τῶν γραμμῶν ὑψομένων ὡς αἰχμηρὰ βέλη πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸ μυστήριον τῶν σκιῶν της ἀπετέλεσαν καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας τὴν κατ' ἐξοχὴν γλώσσαν τοῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Ἡ Βασιλεῖς τῶν Καλῶν Τεχνῶν—ἢ Ἀρχιτεκτονικῆ—ἐν τῇ ἐξελίξει της ἀκολουθεῖ τῆς θεοκρατικῆς κινήσεως τὴν πορείαν. Ἐκάστη μεταμόρφωσις τοῦ δόγματος ἄγει εἰς νέαν ἐποχὴν, ἐν ᾗ ἡ Τέχνη ἀντανακλᾷ τὴν κυρίαρχον τῆς ἐποχῆς ἰδέαν. Οἱ πρωτογενεῖς χρόνοι εἶχον τοὺς ἀμόρφους ἐκ γρανίτου κολοσσοὺς, ἢ Αἰγύπτου τὰ γιγαντώδη μνημεῖα της, ἢ Σφίγγ, ἢ φύλαξ οὕτως εἰπεῖν τῆς μεγάλης Πυραμίδος ὁμοιάζει βράχον γεγλυμένον ἐπὶ τόπου. Ἐν Ἰνδίασιν αἱ ἀγριαὶ ὀπτασίαι γεννῶσιν οἰκοδομὰς ἔτι μᾶλλον τερατώδεις. Ὁ Ἰνδὸς διανοίγει τὰς κοιλίας τῶν ὀρέων του, ἵνα χαράξῃ εἰς τὰ σπλάγχνα τῆς γῆς τὰ πανθείστικὰ ὄνειρά του. Αἱ ὑπόγειοι αὐταὶ καὶ ὀγκῶδες οἰκοδομαὶ αἱ φυλακισμέναι ἐν τῷ σκότει ἦσαν ἀκατάλληλοι πρὸς ἀποκάλυψιν τοῦ ῥυθμοῦ καὶ τῆς ἁρμονίας τῶν γραμμῶν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς.

Ἡ κυρίως Τέχνη ἀνθεῖ μόνον ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς Ἑλληνικῆς μεγαλοφυίας, τῆς ἀθανάτου αἰσθητικῆς, ἢ ὅποιος δημιουργεῖ ἁρμονίας, ὑφαι-

νει μελωδίας ἐκ λίθου μὲ θεῖον ῥυθμόν, μὲ δύναμιν ἀφθαστον, ἢ ὅποιος ὀνειροπολεῖ ἐκεῖ ὑψηλὰ εἰς τὸν ἱερόν βράχον τῆς Ἀκροπόλεως τὴν ὑπέροχον συναυλίαν τῶν γλυκυτάτων ἐκ μαρμάρου γοητείων καὶ ὑψώνει τὰς αἰθερίους γραμμάς της εἰς χορὸν ἀφάνταστον, εἰς ὕμνον Ὀλύμπιον, εἰς προσευχὴν ἀσύλληπτου πρὸς τὸν καταγάλανον Οὐρανόν. Ἐκεῖ ὑψηλὰ εἰς τὸν ἱερόν βωμόν, τὸν μόνον βαστάζοντα τὸ κρυσταλλωμένον ὄνειρον τῆς ὑπέροχου Τέχνης, εἰς τὸ αἰώνιον προσκύνημα πρὸ τοῦ ὅποιου οἱ λάτραι τῆς προόδου γονυπετοῦσι, ἐκεῖ εἰς τὸν ἔμφυλον βράχον ὅπου βασιλεύει ἡ μαγανεία τῆς Τέχνης κατανωκῶσα τοὺς αἰῶνας, ἐκεῖ ὅπου ἡ σιδηρὰ θέλησις τοῦ Περικλέους καὶ ἡ δημιουργὸς τοῦ Ἰκτίνου σκέψις συνέπηξεν, ἐπαγίωσε τὸν ἀρχιτεκτονικὸν τύπον εἰς μνημεῖον ὑπέροχου κάλλους εἰς μνημεῖον κυριαρχήσαν τῶν αἰώνων, εἰς μνημεῖον ἀθανάτου, τὸν Παρθενῶνα, τὸν μεγαλείτερον τῆς Τέχνης πυρσόν, ὅστις ὑψώνει εἰς ὑψηλὰ ἰδανικῶν εἰς ἄλλας σφαίρας ἰδεώδεις τοὺς ἀφθίτους κίονας καὶ τὰς ἀπροσπελάστους μετύπας πρὸς τὰς ὁποίας ἐκ περάτων γῆς μὲ βλέμμα ἐκστάσεως γοητευμένη ἀνείζει ἢ ἀνθρωπότης.

Ἐπὶ τῇ ἐπικρατήσει τοῦ χριστιανισμοῦ ἕκαστος λαός, ἐκάστη χώρα, ἐκάστη πόλις προσεπάθησε ν' ἀποκτήσῃ τὴν ἐκ λίθων Ἰλιάδα της. Ἀνηγέρθησαν τότε αἱ θαυμάσιαι μητροπόλεις, τῶν ὁποίων τὰ βέλη, τὰ δαντελώματα, οἱ θόλοι, αἱ στοαὶ ἀποτελοῦσι τόσας προσευχὰς γεγλυμένας ἐν τῷ μαρμάρῳ ἢ τῷ γρανίτῃ. Ἡ ἁρμονία ἢ πηγάζουσα ἐκ τῶν διασταυρώσεων τῶν γραμμῶν ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ ἐνθυμίζει τοὺς συνδυασμοὺς τῶν ἡχῶν, τῆς μουσικῆς μελωδίας, δι' ὃ καὶ ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ὀνομάσθη ἢ μουσικῆς ἐκτάσεως, ἐνῶ τὰ αἰθέριακῶτα τῆς μουσικῆς ἀποτελοῦσιν ὡσεὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν τῶν ἡχῶν. Ὃθεν δικαίως οἱ Γερμανοὶ εἶπον, ὅτι ἡ ἀρχιτεκτονικὴ ἀποτελεῖ συμφωνίαν ἀποκρυσταλλωθεῖσαν καὶ ἡ μουσικὴ ρέουσιν ἀρχιτεκτονικῇ.

Εὐθὺς ὡς ἡ πνοὴ τῆς θρησκείας ἔπαυσε νὰ ζωογονῇ τὴν τέχνην, ἡ τέχνη ἐξέπεσεν. Εὐθὺς ὡς ὁ διασταγμὸς σκιρτᾷ, ὅπου τῆς πίστεως ἢ θερμότης ἀπεσύρθη, ἡ τέχνη μὲ τὴν δᾶδα της ἐσβεσμένην καὶ ψυχρὰν προσέρχεται εἰς τὸν ναόν, εἰς τὸν λυχνόν της Πίστεως. Ἄλλ' ἢ Ἀναγέννησις καὶ ἡ Μεταρρύθμισις στειρεῖν οὐσα ἐν τοῖς λαοῖς τὴν πίστιν τὴν γεννῶσαν τὰ θαυματουργήματα τῆς Τέχνης θέτει εἰς χείρας των τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἐξαγιζούσαν τὴν πίστιν, τὴν ἐντυπον γραφὴν τὴν μονιμοποιούσαν τὰς τῆς πίστεως θεωρίας εἰς μνημεῖον εὐχρηστότερον τῶν γιγαντωδῶν λιθίνων συσσωρεύσεων.

Ἀγγελλικὴ Παναγιωτάτου

Η ΑΥΓΗ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΑΣΠΑΣΙΑΣ

(Ἡ Ἀσπασία, ὁ Περικλῆς καὶ ὁ Σοφοκλῆς εἰς τὴν πινακοθήκην τῆς ἐπαύλεως, ἐπιπλωμένην μετὰ καλλιτεχνικὰ ἐπιπλά. Ἐπὶ τῶν τοίχων θαυμάσιοι πίνακες ὅλων τῶν μεγάλων ζωγράφων ἀπὸ τοῦ Ζεῦξιδος καὶ τοῦ Ἀπελλοῦ. Ἀγάλματα καὶ προτομαὶ μεγάλων ἀνδρῶν εἶναι τοποθετημέναι ἄτακτα εἰς διάφορα σημεῖα τῆς αἰθούσης, ἐπάνω εἰς στήλας καλλιτεχνικάς).

Ἀσπασία. ὦ φίλε. Ἐὰν δὲν ἦσο ὁ μεγαλύτερος τραγωδῶδης καὶ ἐὰν δὲν ἀνεγνώριζα τὸ δικαίωμα τοῦ καλλιτέχου νὰ συγκεντρῶν γύρω του κάθε ἔργον ὠραῖον, εἴτε τοῦ δημιουργοῦ, εἴτε τῆς τέχνης, θὰ σὲ ἐζήλευα, θὰ σὲ ἐφθονοῦσα δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς θησαυροὺς ποῦ ἔχεις γύρω σου. Ἀπὸ τὸ ξανθὸν Φιλκίνιον, τὸ θαυμάσιον αὐτὸ πλάσμα, ποῦ κρύπτεις μέσα ἐδῶ ὡς πολῦτιμον θησαυρὸν ὡς τὴν ὠραίαν αὐτὴν Αὐγὴν τοῦ Ἀπελλοῦ, ὅλα εἶνε ὠραῖα καὶ πλούσια καὶ θαυμαστά εἰς τὴν ζωὴν σου.

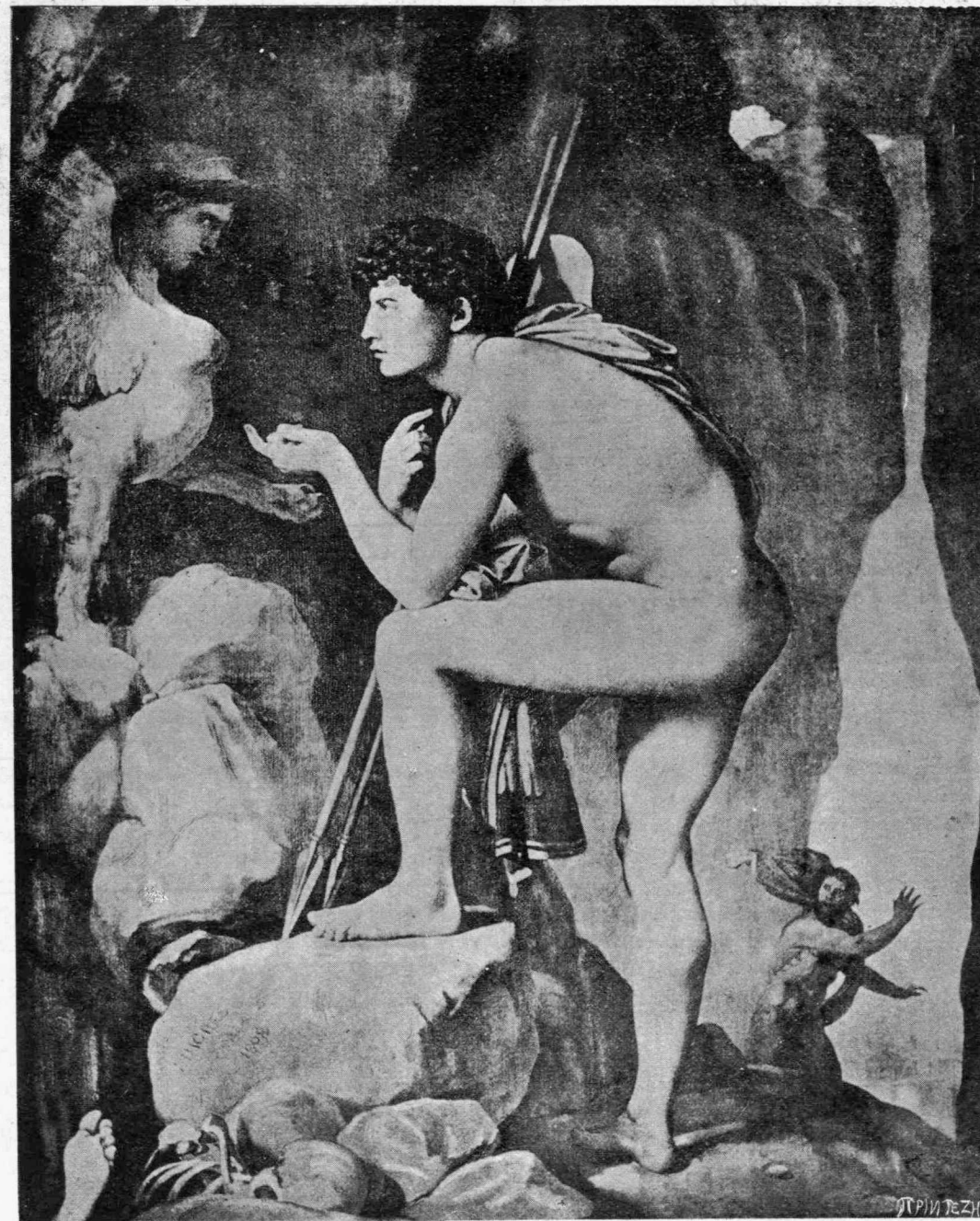
Περικλῆς. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ σύζυγός μου ἀπὸ ὅλας τὰς γνωριμίας καὶ τὰς φιλικὰς μας σχέσεις μόνον εἰς τὴν ὠραίαν αὐτὴν ἐπικυλιν εἶναι ἀληθῶς εὐτυχῆς καὶ ἀνακτᾶ τὴν ζωηρότητα καὶ τὴν εὐθυμον χάριν τοῦ νέου μας κιθαρῆστοῦ τοῦ περελθόντος.

Ἀσπασία. Μήπως ἔχω ἀρά γε ἀδικον διὰ τοῦτο; Καὶ δὲν εἶναι λοιπὸν τὸ κάλλος ὁ ὕψι-

στος νόμος τῆς ζωῆς καὶ ἡ πρώτη καὶ τελευταία τῶν ἀρετῶν;

Σοφοκλῆς. Ἡ γνώμη σου μοῦ ἀρέσει, ὦ Ἀσπασία. Ἀμφιβάλλω ὅμως ἂν ὁ Ἀναξαγόρας καὶ ὁ Σωκράτης μετ' ὅλον τὸν θαυμασμόν των καὶ πρὸς ἐσὲ καὶ πρὸς τὴν ὠραιότητα θὰ εἶνε ἀπολύτως τῆς γνώμης σου. Ἐγὼ εἶμαι ἐντελῶς σύμφωνος μαζὴ σου καὶ ἀναγνωρίζω τὴν μεγάλην δύναμιν τοῦ κάλλους ἐπὶ τοῦ ἔρωτος καὶ τὴν ἀνίκητον τοῦτου κυριότητα ἐπρόσθετα μίαν σκηνὴν ἀκόμη εἰς τὴν Ἀντιγόνην μου. Ὁ Αἴμων, ὁ μνηστήρ τῆς Ἀντιγόνης, τόσον τρελλὸς γίνεται ἀπὸ ἔρωτα πρὸς τὴν ὠραίαν μνηστήν του, ὥστε αὐτοκτονεῖ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς.

Ἀσπασία. ὦ φίλε μου! Ὁ ἔρως δὲν εἰμπορεῖ, δὲν πρέπει νὰ εἶναι πάθος θλιβερὸν καὶ μελαγχολικόν, τὸ ὁποῖον νὰ φέρῃ εἰς τὴν ἀπελπισίαν καὶ εἰς τὸν θάνατον. Ὁ ἔρως πρέπει νὰ εἶναι παιδί τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐθυμίας καὶ τῆς φαιδρότητος, πρέπει νὰ δημιουργῇ τὴν ζωὴν καὶ νὰ τῆς δίδῃ ὠραιότητα καὶ ὄχι νὰ ὀδηγῇ πρὸς τὴν ἀπελπισίαν καὶ τὸν θάνατον. Εἰξεύρω ὅτι σεις οἱ Ἀθηναῖοι ὀνομάζετε ἔρωτα μίαν τυφλὴν μανίαν, ἡ ὁποία δὲν εἶναι κἀν ἀγάπη καὶ συμπάθεια. Καὶ δι' αὐτὸ ἐφρατᾶσθητε τὸ παιδί τῆς Ἀφροδίτης τυφλὸ καὶ ὀπλισμένον μετὰ βέλη

Ο ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΠΡΟ ΤΗΣ ΣΦΙΓΓΟΣ

καὶ μὲ τόξα φαρμακερά. Πάθος ποῦ γεννᾷ τό-
σους πόνοὺς καὶ βλάσανα καὶ τόσῃν τυφλῇν μν-
νίαν εἶναι πάθος φυλλῆς ἀρρώστων καὶ ἐκφύλων
καὶ ὄχι ὑγιῶν ἀνθρώπων.

Σοφοκλῆς. Νέα πάλιν δαιμόνια μᾶς παρου-
σιάζεις, ὦ Ἄσπασία. Νέας πάλιν ἀρχὰς καὶ θεω-
ρίας. Πρόσεξε φίλη. Οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ἀγαποῦν
νὰ τοὺς προσβάλλουν τὰς παραδόσεις καὶ τὰς
πεποιθήσεις των. Ἀρκετὰ ἤδη ἔχεις προκλέ-
σει τὴν ὀργὴν των μὲ τὰς νέες περὶ γυναικὸς
ιδέας σου.

Ἀσπασία. Ἄλλ' ἀκριβῶς ἐργάζομαι διὰ τὴν
εὐτυχιάν των Ἀθηναίων, φίλοι. Ἀκριβῶς θέλω
ὁ ἔρωσ νὰ τοὺς γίνεταί πρόξενος χαρᾶς καὶ ὄχι
δακρύων. Οἱ ἀγαπῶντες μὲ μελαγχολίαν καὶ
στεναγμούς βασανίζουν τοὺς ἀγαπωμένους καὶ
γίνονται ἐνοχλητικοὶ ἢ μισητοὶ ἐπὶ τέλους. Τὰ
παιδιὰ ποῦ κυροφοροῦνται μὲ αἰσθήματα ζηλο-
τυπίας καὶ πόνου γεννῶνται προδιατεθημένα εἰς
θλίψιν καὶ μελαγχολίαν.

Σοφοκλῆς. Ἐχεις δίκαιον, ὦ Ἀσπασία.
Ἄλλ' εἰς τὴν τραγωδίαν ὀφείλομεν νὰ παρου-
σιάζωμεν πάθη ἰσχυρά, τὰ ὁποῖα νὰ συγκλονί-
ζουν καὶ συγκινοῦν τὰς ψυχὰς τῶν ἄλλων. Ὁ
ἔρωσ λοιπὸν ὡς θεὸς ἀκκτακμάχῃτος, εἶναι ὁ ἀπὸ
μηχανῆς θεὸς τῶν ποιητῶν. Καὶ τὸν ἔρωτα ἐμ-
πνέει τὸ κάλλος, τὸ ὁποῖον ἔχει μεγάλην δύνα-
μιν καὶ κράτος ἀκκτακτώνιστον εἰς τὴν ζωὴν.

Περικλῆς σκεπτικός. Τὸ κάλλος! ἄλλ' εἶναι
αὐτὸ τὸ κράτος, αὐτὴ ἡ δύναμις ἢ ἐξημερώσασα
καὶ ἐκπολιτίσασα τὸν ἄνθρωπον. Πᾶς μέγας νό-
μος καὶ πᾶσα μεγάλη τοῦ ἀνθρώπου πράξις
πρέπει νὰ ἔχη ὡς ἐλατήριον καὶ σκοπὸν τὸ
ἴσχυρον.

Ἀσπασία. Ὡραία ιδέα!

Σοφοκλῆς. Τὴν ὁποίαν θὰ κηρύξω πρὸς ὄλους
τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ τῆς σκηνῆς. Ναι, φίλοι.
Ἐπιτρέψατέ μου νὰ τὴν παρεμβάλλω ἀμέσως
εἰς κάποιον ἄσμα τὸ ὁποῖον μοῦ ἐμπνέει τὴν
στιγμὴν αὐτὴν ἢ ἐδῶ παρουσία σας.

(Ὁ Σοφοκλῆς ἐξέρχεται. ἐνῶ ἡ Ἀσπασία
περιεργάζεται τὰς εἰκόνας τῆς πινακοθήκης).

Ἀσπασία. Ἀλλὰ τίνοσ ἀρχὰ γὰ ἐργον εἶναι ὁ
ἄρχιος αὐτὸς Οιδίπους, ὁ ἐνώπιον τῆς Σφιγγὸς
λύων τὸ τρομερὸν ἀνιγμᾶ;

Περικλῆς. Φαίνεται ἔργον παλαιότατον.
Ἰσως εἶναι ἀντίγραφον μεγάλου τινὸς διδασκά-
λου. Ἰδὲ τὸ τρομερὸν τῆς Σφιγγὸς βλέμμα καὶ
ιδὲ τὴν σκεπτικὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος
ἐπέσυρεν ἐπάνω του τὴν ὀργὴν τῶν ἐφεστίων
θεῶν.

Ἀσπασία. Ὁ Σοφοκλῆς ἐμπνέεται ἀπὸ τὰ
ἄρχια αὐτὰ ἔργα. Τὴν εὐτυχῆς ἄνθρωπος (λαμ-
βάνει τὴν κιθάραν τῆς καὶ κἀθηται εἰς τὸ πλευ-
ρὸν τοῦ Περικλέους. Παίζει καὶ τραγουδεῖ μὲ
ἄρχιαν φωνήν): Εἶν' ἡ ζωὴ μᾶς σύντομη καὶ ὁ
ἔρωσ εἶν' γλυκύς, ἢ γῆ γελαῖ μὲ τ' ἄνθη τῆς καὶ
ἡ φύσις ὅλη χαίρεται. . .

Μακρὰν αἰ σκέψεις καὶ οἱ πόνου καὶ οἱ συλλο-
γισμοί. (Ὁ Σοφοκλῆς ἐπιστρέφει μὲ πινακίδα
εἰς τὸ χέρι Ἡ Ἀσπασία τὴν ἀρπάζει καὶ δικ-
τάζει).

Ἀσπασία. Ὡ! δὲν ἔγραψεν ἄσμα διὰ τὴν
τραγωδίαν του, ἀλλὰ διὰ τὴν Φιλίτσα του. Τὸ
Φιλκινίόν του! Ἀλλὰ διατὶ δὲν μᾶς τὴν παρου-
σιάζεις; φίλε. Εἶναι ἀρχ γὰ τόσον ὠραία, ὅσον
λέγεται.

Σοφοκλῆς. Εἶναι μικρά, μελαγχροινή, εὐθυ-
μος πάντοτε καὶ γελαστή. Εἶναι παιδὶ ἀκόμη
τρυφερὸν καὶ ἀμέριμον ἢ νέα Ἐφεσία μου. . .
(ὡς ἐμπνευσμένος ἐπῆρε τὴν κιθάραν τῆς Ἀσπα-
σίας καὶ ἀρχισε νὰ τραγουδῆ ἓνα στίχον, μὲ τὸν
ὁποῖον ἐγκωμιάζε τὴν φίλην του).

Ναυδικῶ ἢ φιλάρχαιος.

**Η ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΙΣ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΜΙΛΙΑΝ**

ΠΑΡΧΟΥΝ δύο κακοὶ τρόποι ὀμιλίας, ἢ χυ-
δαιότης καὶ ἡ ἐπιτήδευσις, ἢ ὁποῖα εἶναι
χειροτέρα τῆς χυδαιότητος, διότι ὁ προσποιημέ-
νος εἶναι γελοῖος καὶ ἀνυπόφορος, ὅταν ὀμιλῇ.
Ἡ φράσις ἢ ὁποῖα κατήτησε παροιμιώδης
«ὀμιλεῖ σὰν βιβλίον ἀνοικτὸ» χαρακτηρίζει ἀρ-
κετὰ πῶς κρίνουν οἱ ἔξυπνοὶ καὶ πραγματικῶς
ἀνεπτυγμένοι ἄνθρωποι τοὺς ἀποφεύγοντας νὰ
ὀμιλοῦν φυσικῶς. Συνήθως οἱ προσποιημένοι ἐ-
πιζητοῦν τὴν φρασεολογίαν εἰς λέξεις καὶ φρά-
σεις ἀσυνήθεις, εἰς ποιητικὰς παρομοιώσεις
καὶ διὰ τὰ ἀπλούστερα ἀκόμη πράγματα, εἰς
κάτι τέλος πάντων ἐντελῶς ἰδιαιτέρον, τὸ ὁ-
ποῖον οἱ ἀκριβῶς ἀνεπτυγμένοι ἀποφεύγουν.

Τοὺς τοιούτους ἢμπορεῖ νὰ παρομοιάσῃ κα-
νεὶς μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι, διότι ἔχουν ὠραία
δόντια μειδιῶν διαρκῶς διὰ νὰ τὰ δείχνουν, οἱ
ὁποῖοι ἐνδύονται μὲ τρόπον, ὥστε νὰ κινοῦν δι-
αρκῶς τὴν προσοχὴν τῶν ἄλλων, οἱ ὁποῖοι
λαμβάνουν στάσεις Ἀπόλλωνος, περιπατοῦν
εἰς τῆς μύτες τῶν ποδιῶν, κουνιοῦνται καὶ λυ-
γίζονται καμαρωτοὶ καὶ βλέπουν μὲ βλέμματα
λιγωμένα γύρω των. Αὐτοί, κατὰ τὴν γνώμην
μου, δὲν εἶναι ἄνθρωποι, ἀλλὰ καρικατοῦρες γε-
γοῖες καὶ ἀντιπαθητικῆς.

Τὴν αὐτὴν ἐντύπωσιν μοῦ κάμνουν καὶ οἱ ὁ-
μιλοῦντες μὲ ἐπιτήδευσιν, οἱ ζητοῦντες λέξεις

ἀπὸ τὴν γραμματικὴν καὶ μὴ μεταχειριζόμενοι
τὴν φρασεολογίαν ὄλου τοῦ κόμου.

Μᾶς ἀπαρέσκουν ἐν γένει, διότι φαίνονται ὡς
νὰ μᾶς λέγουν ὅτι ἡμεῖς ποῦ δὲν ὀμιλοῦμεν ὡς
αὐτοί, ὀμιλοῦμεν ἄσχημα, διότι δὲν μᾶς φαίνου-
ται εἰλικρινεῖς, — ἢ εἰλικρίνεια εἶναι συνήθως
ἀπλή—καὶ αὐτοὶ εἶναι τεχνητοὶ καὶ ψεύτικοι,
καὶ δὲν εἵμποροῦμεν νὰ τοὺς ἐκλάβωμεν διὰ
σοβαροῦς ἀνθρώπους, διότι φαίνονται νὰ ὀμι-
λοῦν, ὄχι διὰ νὰ ἐκφράσουν ιδέας ἢ νοήματα,
ἀλλὰ διὰ νὰ μᾶς ἐπιδείξουν τὴν τέχνην των εἰς
τὴν ὀμιλίαν.

Ἐὰν ἔξαφνα ἓνας ἀπὸ αὐτοὺς σοῦ ἀναγ-
γείλει τὸν θάνατον ἐνὸς φίλου του, θὰ σοῦ εἶπῃ:
Χθὲς μετὰ νόσον ὀξείαν καὶ ὀδυνηρὰν ἔπαυσε
τὸ ζῆν ὁ κ. . . . ἐκ τῶν ἐπιλεκτοτάτων φίλων
μου. Ἐξέπνευσε ἐπὶ τοῦ στήθους μου καὶ οἱ
τελευταῖοι τῆς φωνῆς του φθόγγοι ἐξέφρασαν
μοι συστάσεις ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν τεκνίων του
ἄτινα ἴσταντο κλαυθμυρίζοντα παρὰ τὸ προσ-
κεφάλαιόν του. Ἐνῶ ἐγὼ θὰ σοῦ ἔλεγα : Χθὲς
ἀπέθανεν ὁ ἀγαπημένος φίλος μου. . . ὁ ὁποῖος
ὑπέφερε τελευταίως πολὺ ἀπέθανεν εἰς τὴν
ἀγκαλιά μου, καὶ μὲ τὰ τελευταῖα του λόγια
μοῦ ἐσύστησε τὰ καυμένα τὰ παιδάκια του, ποῦ
ἔκλαιαν γύρω εἰς τὸ προσκέφαλό του». Μὲ τὰ
λόγια μου αὐτὰ σὺ αἰσθάνεσαι πόνον διὰ τὴν
λύπην μου, ἐνῶ μὲ τὰ λόγια τοῦ καθαρεύοντος
ὄχι μόνον μένεις ἀδιάφορος, ἀλλὰ αἰσθάνεσαι
καὶ ὄρεξιν νὰ γελάσῃς.

Ἡ προσποίησις πλαστογραφεῖ τὴν ἐκφρασιν
κάθε συμπαθείας, ἀφαιρεῖ τὴν δύναμιν τῆς λο-
γικῆς, φαίνεται ὡς νὰ κρύπτῃ τὴν ἀλήθειαν,
διαστρέφει τὴν ἐμπιστοσύνην, κάμνει γελοῖα καὶ
τὰ πλέον σεβαστὰ πράγματα καὶ παρουσιάζει
ἀνθρώπους ουχὺν καλοὺς καὶ ἐξαιρέτους, ὡς ὑ-
ποκριτάς, μωροὺς καὶ ἀνόητους. Καὶ εἶναι τοῦτο
τρομερὸν ἐλάττωμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν ἀπαλ-
λάσεται κανεὶς εὐκόλα, διότι γίνεται τόσον κακὴ
συνήθεια, ὥστε νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται κανεὶς
τὸ γελοῖον καὶ νὰ τοῦ μὲν ὅλην του τὴν ζωὴν.

(Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν ἐξαδέλφην
του, διότι εἰς αὐτὴν γράφει, προσθέτει :) Εἰς
τὴν ὑπερβολικὴν καὶ γελοῖαν αὐτὴν προσποίη-
σιν δὲν πιστεύω ὅτι θὰ περιπέσης ἐσὺ. Ἀλλὰ
πρέπει νὰ προσέχῃς καὶ ἀπὸ τὴν σκιάν ἀκόμη
τῆς ἐπιτηδεύσεως, εἰς τὴν ὁποίαν περιπίπτουν
πολλοί, μεταχειριζόμενοι πλήθος ἀπὸ λέξεις, αἱ
ὁποῖαι δὲν εἶναι κοινῆς καὶ γενικῆς χρήσεως.

(Ἀπὸ τὸ Idioma gentile τοῦ Ed. de Amicis)

K. Παρρὲν

ΑΠΟ ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΜΟΥ

**Η ΣΦΙΓΞ
Θ'.**

ΔΕΝ ΕΙΣΕΥΓΩ ἂν ἡ φοβερὰ Σφιγγὶς τῶν Θη-
βῶν, ἢ ἑποία ἐπροκάλεσε τόσας κατατρο-
φὰς εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀτυχοῦς Οιδίποδος
εἶχε καμμίαν συγγένειαν μὲ τὴν Σφιγγὰ αὐ-
τὴν ἐδῶ, τῆς ὁποίας τὸ πελώριον σῶμα ἐξα-
πλοῦται παρὰ τὰς πυρκαϊδὰς τόσους τῶρα
αἰῶνας, μὲ τὸ βλέμμα πρὸς τὸ ἀπειρον, βλέμμα
μυστηριώδες καὶ αἰνιγματικόν. Ἀρχαιοτέρη καὶ
τῆς Πυρκαϊδος ἀκόμη τοῦ Χέσπος, χωρὶς νὰ
ἔχη ἀξιώσεις τέχνης, παρουσιάζει εἰς τὴν ἐκ-
φρασίν τῆς ἀκρωτηριασμένης μορφῆς τῆς μίαν
πρωτοφανῆ ἔντασιν προσηλώσεως, κατὰ ὑπερ-
φυσικὸν εἰς δύναμιν ψυχικὴν, εἰς ἀντοχὴν καὶ
περιφρόνησιν καὶ εἰρωνείαν. Φαίνεται ὡς νὰ εἰ-
ρωνεύεται μὲ τὸ βλέμμα τῆς τὸ ἀπώτατον τῆς
ἀνθρωπότητος παρελθόν καὶ τὸ παρὸν ἀκόμη
καὶ ὅλον τὸ μακρὸν μέλλον. Μὲ τὰς πυρκαϊ-
δὰς ὀπίσω τῆς στρέφεται πρὸς τὴν νέαν πόλιν,
ἢ ὁποία δὲν ἔχει πλέον καμμίαν συγγένειαν
μὲ τὴν παλαιάν, τὴν ὁποίαν δὲν ἀπασχολεῖ
πλέον ὁ θάνατος, ἀλλ' ἡ ζωὴ καὶ φαίνεται ὡς
νὰ λέγῃ πρὸς τὴν αἰωνιότητα. Ἐρχεσθε καὶ
περαῆτε ὅλοι σας, παλαιοὶ καὶ νέοι καὶ ἐγὼ
μένω καὶ θὰ μένω, ἕως ὅτου τὸ φῶσ τοῦ ἡλίου,
τοῦ ὁποίου τὴν θειότητα συμβολίζω, ἀποθάνῃ
καὶ σβύσῃ καὶ ἀπολεσθῇ.

Ἐν τούτοις ὑπῆρξεν ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν
ἡ Σφιγγὶς εἶχε ταφεῖ κάτω ἀπὸ τὴν χρυσοῦν ἄμ-
μον τῆς ἐρήμου καὶ τὴν ὁποίαν κατ' ἐπανά-
ληψιν ἐξέθαψαν οἱ ἀρχαιολόγοι τῆς Γαλλικῆς
ἀποστολῆς. Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν
τῆς ἀνασκαιφῆς, ἡ Σφιγγὶς ἔχασε τὴν μύτην τῆς
καὶ μὲ τὸν ἀκρωτηριασμόν αὐτὸν ἢ μορφὴ τῆς
ἔχασε πολὺ ἀπὸ τὴν ὠραίαν καὶ φωτεινὴν ἐκ-
φρασίαν τῆς. Μένει ἐν τούτοις πάντοτε μνη-
μεῖον μεγάλης καὶ ἐπιβλητικῆς ἐκφραστικότη-
τος, μνημεῖον πρωτογενοῦς ἀπλότητος διὰ τὸ
ὁποῖον οὔτε μεγάλοι τεχνῖται εἰργάσθησαν,
οὔτε πολῦτιμα ὕλικὰ ἐχρησιμοποιοῦνθησαν. Ἐνὰς
λόφος ὀλόκληρος ἀπὸ πορῶδῃ λίθου, λόφος ἀκετὰ
ὑψηλὸς, ἐχρησιμοποίηθη, διὰ νὰ σκαλισθῆ ἐπάνω
του εἰς μεγάλας καὶ ἀπλᾶς γραμμὰς ἡ Σφιγγὶς,
ὄχι ἡ κακὴ καὶ ἐκδικητικὴ τῆς ἰδικῆς μᾶς
μυθολογίας, ἀλλ' ἡ καλὴ καὶ ἀπλῆ τῶν Αἴγυ-
πτίων, ἢ ἐνσαρκόνοῦσα καὶ συμβολίζουσα τὸ
φῶσ.

Εἶναι ὁ Ἀπόλλων τῶν Αἰγυπτίων ἢ Σφιγγὶς,
τὸ περίεργον αὐτὸ κατασκευάσμα τὸ μὲ σῶμα
λέοντος καὶ κεφαλὴν ἀνδρός, τὸ βαρὺ καὶ δυσ-

κίνητον, ὅπως βραῦς ἦτον ὁ πολιτισμὸς τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου καὶ στάσιμος, ὅπως βαρεῖς καὶ ἀκαμπτοὶ ἦσαν οἱ βασιλεῖς τῆς, ὅπως βερειὰ ἦτον ἡ Τέχνη των. Αἱ Σφίγγες των, αἱ ὁποῖαι πλέον ἀπὸ θεότητος εἶχαν μεταβληθῆ εἰς στολισμένα ἀρχιτεκτονικῆς, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς μεγάλους ναοὺς περετάσσοντο εἰς ἀτελειώτους γραμμὰς, εἴτε ὁμοίμορφοι, εἴτε εἰς ποικιλίαν ὄγκων καὶ χρωμάτων, εἶναι πάντοτε καὶ εἰς κάθε ἐποχὴν κατὰ δυσκίνητον καὶ ἀχαρι, ποῦ προσκολλᾶται μάλλον εἰς τὴν γῆν παρὰ ποῦ ἀτενίζει εἰς τὰ ὕψη. Τίποτε ἀπὸ τὴν ὠραϊότητα καὶ τὴν εὐκαμψίαν τοῦ ἰδικοῦ μας Ἀπόλλωνος. Ἐνας θεὸς ποῦ εἶχε τὴν δύναμιν τοῦ λέοντος καὶ τὴν κεφαλὴν γεμάτην νοῦν καὶ φῶς καὶ ἐπιστήμην. Ἐνας Θεὸς τερατώδης, μετέχων ἀπὸ τὸ θηρίον καὶ ἀπὸ τὸ ζῶον καὶ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον. Ὁχι ὠραϊκός. Ἡ ὠραϊότης τότε ἦτο πολυτέλεια. Ἀλλὰ δυνατὸς ὡς λέων καὶ νοήμων ὡς Φαραῶ, ὡς βασιλεὺς, ὡς ἀρχων. Ἡ Σφίγγς αὐτὴ δὲν ἔχει οὔτε πτερὰ ἀετοῦ ὡς ἡ ἰδικὴ μας, οὔτε ὄνυχας τίγρεως, οὔτε στῆθος γυναικίος. Εἶναι ἡ δύναμις καὶ τὸ φῶς μόνον καὶ αὐτὸ ἀρκούσε δι' ἕνα λαόν, ὁ ὁποῖος μόνον διότι ἐφικτόν ἐστι τοὺς βασιλεῖς του καμωμένους διαφορικῶς ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, τοὺς ἠνείχετο, τοὺς ὑπέρτει καὶ ὑπέφερε τὴν τυραννίαν των. Ὑπῆρξαν Φαραῶ νάνοι, τοὺς ὁποῖους ὁ λαὸς ἔβλεπε γίγαντας, ἐπάνω εἰς τοὺς ὑπερψήλους θρόνους τῆς αἰωνίας ἀκινήσιος των. Ὑπῆρξαν Φαραῶ ἀνίκνοι νὰ σκοτώσουν ἕνα πουλί, καὶ ἔρριπταν κολοσὺς ἀνθρώπων νεκροὺς, ἀπὸ φόβον διὰ τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν των.

Καὶ γὰρ αὐτὸ ἡ Σφίγγς σκορπίζει μὲ τὸ βλέμμα της τὸ φωτεινὸν τὸσπην εἰρωνεῖαν γύρω της. Φαίνεται ὡς νὰ περιπαίξῃ καὶ αὐτὴ τοὺς μαωροὺς ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἐπίστευαν εἰς τὴν δύναμιν της, τὴν ὁποῖαν ἐνεσάρκωναν οἱ Φαραῶ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐμπρὸς εἰς τὸ ὁμοίωμά της αὐτὸ ὁ ἄνθρωπος χάνεται, ἐκμηδενίζεται. Ἐνας μαῦρος τῆς συνοδείας μας τρέχει, πηδᾷ, σακροφάλας εἰς τὸ σῶμα της, σὺν αἵλουρος καὶ καθέτσι εἰς μίαν λιθίνην ρυτίδα τοῦ λαίμου της. Ἀπὸ κάτω μὲς φαίνεται ὅταν ἕνα μαῦρον στίγμα μηδαμινόν, σὺν ἕνα μόριον ἄμμου χονδρῆς, ποῦ ὁ ἀνεμος ἐπέταξεν ἐκεῖ ἐπάνω. Εἰς ἕνα σῶμα ποῦ πλαγιασμένον ἔχει ὕψος δέκα ἐπτὰ μετρῶν καὶ μᾶλλον τριάντα ἐννέα, τί τύπον θέλετε νὰ πάρῃ ἕνα σῶμα ἀνθρώπου.

Καὶ ὅμως αἱ πυραμίδες εἶναι τριπλάσιαι καὶ τετραπλάσιαι. Ἄρα οἱ Φαραῶ ποῦ θὰ ἐθίπτοντο μέσα ἐκεῖ ἦσαν ἀκόμη μεγαλύτεροι. Ἐτσι θὰ ἐπίστευε τὸ πολὺ καὶ ἀμαθὲς πλη-

θος. Τόσον οἱ κολοσσοὶ τοῦ δεκάτου τετάρτου αἰῶνος ἠδύσαν ἀνεξήγητον τὸν ὄγκον τῶν πυραμίδων, ὥστε τὰς ἐφικτόσθησαν κτισμένας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἰωσήφ τῆς Γραφῆς, διὰ νὰ χρησιμεύσουν ὡς ἀποθήκη τῆς ἐπιταετοῦς εὐφορίας τῆς γῆς, διὰ τὴν ἐπιταετὴ σιτοδείαν. Ἄλλοι πάλιν τὰς ἐφικτόσθησαν ἰδρύματα προκατακλυσμιαῖα, μέσα εἰς τὰ ὁποῖα κατὰ τὸν κατακλυσμὸν ἐσώθησαν οἱ ἄνθρωποι.

Ἐννοεῖται ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν αἱ Πυραμίδες κλεισμέναι καὶ ἄφωνοι, ἔκρυπταν μέσα εἰς τοὺς καταβάθους μικροσκοπικοὺς θαλάμους των τὸ μυστικόν των τῆς φαραωνικῆς μταιότητος. Ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ Ἡρόδοτος ἐπισκέφθη τὴν Αἴγυπτον δὲν ἐφικτόσθη τὸν ὄγκον τοῦ γορνίτου ποῦ ἐπαρχεμίζε τὰς πυραμίδας. Ὑπέθεσεν ὅτι εἶχαν κτισθῆ, ὅπως ὅλα τὰ μνημεῖα τοῦ κόσμου καὶ ὅλα τὰ ἰδρύματα τῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἀπὸ τὰ κάτω πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ὄχι ἀπὸ τὰ μέσα πρὸς τὰ ἔξω, ὅπως ἐκτίσθησαν πραγματικῶς.

Ἄλλ' ὅταν ἡ σκαπάνη τοῦ ἀρχαιολόγου ἐξετόπισε τοὺς γορνιτώδεις μονολίθους τῶν ἐξωτερικῶν τοιχωμάτων, καὶ εὐρέθη ἀπέναντι νῶον ὄγκων καὶ νῶον κολοσσῶν, καὶ ὅταν μετὰ ἐτῶν ἐργασίαν ἐφθασαν εἰς τὸ κεντρικόν κούφωμα εἰς τὸ ὁποῖον εὐρίσκοντο τὰ χρυσὰ κιβώτια μὲ τοὺς παστωμένους νεκροὺς καὶ μὲ τὰ πολύτιμα κοσμήματα καὶ τὰ σκεύη καὶ τὰ ἐπιπλά, καὶ ὅταν κατωρθώθη νὰ εὐρεθῇ τὸ κλειδί τῆς ἀναγνώσεως εἰς τὸν πάπυρον ἐκείνον τὸν γραμμένον μὲ Αἰγυπτιακὰ καὶ μεταφρασμένον μὲ Ἑλληνικὰ γράμματα, τότε ἡ ἐπιστῆμη ἀνεγνώσε καθαρὰ μίαν ζωὴν χιλιάδων χρόνων, τὴν ἱστορίαν τὴν ἀληθινήν καὶ τῶν Πυραμίδων καὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ ἐν γένει πολιτισμοῦ.

Ἀπὸ τότε ἡ παρθοσις ἔχασε τὸ κῦρος της καὶ οἱ νεκροὶ Φαραῶ τὴν προκιωνίζαν ἐπιβολὴν καὶ ἠσυχίαν των. Ὡς ἀντικείμενα ἀπλῶς περιέργα, ἐσύρθησαν ἔξω ἀπὸ τὰς σκοτεινὰς κρύπτας των, ἐφορτώθησαν πεζύτατα καὶ ἐξευτελιστικώτατα ἐπάνω εἰς ἀσχημὰς καμήλες καὶ ἐξετέθησαν μὲ ἕνα μόνον ἀριθμὸν ὡς γνώριμα εἰς τὰ ἀσεβῆ τοῦ κοινοῦ καὶ περιέργα βλέμματα. Τὰ μάτια των, τὰ ὁποῖα ἐνόμιζαν ὅτι θὰ ἀνοιγνῶν εἰς φῶτα παρχδεῖων καὶ θὰ ἐσκόρπιζαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν τρόμον καὶ φύβον καὶ ἀγωνίαν, μένουν ἀπλῶς δῦο στρογγυλὰ χρωματιστὰ κομμάτια ἀπὸ κρύσταλλο, τὰ ὁποῖα εὐτυχῶς δὲν βλέπουν τὴν ταπεινώσιν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν των. Τὰ χέρια των λιπόσκρα, μακρά, σκελετώδη δὲν δείχνουν τίποτε ἄλλο παρὰ νύχι φρικαστικὰ καὶ ἀποτρόπαια κάτω ἀπὸ τῆς ταινίας, τὰς ὁποῖας

ὕφαιναν τὰ λεπτὰ καὶ ἀβρὰ χερσὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐγκλείστων εἰς τοὺς ναοὺς τῆς περιφέρειῦ Ναίθ, τῆς Αἰγυπτίας αὐτῆς Ἀφοροδίτης.

Ὅπως δὲ ποτε οἱ Φαραῶ αὐτοὶ μὲθ' ὅλην τὴν σημερινὴν ἀσημότητὰ των ἠμποροῦν νὰ θεωρηθοῦν σχετικῶς εὐτυχέστεροι ἀπὸ ἄλλους ἀρχοντας καὶ τυράννους πολὺ μεταγενεστέροισ των, ἀπὸ τοὺς ὁποῖους δὲν ἔμεινε τίποτε, οὔτε ἡ σκότη τῆς σκόνης τῶν νεκρῶν των. Αὐτοὶ τοῦλάχιστον μὲς ἐφύλαξαν μέσα εἰς τοὺς τάφους των καὶ γύρω ἀπὸ τοὺς νεκροὺς των ὅλην τὴν πολυτελεῖα μεγαλοπρέπειαν μιᾶς ζωῆς, καὶ ἐνὸς πολιτισμοῦ, ἀπὸ τὰ σπλάγγχνα τοῦ ὁποῖου ἐξῆλθεν ὁ ἰδικός μας, ἀνώτερος καὶ πνευματικώτερος καὶ χάρις εἰς τὴν ἰδιοφυῖαν τῆς φυλῆς μας, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὸν δρόμον τῆς ἐξελιξεως, ποῦ εἶχε κάμει ἡ ἀνθρωπότης εἰς τὴν μεγάλην καὶ πλουσίαν χώραν τοῦ Φαραῶ.

Κ. Παροῦν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ

Β'.

ΦΩΗ ΤΗΣ ΣΜΑΛΤΩΣ αὐτὴ ἔπαυσεν αἴφνης διὰ μιᾶς ὅταν ὑπανδρεύθη. Ὁ ἱερεὺς ὅστις ἐστάθη πρὸ αὐτῆς ἵνα εὐλογήσῃ τοὺς γάμους της, ἔμεινε πλέον καθλωμένος ἐφ' ὄρου ζωῆς ἐκεῖ, ὡς τοῖχος ἀκλόνητος καὶ τῆς ἀπέκλεισε τὸ παρελθόν. Ἡ κληματόβεργα, καταλλήλως μετασχηματισθεῖσα εἰς στέφανον νυμφικόν, ἔκαμε κ' ἐπὶ τῆς νεαρᾶς βλαχοπούλας τὸ θαῦμα της ὅπως καθ' ἡμέραν καὶ εἰς τόσας ἄλλας. Μετέφερον αὐτὴν εἰς ἄλλην ζωὴν, ψυχρὰν, σοβαρὰν, μεστήν πραγματικότητος ἀσφυκτικῆς, τὴν ὁποῖαν αὐτὴ πρὶν εὐδέποτ' ἐφαντάζετο μέσῳ τῆς χαριέσεως φύσεως ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνεπτύχθη. Καὶ ὁ Στάθης δ' αὐτός, ὡσεὶ ζηλοτυπὼν πρὸς τὸ παρελθόν της κ' ἐπιθυμῶν νὰ καταστρέψῃ πᾶσαν αὐτοῦ ἀνάμνησιν, ἀφῆρεσεν ἀπ' αὐτῆς τὴν βλαχικὴν ἐνδυμασίαν, τὴν γραφικὴν ἐκείνην ἐνδυμασίαν μὲ τὰ κρόταλα καὶ τοὺς χρωματισμοὺς, τὴν ὁποῖαν νομίζει τις ὅτι οἱ βλάχοι ἐπερόησαν ἐκ τοῦ μεγάλου πόθου των πρὸς τὴν φύσιν, ἵνα φέρωσιν ἐπάνω των τὸ ἀποτύπωμά της πάντοτε, ὅπου καὶ ἂν εὐρίσκονται. Ἄντι δ' αὐτῆς, ἀντὶ τῶν κεντητῶν ποδιῶν καὶ τῶν πλοσίων γκιορτανίων, τῆς ἔδωκε τὰ πενιχρὰ ἐνδύματα τοῦ χωρίου, ἅτινα τὴν κατέστησαν σοβαρὰν μέχρι γελοιοῦτος.

Ἡ Σμάλτω ἤρχισε ἐκτὸς ἐξ ἀρχῆς νὰ πλῆττῃ καὶ ν' ἀσφυκτιᾷ μέσῳ τῆς καθημερινῆς ἀναστροφῆς τῶν χωρικῶν, ὅπου δὲν ἤκουεν ἄλλο παρὰ ἀμοιβαίας κακολογίας καὶ κλαυθμηρισμοῦ διὰ τὰ χρέη των. Ὡμοίαζε πρὸς πτηνὸν τὸ ὁποῖον αἴφνης συνέλαβον καὶ ἀπέθεσαν ἐν κλωβῶ, μέσῳ τεσσάρων πληκτικῶν κικλιδωμάτων μακρὰν πρασίνου φυλλώματος, ἐκτὸς πάσης ἀναστρεφῆς μετ' ἄλλων ὁμοίων του. Ἡ ὑπομονὴ ὅμως τῆς γυναικὸς εἶνε ἀνεξάντλητος. Συχνάκις καταβάλλει μέγαν ἠρωϊσμὸν, ἵνα μὴ φανῇ δυσανασχετοῦσα πρὸς τὴν τύχην της καὶ ἐώσῃ ἀφορμὴς κακολογίας καὶ προξενήσῃ χαρὰν εἰς τοὺς γείτονας. Βλέπει τις πολλάκις ἀδιάκοπον τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χεῖλη, ἀνεξάντλητον τὴν εὐτυχίαν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς της, ἐνῶ τού ναυτίον εἰς τὰ χεῖλη ἐπικάθηται ἀμετρος πικρία καὶ θερμὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Ἐχει δ' ἡ γυνὴ τὴν ὑπόκρισιν αὐτὴν ἵσον ἀνεπτυγμένην, ὅσον περισσότερο περιορισμένη εἶνε κοινωνικῶς. Ἡ Σμάλτω, ἐνῶ ἦτο καταπικραμένη διὰ τὴν ζωὴν εἰς τὴν ὁποῖαν μετέπεσε, προσεποιεῖτο ἐν τούτοις τὴν ἡτυχισμένην, τὴν γελαστήν, ὅλην πετώσα, ὅπως ἔπρεπε νὰ ἦνε γυνὴ νεόνυμφος, ὥστε ἔκαμνε τοὺς γείτονας νὰ λέγουν περὶ αὐτῆς, ἵνα παραστήσωσι τὴν χαρὰν της, ὅτι ἐγελοῦσαν καὶ τὰ παπούτσια της. Ἐντὸς ὅμως ἡ καρδιά της ἔπαλλε διὰ τὴν προτέρα ἀνυπαδρὸν ζωὴν καὶ τὴν ἐπόθει ἐνθέρμως. Διό, ὅτε μετ' ὀλίγον ἀνεπτύχθησαν τὰ γαλιὰ διὰ τὴν ἐξοχὴν καὶ ὁ Στάθης, ἀπρησχαλημένος εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς σταφιδαιπέλου, ἀνέθεσεν εἰς αὐτὴν τὴν φροντίδα των, ἔγεινεν ἐκτὸς ἑαυτῆς ἀπὸ χαρὰν. Καὶ ὅτε τὰ ὀδηγεῖ εἰς τὴν βοσκήν, ἐτόνιζε τὸ τραγοῦδί των κ' ἐπήδα μετὰ αὐτῶν, ὑψηλὰ τὸν κάλαμον κροτοῦσα ἐν μέθῃ καὶ εὐτυχία ὑπεράτῃ. Ἀπὸ τοῦ ἐγγάμου βίου της τὸρα μόνον ἠννοεῖ ὅτι συνήρχετο εἰς ἑαυτὴν καὶ ἀνέξη.

Ἄλλ' ἀπὸ τιῶν ἠδὴ ἡμερῶν ὑπόνοιά τις ἐγεννήθη ἐντὸς αὐτῆς· ἡ ζωὴ ἐκεῖνη τὴν ἐτρόμαξεν. Ἡρχισε νὰ βλέπῃ τὸν οὐκίσκου της, ὅτε τὸ ἑσπέρας ἐπέστρεφε. μετὰ δυσπιστίας· νὰ αισθάνεται πρὸ τοῦ ἀνδρὸς της ἐντροπήν· νὰ χαμηλώνῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸ τοῦ βλέμματός του, νὰ ταρασσηται εἰς τὸν ἐναγκαλισμὸν του καὶ νὰ ἐρυθρῇ ὡς ἔνοχος φρικώδους ἀνομήματος. Διὰ ποῖαν δ' αἰτίαν ἠσθάνετο ὅλα αὐτὰ, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ἡ λυγερή. Μόνον συγκεχυμένως κατελάμβανεν ὅτι ἐταράσσετο πολὺ μένουσα ἐν τῇ ἀναπεπταμένη πεδιάδι, ὑπὸ τὸν γαλαῖον οὐρανόν, ἐν τῇ μυστηριώδει ἐρημίᾳ τῶν ἀγρῶν, ἀκροωμένη τοῦ γλουγλουκισμοῦ τῶν γαλιῶν, τοῦ ἐρρυθμοῦ κωδωνισμοῦ ἐνός ποιμνίου

ἀπέναντι καὶ τῶν περιπαθῶν τόνων μιᾶς φλογέρας.

* *

Ἡ Σμάλτω ἤδη εἶχε φθάσει εἰς τὴν ὄφρυν τῆς λοφοσειράς, ὁπόθεν ἡ πεδιάς ἠπλοῦτο πέριξ, μὲ ἑλαφροὺς κυματισμούς μέχρι τῆς θαλάσσης. Ὁ ἥλιος εἶχεν ὑψωθῆ ἄρκετὰ εἰς τὸν ὀρίζοντα, κολυμβῶν μέσῳ ἀργυροῦ αἰθέρος, πυκνοτάτου καὶ περιέλουε τούς θερισμένους ἀγρούς, τὰς πρασίνας σταφιδαμπέλους, τούς βυσινίζοντας βουνούς τοῦ Χελωνάτα καὶ τὰ περίξ ὅλα δι' ἀφθόνου φωτός· τὰ χωρία κατέκειντο ἐδῶ κ' ἐκεῖ, μὲ τὰς ὑπομαύρους στέγας καὶ τούς λευκοκιτρίνους τοίχους τῶν οἰκίσκων των, ἐν ἀμόρφῳ ὄγκῳ, ὡς χορταριασμένα ἐρείπια· ποίμνια ἔβοσκον παντοῦ καὶ βοῶν ἀγγέλαι καὶ ἵππων ἐν ἀδελφικῇ συμβίώσει, ἐνῷ ὠρθοῦντο πλησίον αἱ σκιάδες τῶν φυλακῶν, μὲ τὴν ἐπιμήκη ἐκ ξηρῶν χορτῶν στέγην καὶ τούς στρεβλοὺς στύλους των, ὡς μεγάλα καψαλὰ πτηνὰ, ὀρθοῦμενα ἐπὶ τῶν κατίσχυων ποδῶν των. Ἀπὸ πολλὰ μέρη ἀνέβαινον λευκοὶ καπνοὶ ταχέως ἐξαφανιζόμενοι ἐκ τοῦ πολλοῦ φωτός τῆς ἡμέρας, καὶ ὑπεφαίνοντο κάποτε γλώσσαι φλογῶν, ἐνῷ ἀντήχει ὁ τριγμὸς τοῦ ξηροῦ χορτοῦ, καιομένου ἐπὶ τῶν ἀλωνίων. Τὰ βουνὰ πρὸς ἀνατολὰς ἐκρύπτοντο μέσῳ ποταμῶν πεπυκνωμένης ὁμίχλης καὶ μόνου τ' ἀκροβούνια ἀσθενῶς διεγράφοντο εἰς τὸν ὀρίζοντα, ὡς κομμένα χάρτινα συμπλέγματα ὀπισθεν γαλανῆς ὑάλου. Κ' ἐν τῇ νεκρικῇ ἐκείνῃ τῆς πεδιάδος ἡσυχία, μόνον τὰ ξηρὰ χορτα καὶ τὰ φύλλα ἐψιθύριζον, κινούμενα ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, ὅστις ἔπνεεν ἀπὸ τῆς τῆς θαλάσσης δροσερός.

Ἡ Σμάλτω περιέφερε τὸ βλέμμα περίξ ἐφ' ὅλων τούτων, ῥεμβώδες καὶ ἡσυχον. εἶτα κατέβη τὸν δρομίσκον πρὸς τούς ἀγρούς, κρατοῦσα μακρὸν κάλαμον ἀνὰ χεῖρας, διὰ τοῦ ὁποίου περιώριζε τὰ γαλιὰ νὰ μὴ διεσπείρωνται καὶ διὰ φωνῆς σιγῆλης καὶ διαναγούς ἀνακράζουσα εἰς ἧχον τραγουδιού:

— Πίκιο, πίκιο· τὸ γαλί, γαλί, γαλιό! . . .
πίκιο, πίκιο· τὸ γαλί, γαλί, γαλιό! . . .

Τὰ γαλιὰ ἐπορεύοντο βάδην ἐμπρός, καμαρωτὰ, καμαρωτὰ, προτείνοντα τὸ στήθος καὶ ἀνατείνοντα τὴν κεφαλὴν, ὑπὸ τὴν ὁποία ἐκυμαίνετο τὸ λειρίον κατακόκκινον, ὡς δράγματα κεραιῶν. Προεπορεύοντο ὀλίγα, σχηματίζοντα γωνίαν ἐμπρός· εἰς ἓνα, ὡσεὶ ἐπὶ κεφαλῆς, εἶποντο ἄλλα εἰς τὰ πλάγια τοῦ δρόμου ραμφίζοντα ἐδῶ κ' ἐκεῖ τὰς θαμνώδεις ἀνακάνθας καὶ τούς αὔλακας· ἄλλα ἐπλατάγουν τὰ πτερά των κ' ἐκνηγοῦντο αἴφνης ἀνευ αἰτίας καὶ ἄλλα ἵπταντο μετὰ θορύβου ἀνω τῆς κεφαλῆς τῶν λοιπῶν,

ἐρχόμενα ἐκ τῶν ὀπισθεν πρὸς τὰ ἐμπρός καὶ τ' ἀνάπαλιν. Ὅλα δὲ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, παρακινούμενα ὑπὸ τῆς φωνῆς τῆς γυναικός, ἀπῆντων δι' ἐνὸς γλουγλουκισμοῦ διατόρου καὶ παρατεταμένου.

Οὕτω ἡ Σμάλτω μετὰ τῶν γαλιῶν, ἔφθασε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἀγρὸν τῆς. Ἦτο δὲ οὗτος θερισμένος ὅλος, κεκαλυμμένος ὑπὸ χρυσιζούσης καὶ στιλπνῆς καλαμιᾶς, μέσῳ τῆς ὁποίας ἀνεκυπτον κάπου μαρσμάδη τινά, πραινίζοντα φυτὰ· περίξ, εἰς τὰς ἄκρας ἢ ἐπὶ τῆς τάφρου καὶ εἰς τούς αὔλακας, ὠρθοῦντο ἀκόμη στάχεις τινές διαφυγόντες τὸ δρέπανον τῶν θεριστῶν κ' ἐκίνουν τὰς ἀπεξηραμένας κεφαλὰς των, εἰς τὸ ἑλαφρὸν φύσημα τοῦ ἀνέμου. εἰς τ' ἀριστερά, μικρὸς δρομίσκος, λευκοκίτρινος ἔνεκα τοῦ πεπατημένου χορτοῦ ὑπὸ τοῦ ὁποίου ἐκαλύπτετο, ἐχώριζε τὸν ἀγρὸν πρὸς ἄλλον παρακείμενον, εἰς τοῦ ὁποίου τὸ μέσον ὠρθοῦτο σκιάς ἀγροτικῆ καὶ ὑπὸ θαμνώδεις ἀφροξυλιάς ἤχουν, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν, κωδωνισμοὶ ποιμνίου.

Ἡ Σμάλτω μόλις ἔφθασεν ἐκεῖ, ἔστρεψεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν χωρὶς νὰ θέλῃ, καὶ διὰ τοῦ καινοῦ τῶν ὀφθαλμῶν παρετήρησε τὴν σκιάδα. Ἀλλ' εὐθύς, ὡς νὰ εἶδεν αὐτὴν ὑπερφυσικοῦ μεγέθους καὶ νὰ ἐξέλαβε διὰ σκελετώδεις γαμφύωνυχας δακτύλους τούς ἐξέχοντας πρὸς τ' ἀνω στύλους τῆς καὶ δι' ἀνωρθωμένην χαίτην ἐξηγριωμένου θηρίου τὴν χορτώδη στέγην τῆς, ἀπέσυρε τὸ βλέμμα τεταραγμένη. Δὲν ἤθελε καθόλου ν' ἀντικρύσῃ τὴν σκιάδα ἐκείνην. Ἀπὸ ἡμερῶν ἤδη, κατὰ μέσα τῆς τῆς ἔλεγε νὰ τὴν φοβῆται ὅτι τὸ συναπάντημά των αὐτὸ δὲν ἦτο καλὸν καὶ ὅτι πλειότερα μετ' αὐτῆς ἐξοικειώσις δὲν θὰ τὴν ἔφερεν εἰς ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα. Ἔστρεψε λοιπὸν τὰ ἴδια πρὸς αὐτὴν ἢ λυγερῇ καὶ πλησιάσασα, ἐκάθησε παρὰ τὴν ὄφρυν τῆς τάφρου. Ἴνα δὲ ἀποδιώξῃ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς πᾶσαν τῆς σκιάδος ἀνάμνησιν, ἀπέθηκε παρὰ τὸ πλευρὸν τὸν κάλαμον καὶ λαβοῦσα ἀπὸ τῆς ποδιάς τῆς ἐστριμμένον μαλλίον, ἤρχισε νὰ τυλίσῃ αὐτὸ περὶ τὴν ἀτρακτον ἐνῷ τὰ γαλιὰ ἔβοσκον ἡσύχως ἀνὰ τὸν ἀγρὸν.

Κ' ἐν τῇ ἐνασχολήσει τῆς ὁμως ἐκείνη, ἔστρεψεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν τὴν κεφαλὴν, προσβλέπουσα περιδεῶς τὴν σκιάδα, ὡς μέρος ὑποπτον. Ἐν τῇ ἀνησυχῳ δ' αὐτῆς θέσει ἐν τῇ ὁποία εὐρίσκετο, ἤρχισαν πάλιν ν' ἀναγεννῶνται, μία πρὸς μίαν αἰ αἰτιάσεις τῆς κατὰ τοῦ Στάθῃ, ὅστις ἐπέμενε νὰ τὴν στείλῃ μὲ τὰ γαλιὰ. Ἐν τῇ ὀργῇ τῆς οὐδὲ τοῦ σίτου ἠδλαβεῖτο, τοῦ σίτου ὁ ὁποῖος θεωρεῖται μετὰ τῶν χωρικῶν, ὡς τὸ μεγαλύτερον δῶρον τοῦ Θεοῦ καὶ ὀρκίζονται εἰς αὐτὸν νὰ τὸν ἐπιθυμήσουν, φοβοῦμενοι τὴν

ἄλλειψίν του ὡς μέγα τι, καὶ αὐτὸν ἤδη καιρητὰ διότι εἰρήθη εἰς τοιαύτην ὥραν. Οὐδ' αὐτὴν δὲ ἄφινεν ἔξω τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ ἐμαίετο διότι ἤκουσε τὸν ἄνδρα καὶ ὄχι τὴν καρδίαν, ἢ ὁποία ἔπαλλεν εἰς τὰ στήθη τῆς τόσον σφοδρῶς, ὅπως πιστὸν κυάριον ἀδιακόπως ὑλακτεῖ κ' ἐμποδίζει τὸν αὐθέντην του νὰ ἐξέλθῃ τοῦ οἴκου, ὅπου παραφυλάσσουσιν δολοφόνου.

— Ὅχι, δὲν ἔπρεπε νὰ ῥθω· συνεπέρανε τέλος.

Κ' ἐξηκολούθησε τυλίσουσα περὶ τὴν ἀτρακτον τὸ μαλλίον καὶ σκεπτομένη.

Ἀλλ' αἴφνης, σιγὰ σιγὰ, μία ἰδέα, μία ἐπιθυμία ἐκόλλησεν ἀναπόσπαστος εἰς τὸν νοῦν τῆς. Ὅσει δ' ὑπέκουσα εἰς δύναμιν ἄλλην, ἀνωτέραν ἑαυτῆς, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο νὰ περιστείλῃ μετὰ ἀγῶνα ὅσον οἶόν τε μεγάλο, ἐστῆριξε χαμαὶ τὴν ἀριστερὰν χεῖρα καὶ ἀναταθεῖσα ἐπ' αὐτῆς παρετήρησεν ἔξω. Ἦθελε νὰ ἴδῃ τὸν ἀπέναντι ἀγρὸν χωρὶς αὐτὴ νὰ φωραθῇ ὑπό τινος. Ἀλλ' ἢ ὄφρυν τῆς τάφρου ἦτο ὑψηλῆ κ' αἰ ἐπ' αὐτῆς ἀνακάνθαι, μὲ τὰ φαιὰ πολυδάκτυλα στελέχη καὶ τὰ μεγάλα ἀπεξηραμένα ἄνθη των, ἔφρασσον ἐν πυκνῷ συμπλέγματι, ὀλόκληρον τοῦ ἀγροῦ τὴν θέαν. Ἀνεκίνει τὴν κεφαλὴν, ἐκόλλα σχεδὸν τούς ὀφθαλμούς εἰς τὰ μεταξὺ διάκενα, προσπαθοῦσα νὰ ἴδῃ, ἀλλ' αἰ ἀνακάνθαι ἦσαν πυκναὶ καὶ δὲν διέκρινε εἰμὴ στενὰ κ' ἐπιμήκη τμήματα ἀγροῦ κιντριζόντα μόνον. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κουρασμένοι, σχεδὸν ἔκαιον ἐκ τῆς ἐντάσεως· ἢ καρδιά ἐβρουτοκτύπα ἐκ τῆς ἀνυπομονησίας· ἢ περιέργεια τῆς, κορυφουμένη ἔνεκεν τῶν ἐμποδίων, τῆς ἔκοπτε τὴν ἀναπνοὴν ἢ χεῖρ τῆς λυγερῆς ἐπόνει τρυπωμένη ἐπὶ τῶν βόλων τοῦ χόματος κ' ἔτρεμεν ἑλαφρῶς, ἀπηυδηκυια ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σώματος, χαλαρομένο ὁλονέν. Δὲν ἀπέκαμνε ὅμως ἢ Σμάλτω νὰ παρατηρῇ κατεχομένη ὅλη ὑπὸ τῆς ἐπιθυμίας· ἡσθάνετο ἐντὸς αὐτῆς κατὶ ὅπερ ἐκινεῖτο ν' ἀναταθῇ διὰ νὰ ὀρθώσῃ τὸ σῶμά τῆς. Ἀλλὰ συνεκράτει ἑαυτὴν ἀκόμη, ἀναγκαζομένη ὑπὸ ἐντροπῆς τιος καὶ φόβου, μήπως φωραθῇ κατασκοπεύουσα.

Ἡ Σμάλτω ἤκουεν εἰκρινῶς τούς κωδωνίσκους τῶν προβάτων ὀπισθεν τῶν θάμνων τῆς ἀφροξυλιάς, ἀλλ' ἢθελε νὰ μάθῃ ἂν καὶ ὁ Μῆτρος, ὁ βοσκὸς αὐτῶν, ἦτο ἐκεῖ. Κατεῖχεν ὅλην τὴν προσοχὴν αὐτῆ ἢ σκέψις· ἐβασάνιζε τὴν ψυχὴν τῆς ὀλόκληρον αὐτῆ ἢ ἀμφιβολία. Καλλίτερον νὰ ἦτο καὶ νὰ μὴν ἦτο πάλιν καλλίτερον, ἔσκέπτετο. εἰς τὴν ἐξηρεθισμένην αὐτῆς διάοιαν δύο σκέψεις ἐριζοβόλουν ἀντίθετοι, χωρὶς ἢ μία τούτων νὰ δύναται νὰ ὑπερισχύσῃ τῆς ἄλλης. Ἐνῷ ταυτοχρόνως ἢ καρδιά τῆς ἔπαλλεν ἀδιάκοπα, παρακινουσα αὐτὴν εἰς τολμήματα καὶ ἢ

ἀνυπομονησία ἐμεγαλύνετο ἐντὸς αὐτῆς ἀκράτητος. Μέχρις οὗ ἢ λυγερῆ, μὴ δυναμένη πλέον νὰ κρατηθῇ, ἐπήδησεν ὀρθία, περιφέρουσα βλέμμα ἐρευνητικὸν ἀνωτῶν ἀκανθῶν, περὶ τὴν σκιάδα. Δὲν ἐφρόντιζεν ἂν τὴν ἴδουν πλέον, καθόλου δὲν ἐφρόντιζεν· αὐτὴ ἤθελε νὰ ἴδῃ.

— Δὲν ἔνε· εἶπεν αἴφνης, χαμηλοφώνως.

Κ' ἐπανεπέσεν ὀπίσω ἐπὶ τῶν ποδῶν τῆς. Ἐμεινε δ' ἐκεῖ, ἑλαφρῶς πελιδῆ τὴν ὄψιν καὶ πειστωμένη, τὸ βλέμμα κρατοῦσα προσηλωμένον ἐπὶ ἐνὸς στάχους, τοῦ ὁποίου ἢ κεφαλὴ ἔταλαντεύετο εἰς τὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου. Καὶ ἢ Σμάλτω ἤδη εὕρισκεν εἰς τὴν ταλάντευσιν ἐκείνην τοῦ στάχους πόνον τινὰ αὐτοῦ, θλίψιν ὑποκρυπτομένην, διότι ἀφέθη μόνος κ' ἐρημος ἐκεῖ καὶ δὲν ἠκολούθησε τὴν τύχην τῶν συντροφῶν του, μετὰ τῶν ὁποίων συνεβλάστησε καὶ ἠξήθη. Συνεδύαζε δὲ τὴν τύχην τοῦ στάχους μὲ τὴν ἰδικήν τῆς κ' ἓνα παράπονον ἐγεννᾶτο εἰς τὰ στήθη τῆς, διότι ἦτο μόνη ἐκεῖ καὶ ἠρώτα ἑαυτήν, διατὶ τάχα νὰ μὴ εἶνε καὶ ὁ Μῆτρος. Ἦθελε νὰ εἶνε· βέβαια, πολὺ καλλίτερον θὰ ἦτο τοῦτο· θὰ εἶχε τοὐλάχιστον εἶνα γείτονα ὀπισθεν τῆς, ἐνῷ τότε ἦτο τόσον ὀλομόναχη εἰς τὴν ἔκτασιν ἐκείνην τῶν θερισμένων ἀγρῶν, μὲ τὰ βόσκοντα ζῷα! Ἡ ἑλλειψίς τοῦ βοσκοῦ ἤδη ἐφυγάδευσε τὴν δελίαν καὶ τὸν φόβον, τὸν ὁποῖον ἡσθάνετο, πρὶν χωρὶς νὰ γνωρίξῃ τὴν αἰτίαν. εὕρισκε μάλιστα, ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τῆς ὠθουμένη, πολὺ γελόιον ἑαυτῆς διότι ἐφοβεῖτο τὴν συνάντησιν τῆς μετὰ τοῦ βοσκοῦ. Τί τὴν ἐμελλε τάχα, τ' εἶχε νὰ φοβηθῇ; Ἀπὸ τῆς παιδικῆς τῆς ἡλικίας, ὅτε μὲ τ' ἄλλα βλαχόπουλα ἐμμεῖτο τὴν φωνὴν τοῦ τέτιγος μὲ σύριγγας ἐκ τσιμοκαλάμων, μέχρις οὗ ὑπανδρευθη, διήλθε τὴν ζωὴν τῆς, ἡμέραν καὶ νύκτα, εἰς τούς ἀγρούς μὲ τόσους βοσκούς, νέους λεβέντας καὶ ποτὲ δὲν ἐφοβήθη τι. Δὲν εὕρισκε λοιπὸν τὴν αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν τότε ἔπρεπε νὰ αισθάνηται, ἔστω καὶ τὴν παραμικρὰν στενοχωρίαν ἐνώπιον τοῦ Μῆτρος, ἐνὸς ἀσχημαθροῦ! Πάλιν δ' ἐπανελάμβανε, βεβαιούσα ἑαυτήν, ὅτι καὶ ἢ ἀπουσία τοῦ καθόλου δὲν τὴν ἐνδιέφερε· καὶ πάλιν προσέθετεν ὅτι καλλίτερον εἶχε νὰ ἦτο ἐκεῖ.

— Μονάχα νὰ μὴν παίξῃ τὴ φλογέρα· ἐψιθύρισε.

Καὶ εἶχε τὸ ἕφος τοῦ διστάζοντος, ἐνῷ ἐξέφραζε τὴν εὐχὴν τῆς,
Ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἠκούσθη ἠδυπαθῆς συριγγός, ἀνερχόμενος εἰς τὸν γαλανὸν αἰθέρα. Ἦτο ἀπαλός, δροσερός δύναται κανεὶς νὰ εἶπῃ, ὅπως τὸ ψιθύρισμα μιᾶς λευκῆς, ὅταν σιγαλὰ σιγαλὰ φυσᾷ εἰς τὰ φύλλα τῆς τὸ πρῶτον ἀεράκι τῆς αὐγῆς. Κ' ἐφαίνετο εἰς τὴν Σμάλτω ὡς μία ἀπάντησις σαρκαστικῆ, εἰς τὴν εὐχὴν

της εκείνην κ' ἐνόμιζεν ὅτι διέκρινε μεταξύ τῶν ἡχων, μίαν συριπτικὴν φωνήν, ἡ ὁποία τῆς ἔλεγεν: «ὄχι δὲν θά σοῦ κάμω τὴν χάριν· ·· θὰ τὴν παίξω ἐγὼ τῇ φλογέρα μου· ·· θὰ τοῦισω τὸ καθημερινό μου τραγούδι· ··». Ἐνῶ ταυτοχρόνως διέκρινε πρὸ αὐτῆς μορφήν μελαψήν, ἀπαράλλακτον τὴν μορφήν τοῦ Μήτρον, κακόσχημον, μ' ἐξωγκωμένους παρειάς, χεῖλη οἰδαλέα καὶ πελιδνά ὡς στρύχνος, ἀγρίαν πυρὰν κόμην καὶ ὀφθαλμούς μικκύλους, λαιδορούοντας.

— Ἀρχεψε τὸ φίδι! ἐσκέφθη ἡ λυγερή, ἀδημονοῦσα.

Καὶ πάλιν ἐπανήρχετο εἰς τὰς προτέρας σκέψεις της καὶ πάλιν ἐδυσφόρει καθ' ἐαυτῆς, κατὰ τοῦ σίτου, κατὰ τοῦ ἀνδρός της. Ὅτε εἶπεν εἰς αὐτὸν ὅτι εἶδε τὸ φίδι εἰς τὴν πατουλιά, ἐγέλασεν αὐτὸς διὰ τὸν φόβον της καὶ τὴν εἶπε κουτήν. Αὐτὴ ἡ δὲ Στάθης ἦτο κουτὸς ποῦ δὲν τὴν ἐνόει; Φίδια ἡ Σμάλτω, ἀληθινὰ φίδια, δὲν ἐφοβεῖτο. Πόσας φοράς δι' ἀπλήν διασκέδασιν, τὰ ἐκνήγα μετ' ἄλλα βλαχόπουλα μαζί καὶ τὰ κατέκοπτε μ' ἓνα κτύπημα τῆς ἀγκλίσας της! Πόσας φορές τὸν χειμῶνα, εἴρισκε κατὰστράτα τῆς δενδρογαλιῆς καὶ τοὺς ἀστρίτες, ἀκινήτους ἐκ τοῦ πολλοῦ ψύχους κ' ἔθετεν αὐτοὺς εἰς τὸν κόλπον της νὰ τοὺς θερμάνῃ, ἀφροντιστοῦσα διὰ τὰ δῆγματά των. Διότι ἡ μήτηρ της, ἀπὸ μικρὰν, εἶχε ποτίσει αὐτὴν, τὸ φιδόχορτον, τὴν λευκὴν ἐκείνην, ὡς ἄλευρον κόνιν. ἦν ἐπὶ οὐλοῦν διερχόμενοι ἀπὸ τὰ γρέκια των πλάνητες φαρμακευτὰ καὶ ἦτις ἔχει τὴν δύναμιν νὰ κάμνῃ ἀβλαβὴ ὡς γάλα καὶ τὸ δριμύτερον φαρμάκι των. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ φίδι ἐφοβεῖτο, τὸ ἀνθρωπόμορφον, κατὰ τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε ποτισθῆ χορτόν, πρὸς τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε ἀντιτάξῃ εἰμὴ πείσμονα ἐμμονὴν εἰς τὸ καθῆκον, κ' ἐπὶ ματαίῳ ἴσως!

— Τοῦ κάκου φροντίζω· ἐψιθύριζεν, ἀποτεθαρημένῃ.

Καὶ ἡ Σμάλτω ἤρχισε νὰ περιλαμβάνῃ εἰς τὴν κατάρα της καὶ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐγνωρίσθη τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ Μήτρον καὶ ν' ἀναπαριστᾷ εἰς τὸν νοῦν της τὰς συναντήσεις των ἐκείνας. Δὲν τὸν ἐφοβεῖτο. Τοῦναντίον αὐτὴ πρώτη ἐπορεύετο πρὸς τὸν βοσκὸν καὶ καθήμενοι οἱ δύο των ὑπὸ τὴν σκιάδα, συνωμίλουν ὅλην τὴν ἡμέραν. Ὅταν ἐπέινων, ἐξήγον ἀπὸ τοῦ μαλλίνου σακκιδίου των ὅ,τι ἕκαστος συναπέφερον ἀπὸ τοῦ οἴκου κ' ἐν ἀδελφικῇ ἀπλότητι, τὰ ἠνωρον κ' ἔτρωγον ὁμοῦ.

Κατὰ τὴν μεσημβριάν ἐνῶ ὁ ἓνας ἐκοιμᾶτο ὁ ἄλλος ἠγρύπνει, προσέχων τὰ βόσκοντα ἢ καθεύδοντα ζῶα. Τοῦτο εἶνε σύνηθες εἰς τοὺς ἀγραυλοῦντας· ἡ διαγορὰ ἡλικίας καὶ φύλου δὲν πα-

ρατηρεῖται καθόλου. Καὶ ὁ Μήτρος ἤθελε συντροφον εἰς τὴν ἐρημίαν ἐκείνην καὶ ἀνίαν τῆς διημερεύσεως καὶ ἡ Σμάλτω τὸ ἴδιον. Ἀντὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν, τὰ ὁποῖα ἐκράτουν εἰς κουραστικὴν ἀκινήσιαν, νὰ φλυαρῆ τοῦλάχιστον ἡ γλῶσσα καὶ νὰ τέρπηται ἡ ἀκοή. Καθ' ἡμέραν ἀνεκοίνου ὁ ἓνας πρὸς τὸν ἄλλον ὅ,τι νέον ἔφερεν ἐκ τοῦ χωρίου του, τὰ ὄνειρα τὰ ὁποῖα ἐβλεπον τὴν νύκτα, ἐξηγοῦντες αὐτὰ διαφοροτρόπως καὶ συιεζήτουν τὰ καθ' ἐαυτοὺς ὅλα. Μίαν ἡμέραν ὁ Μήτρος διηγήθη εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν του ὀλοκλήρον, μετ' ὁμοῦ λόγοι, συντόμως ὡσεὶ ἀποτύπωσι πσιστὴν αὐτῆς, ἡ ὁποία ἦτο τῷ ὄντι σύντομος καὶ ἀφελής. Κατήγετο ἀπὸ τοὺς Κατσαπέους, οἰκογένειαν βλαχοποιμένων, κατασκηνοῦσαν πλησίον τοῦ ἰχθυοτροφείου τοῦ Κοτυχιοῦ. Οἱ γονεῖς του ἀφήκαν αὐτὸν ὀρφανὸν πολὺ μικρὸν, εἰς τὴν νάκαν ἀκόμη· ὁ πατήρ του ἀπέθανεν ἀπὸ τίφον πρὶν γεννηθῆ αὐτὸς· ἡ μήτηρ του ἀμέσως μετὰ τὴν γέννησίν του. Τὰ ὀλίγα πρόβατα, τὰ ὁποῖα ἀφήκεν ὁ πατήρ του, τὰ ἔφαγε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀναπτύξεώς του ὁ λύκος—τοῦλάχιστον τοῦτο εἶπεν εἰς αὐτὸν ὁ θεῖος του, ὅταν ἀνδρωθεὶς ἐξήτησε νὰ τὰ παραλάβῃ. Ὅ γρέκι καὶ τὰ πενιχρὰ σκευὴ τῆς καλύβης του ἐκράτησεν ἄλλος θεῖος, ἐξοφλῶν παλαιὸν χρέος τοῦ πατρὸς του. Ὡς τὸ Μήτρος ἠναγκάσθη ν' ἀπομακρυνθῆ ἐκεῖθεν κ' ἐμισθώθη εἰς ἓνα κτηνοτρόφον ἐκ Σουλεϊμάναγα τοῦ ὁποίου τότε ἔβοσκε τὰ πρόβατα.

— Βόσκω τὰ πράμματα καὶ παίζω τὴ φλογέρα μου εἶπεν, ὅταν ἐτελειώσε τὴν διήγησιν του, ἀπαθῶς ὑπομειδειῶν, ὡς νὰ ἔλεγε συνήθη πράγματα.

Ἡ Σμάλτω ἦτις συνεκινήθη εἰς τὴν διήγησιν ἐκείνην τοῦ βοσκοῦ, ἐχάρη ἀκούσασα ὅτι ἐγνωρίζεν οὗτος νὰ παίξῃ τὴν φλογέραν. Τὸν προετρύψε νὰ δείξῃ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν τέχνην του καὶ οὗτος τὸ ἔκαμεν εὐχαρίστως. Καὶ καθήμεραν ἤδη ἡ λυγερὴ δὲν ἤθελε τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ τὸν ἀκούῃ ἀλλοῦντα. Πολλάκις, ὅτε ὁ Μήτρος ἠρνεῖτο νὰ πράξῃ τοῦτο, αὐτὴ τὸν παρεκάλει ἐπιμόμως καὶ ὁ βοσκὸς ὑπέκυπτε κολακευόμενος διὰ τὴν τέχνην του, εἴτε χαριζόμενος εἰς τὴν ἐπιθυμίαν της. Καὶ τὸν ἤκουεν ἡ Σμάλτω, εὐχαρίστως τὸν ἤκουεν, ἐλκυομένη ἀπὸ τὴν φωνήν, μέχρις οὗ ἠσθάνθη τὴν καρδίαν της σπαρατρίζουσαν ἀόριστως. Καὶ τότε μόνον ἐνόησεν ὅτι ὁ Μήτρος τὴν ἐβασάνιζε μετ' ὁμοῦ ἡχοῦς καὶ μόνους τῆς φλογέρας του καὶ μικρὸν κατὰ μικρὸν, κατὰ δόσεις καθημερινὰς, ἔχυνεν μέσα της ἓνα αἶσθημα ὅπερ ἐφοβεῖτο περισσότερο τοῦ ἀπάθης, τὸν ὁποῖον ἐγνωρίζεν ἐκ παραδόσεως, παραφυλάσσοντα μετ' ὁμοῦ εἰς τὴν γωνίαν τοῦ οἴ-

κίσκου της. Τώρα καὶ εἰς τὸν ὕπνον της ἀκόμη, ἔβλεπε μίαν μορφήν σκιασμένην ὡς ὑπὸ νέφους, αὐλοῦσαν ἰδρυπαθῶς, μέχρις ἐκλύσεως ὅλων αὐτῆς τῶν αἰσθήσεων.

Α. ΚΑΡΚΑΒΙΤΩΣ

ΤΟ ΜΑΡΑΜΜΕΝΟΝ ΚΡΙΝΟΝ

ΚΑΙ ΟΛΑ αὐτὰ τῆς τὰ εἶπεν αὐτὸς, ὁ συνήθως ἀπίθμος καὶ σκυῖός, μετ' ὁμοῦ γλυκύτητα καὶ καλωσύνην, προγματικῶς ὅσον πατέρως ποῦ βλέπει τὸ παιδί του δυστυχισμένον καὶ θέλει νὰ τὸ παραγορήσῃ. Ἦτο νέος, τότε νέος ἀκόμη, ὡστε χωρὶς ἄλλο ἢ ζῶν ἢ ἔχει καὶ δι' αὐτὴν κληρὸς ἡμέρες, ἢ τῆς ἐπεφύλασεν εὐτυχίαν, μεγάλην ἴσως εὐτυχίαν. Δὲν ἔπρεπε λοιπὸν νὰ φωνάζεσαι πολὺ μεγαλήτερα καὶ καλλίτερα τὰ αἰσθήματα τῶν ἄλλων ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν προγματικῶς. Κάθε ἓνας εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν ἔχει δικαίωμα ἐπὶ τῆς συμπαθείας τῶν ἄλλων καὶ μάλιστα ἓνα κορίτσι, ὅπως αὐτή. Σήμερον ἦτο ἡ σειρά τῆς Ἀμαλίας καὶ τοῦ Στέφα νὰ εἶναι εὐτυχισμένοι, αὔριον ἢ ἦτο καὶ ἡ ἰδικὴ της σειρά.

Ἡ Ἄννα δὲν ὠμιλοῦσε πλέον. Ἦκουε τὸν γέροντα ἰατρὸν καὶ ἠσθάνετο ὅτι τὰ λόγια καὶ ἡ φωνὴ του ἦτο κἄτι καθησυχαστικόν, κἄτι εἰς φάρμακον ναρκωτικὸ ποῦ βάζουν ἐπάνω εἰς μίαν πληγὴν, γιὰ νὰ τὴν ἀναισθητήσουν καὶ καταπραΰνουν τὴν οὐλύτητα τοῦ πόνου. Βέβαια ἢ ἦτο καὶ αὐτὴ εὐτυχής. Ὅ ἔπρεπε τὸ δίπλωμά της, ἢ ἐκέρδιζε χρήματα καὶ ἢ ἠμποροῦσε νὰ ξεκουράσῃ τὴν μητέρα της. Νῆ ἀμέσως μίαν μεγάλην εὐτυχίαν. Ἐφάνη νὰ ἡσύχασεν ἀπὸ τὴν πρώτην της ἔξελξιν, εὐχαρίστησε τὸν ἰατρὸν διὰ τὰ κλά του λόγια καὶ ἐπανάλαβε πάλιν τὸ δειλὸ καὶ ταπεινὸν της ὕφος, τὸ συνειθισμένον. Τί ἦτο αὐτὴ γιὰ νὰ ἀνικητόνηται εἰς τὰ οἰκογενειακὰ ἀνθρώπων πλουσιῶν ὅσον τὸν κ. Στέφα καὶ τὴν κ. Ἀμαλία; Τί ἦτο γι' αὐτοὺς; τίποτε. Κἄτι περισσύτερον ἀπὸ μίαν ὑπέρτητα.

Ὁ ἰατρὸς ἦτο τότε συγκινημένος, ὡστε ἠσθάνετο ὅτι ἂν ἔμενε περισσότερο, ἢ ἔλεγε πράγματα, τὰ ὁποῖα καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος δὲν ἐνοοῦσε πῶς ἐπλημμυροῦσαν τὴν ψυχὴν του καὶ ἀνέβαιναν εἰς τὸ στόμα του. Μίαν συμπάθειαν, τὴν ὁποῖαν ἤθελε νὰ πιστεύῃ πατρικὴν, ἀλλ' ἡ ὁποία ἐβροντοφώνουσε μέσα του ὡς αἶσθημα πολὺ πλέον δυνατὸ καὶ κυρίαρχον, τὸν ἔκαμνε νὰ ὑποφέρῃ διὰ τὴν ἀπελπισίαν

τῆς Ἄννης, ἴσως καὶ διὰ τὴν λατρείαν της πρὸς τὸν νέον ἐκείνον, ὁ ὁποῖος τότε σκληρὰ πρὸ ὀλίγου ἀκόμη ὠμιλοῦσε δι' αὐτὴν.

Τοῦ ἤρχετο, δῆθεν γιὰ νὰ τὴν παραγορήσῃ, πραγματικῶς ὄμως γιὰ νὰ ταπεινώσῃ εἰς τὴν ἀγάπην της τὸν Στέφα, νὰ τῆς εἴπῃ τὴν ἀδικφορίαν του καὶ τὸν ψυχρὸν ἐγωισμόν του καὶ τὴν περιφρόνησιν, μετ' ὁμοῦ ὁποῖαν ἐδικαιολογοῦσε πρὸ ὀλίγου τὴν ἀφοσίωσιν καὶ τὴν συμπάθειαν της. Ἄλλ' ἐκρήτηθη. Ἡσθάνθη ὅτι τὸ κτύπημα θὰ ἦτο φοβερὸν καὶ ὅτι τὸ δυστυχισμένον πλάσμα θὰ ὑπέφερε πολὺ χωρὶς ἐλπίδας καὶ χωρὶς πλέον τὴν παραγορίαν, ὅτι τοῦλάχιστον ἔμενε διὰ τὸν νέον μίαν φίλην, ποῦ θὰ ἐκτιμοῦσε καὶ θὰ ἐπροστάτευε πάντοτε.

Τὴν ἀπεχαιρέτησε λοιπὸν καὶ ἔφυγε. Καὶ ἡ Ἄννα ἔμεινε μόνη μετ' ὁμοῦ ἀπελπισίαν της. Ἐκλείσθη εἰς τὸ μικρὸν καμαράκι, εἰς τὸ ὁποῖον ἐμελετοῦσε, ἐπῆρε τὰ βιβλία της, ἀνοίξε τὸ πρῶτον ποῦ εὑρέθη μπροστά της καὶ ἄρχισε νὰ διαβάσῃ. Ἄλλ' ἦτο νύκτα περὶ καὶ δὲν διέκρινε τίποτε. Ἄννε τὸ κερί της, ἐκάθισε καὶ πάλιν μπροστά ἂν τραπεζακί της, καὶ ἐδοκίμασε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν μελέτην της. Ἐπέρασε μίαν σελίδα, δύο, τρεῖς. Ἐδιάβλεψε δυνατὰ, ὅπως ὀμιλοῦν δυνατὰ, ὅσοι εὑρίσκονται μόνον καὶ φοβοῦνται. Τῆς ἐφάνετο ὅτι ἂν ἔκουεν ὅ,τι ἔλεγεν, ὁ νοῦς της θὰ προσηλώνετο ἢ ἐπρόσεχε, καὶ ἡ σκέψις της δὲν θὰ πετοῦσε μακρὰ κοντὰ εἰς ἀνθρώπους εὐτυχισμένους, ποῦ ἔπρεπε νὰ ἀγαπᾷ τὸσόν, ὡστε νὰ εἶναι καὶ αὐτὴ εὐτυχὴς διὰ τὴν εὐτυχίαν των. Ἡ ἰδέα αὐτῆ τῆς ἤρχετο διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τὸν νοῦν. Νξί! ἔπρεπε νὰ χαιρετᾷ γιὰ τὴν χαρὰν τοῦ Στέφα. Ἐπρεπε νὰ τρέξῃ νὰ συγχαρῆ τὴν κ. Ἀμαλία καὶ νὰ τῆς δείξῃ ὅλην τὴν τὴν εὐγνωμοσύνην. Ἡ ἰδέα τοῦ ἐργοχείρου τῆς ἐφάνη φαινή. Πῶς δὲν τὸ εἶχεν ὡς τῶρα συλλογισθῆ.

Ὅλοι αὐταὶ αἱ σκέψεις ἐτριγύριζαν εἰς τὸ κεφάλι της, ἐνῶ τὸ στόμα της, ὅσον μηχανὴ ἀσυνείδητος κουροντισμένη ἀπὸ τρίτον χέρι, ἀράδειζε γιὰ τρίτην φορὰ τοὺς μεγαλητέρους ποταμούς τοῦ κόσμου καὶ τὰ ὑψηλότερα ὄρη. Τὰ Ἰμαλάια, ἔλεγε. Τὰ Ἰμαλάια, ἐνῶ τῆς ἐφάνετο ὅτι νὰ ἔβλεπε τὸν Κώστα καὶ τὴν Ἀμαλία, νὰ κἄθονται ὁ ἓνας κοντὰ μετ' ὁμοῦ ἄλλον νὰ βλέπονται εἰς τὰ μάτια καὶ νὰ ἠμιλοῦν γιὰ τὴν ἀγάπην των.

Ὁ Μισισιπιῆς ποταμός, ἔλεγεν ἔπειτα καὶ ὁ Ἀμζόνιος, καὶ διὰ μίαν ἐφάνετο ὅτι ἂν ἐπνίγετο μέσα εἰς τοὺς μεγάλους αὐτοὺς ποταμούς δὲν θὰ ἐσυλλογιζέτο πλέον τίποτε καὶ κανεὶς δὲν θὰ ἐσκοτίζετο γι' αὐτὴν, ἀφοῦ κα-

νεϊς δὲν θά τὴν ἐγνώριζεν εἰς τὸν ζένον ἐκεῖνον κόσμον.

Ἐπληρόρητο εἰς τὴν ιδέαν τοῦ ἐργοχειροῦ, ἐνῶ ἐπανελάμβανε διὰ δεκάτην φοράν ὅτι τὸ Δαβαλαγιρ ἦτο ἡ ὑψηλότερα κορυφή τῶν Ἰμαλαίων, 8,000 μέτρα ὑπερ τὴν θάλασσαν. «Τὸ ἐργόχειρο ἔπρεπε νὰ εἶναι κάτι καὶ διὰ τοὺς δύο, κάτι ποῦ νὰ ἠμπορῇ νὰ χρησιμεύσῃ καὶ γιὰ τὸν Στέφα καὶ γιὰ τὴν Ἀμάλια. Ἄλλὰ τί θὰ ἦτο αὐτὸ τὸ κάτι;» Τὰ Καρπάθια, ἔλεγεν ἔπειτα, ἐνῶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐτριγύριζεν ὄχι εἰς τὰ δροσερὰ ὕψη τῶν Καρπαθίων, ἀλλὰ εἰς μιὰ μικρὴ καμαρούλα ξενοδοχείου τῆς Ἀγγλίας, ποῦ θὰ ἐφαίνετο δροσερὰ ὅσον παράδεισος γιὰ τοὺς δύο ἐρωτευμένους. «Τὸ ἐργόχειρο θὰ ἦτο μιὰ βουρτσοθήκη, ποῦ θάβλαζαν καὶ οἱ δύο τῆς βουρτσῆς τῶν μέσα. Ἡ μάνα τῆς εἶχεν ἕνα τσεμπέρι χρυσαφί, τὸ νυφικό τῆς, ποῦ ἦτον ὀλοκαινούργιο. Τὴν μπιμπίλα θὰ τὴν ἐξήλωνε, θὰ ἐκεντούσεν ὠραίους πανσέδες ἐπάνω εἰς τὸ μεταξωτὸ καὶ ἔπειτα θὰ ἔβαζε τὴν μπιμπίλα γύρω, γύρω». Ἡ ιδέα αὐτὴ τὴν εὐχαρίστησε φοβερά. Δὲν εἶχεν ἀνάγκη ἀπὸ ἕξοδα. Ἄν δὲν ἦτο νύκτα θὰ ἔτρεχεν ἀμέσως εἰς τὴν μητέρα τῆς καὶ μὴ ὅλην τὴν βίαν τῆς μελέτης ἄρχιζεν ἀμέσως τὸ ἐργόχειρον. Ἄλλὰ ἦτον ἀργὰ καὶ ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τὴν ἄλλην ἡμέραν.

Ἐν τῷ μεταξύ ἡ ὥρα ἐπερνοῦσε καὶ ἡ κ. Ζούλια δὲν ἐφαίνετο.

Θὰ φάη ἐκεῖ ἐσυλλογίσθη. Ἦτο τόσο φυσικὸν νὰ τὴν κρατήσῃ ἐπὶ τραπεζί τοῦ βράδου αὐτὸ τῆς χαρᾶς. Καὶ μετὰ τὴν ιδέαν ποῦ θὰ ἔμενε μόνη τῆς ἡσθάνθη μεγάλην ἀνακούφισιν. Ἄν καὶ πάλι θὰ ἤθελε νὰ ἤρχετο ἡ κ. Ζούλια. Θὰ τῆς ἔλεγε νέα, θὰ ἐμάνθανεν ὅλα πῶς καὶ πότε ἀπεφασίσθη ὁ γάμος καὶ χίλια ἄλλα πράγματα. Θὰ ἐμάνθνε ἂν ὁ Στέφανος ἦτο ἐρωτευμένος ἀπὸ πολὺν καιρὸν, ἂν δὲν ἐπρόκειτο νὰ πάρῃ τὴν ἐξαδέλφην του, ποῦ ἐφάνηκε τόσο ἀνήσυχη καὶ ταραγμένη τὸ βράδυ τῶν ἐπιταφίων, ὅταν τὸν εἶδε νὰ τῆς μιλή. . . .

Ὅλα αὐτὰ ἐτριγύριζαν εἰς τὸ μυαλό τῆς καὶ ἡ μιὰ σκέψις διεδέχετο τὴν ἄλλην μετὰ τὴν ζωηρότητα, ὅσον νὰ εἶχε πυρετόν. Ἄλλὰ μιζή μετὰ τῆς εἰκόνας αὐτῆς ποῦ ἐπερνοῦσαν ἀπ' ἔμπρός τῆς τὸσον ζωντανές, ἡσθάνετο μέσα τῆς ὅσον καὶ νὰ εἴλωσε, ὅσον τὰ σπλάγχνα τῆς ὅλα νὰ ἐθερίζοντο ἀπὸ κανέναν πολὺ δυνατὸν δηλητήριο. Τί εἶχε λοιπόν; Αὐτὸ πλέον δὲν ἦτο στενωχωρία, δὲν ἦτο λύπη, δὲν ἦτο τίποτε ποῦ εἶχεν αἰσθάνθη ὡς τώρα. Ἦτο μία φυσικὴ ἀσθένεια, κάτι ποῦ ποτὲ καὶ εἰς τῆς πλέον δυστυχημένους στιγμὰς τῆς ζωῆς τῆς καὶ εἰς τῆς πλέον τρομε-

ρὲς ἀρρώστειαι τῆς δὲν εἶχεν ὑποφέρει.

Γι' αὐτὸ, ὅταν, χωρὶς νὰ ξέρῃ καὶ ἡ ἰδία πόση ὥρα εἶχε περάσει, ἡ γρηῃ ὑπηρετριά ἀνοίξε τὴν πόρτα καὶ τὴν ἐπροσκάλεσε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν κουζίνα νὰ φάη, γιὰτὶ ἡ κυρία τῆς δὲν θὰ ἔτρωγε, φαίνεται, εἰς τὸ σπίτι, ἡ Ἄννα ἐσηκώθη καὶ τρεχάτη εὐρέθη εἰς τὴν κουζίνα. Ἦθελε νὰ φάη, νὰ γεμίσῃ τὸ κενὸν ποῦ ἡσθάνετο μέσα τῆς, νὰ δυναμώσῃ τὰ σπλάγχνα τῆς, ποῦ κρέλυν, ὅσον νὰ εἶχεν ἐξαφνα προσβληθῆ ἀπὸ χολέρα. Καὶ ἔφαγε, ἔφαγε πολὺ, ἕνα καὶ δύο πιάτα γεμάτα καὶ ἤπιεν ἔπειτα κρασί, ἕνα δύο ποτηράκια, χωρὶς μὲ ὅλα αὐτὰ οὔτε τὴν πείνη τῆς, οὔτε τὴν δίψα τῆς νὰ χορτάσῃ.

Ἡ γρηῃ ὑπηρετριά ἦταν ἐνθουσιασμένη. Βλέπεις, καλέ, τῆς ἔλεγε μόνο ποῦ εἶδες τὸν μεγάλο γιατρό, τὸν κύριον γιατρό καὶ ἔγεινες καλὰ. Νὰ πῶς σούρθεν ἡ ὄρεξι. Καλὲ θάμα σωστὸ! Κύριε ἐλέησον!

Ἡ Ἄννα μετὰ τὸ φαγητό, ἐπλαγίασεν ἀμέσως. Τὸ κρασί εἶχε ζαλίσει τὸ κεφάλι τῆς, τὸ κουρασμένο ἀπὸ τόσας σκέψεις, ἀπὸ τόσον κόπον καὶ τόσην ἐντασιν καὶ προσπάθειαν. Καὶ ἐκοιμήθη ἀμέσως ἕνα βαρὺν καὶ μονοκόμματον ὕπνον ἕως τὸ πρωί. Ὅταν ἐξύπνησε τὴν ἄλλην ἡμέραν ὁ ἥλιος ἦτο ὑψηλὰ καὶ ἡ Ἄννα ὅσον νὰ μὴν ἦτον ἡ ἰδία τῆς ἄλλης ἡμέρας, ἐσηκώθη ἡσυχη, ἐνδύθη καὶ ἐτοιμάσθη γιὰ τὸ σχολεῖο τῆς. Τὴν νύκτα ἐκείνην εἶχεν ἰδεῖ ἕνα ὄνειρον, ποῦ τὴν ἔκκαμνε εὐτυχή. Ὁ Στέφανος εἶχε παντρευθῆ μετὰ τὴν Ἀμάλια καὶ τὴν εἶχαν πάρει μαζή τῶν εἰς τὸ σπίτι τῶν καὶ τὴν ἀγαπούσαν καὶ οἱ δύο ὅσον ἀδελφά. Καὶ ὅλα αὐτὰ εἶχαν γίνεσθαι εἰς τὸ σπίτι τοῦ γιατροῦ εἰς τὴν Κηφισιά, ποῦ τὸ εἶχε νοικιάσει ὁ Στέφανος καὶ θὰ ἔμεναν ἐκεῖ πάντα χειμῶνα καὶ καλοκαίρι.

Ἐνῶ ἐνδύετο ἡ Ἄννα ἐσκέπτετο, ὅτι ὅλα αὐτὰ εἰμποροῦσαν νὰ γίνου, ὅπως τὰ εἶχεν ἰδεῖ εἰς τὸν ὕπνον τῆς, ὅπως καὶ ἄλλοτε εἶχε συμβῆ, τὰ ὄνειρά τῆς νὰ εἶναι εἶδος προφητείας, ποῦ θὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἀμέσως. Ἐπῆγεν εἰς τὸ σχολεῖο τῆς, βεβαία καὶ ἡσυχη καὶ ἐξηκολούθησε τὰς ἐξετάσεις τῆς, μόνον μετὰ κάποιον αἰσθηματομαχικῆς ἐνοχλήσεως καὶ ἀτονίας. Ἡ ιδέα ὅτι θὰ ἐζούσε κοντὰ εἰς τὸν Στέφανον, ὅτι θὰ ἦτο γι' αὐτὸ πολὺ εὐτυχισμένη, τῆς ἐκαρφώθη τόσο καλὰ εἰς τὸ κεφάλι τῆς, ὅστε ὁ γάμος του μετὰ τὴν Ἀμάλια νὰ τῆς φαίνεται τώρα πλέον ὄχι πρᾶγμα δυσάρεστον καὶ κακόν.

Ὁ γιατρός ἀνήσυχος γιὰ τὴν κατάστασιν τῆς ἐπέρασε τὸ μεσημέρι ἀκριδῶς ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ὀθρὸν διὰ νὰ ἰδῆ, τί εἶχεν ἀπογεῖνη ἢ ἀρρωστη τῆς ἄλλης ἡμέρας, πραγματικῶς ὁμῶς διότι τὸν ἐθακάριζεν ἡ σκέψις ὅτι ἡ Ἄν-

να θὰ ὑπέφερεν. Ὅταν τὴν εἶδε δὲν εἰμπορέσει νὰ κρύψῃ τὴν ἐκπληξίν του. Ἡ κυρία τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ εἶπεν, ὅτι ἡ Ἄννα εἶχεν ἐξετασθῆ εἰς τὰ Ἑλληνικά, εἶχεν ἀπαντήσῃ πολὺ καλὰ καὶ ὅτι ἐνεκ τῆς ὑπερβολικῆς ζέστης εἶχεν ἀποφασισθῆ νὰ ἐξετάσῃ μόνον μαθηματικά καὶ Γαλλικά προφορικὰ καὶ τὰ ἄλλα μαθήματα θὰ ἐγίνοντο γραπτὰ.

Ὁ γιατρός ἐχαϊρέτησε καὶ ἔφυγεν εὐχαριστημένος. Ὄρισμένως δὲν ὑπῆρχε τίποτε μεταξὺ τοῦ Στέφα καὶ τῆς Ἄννας. Ἄν καὶ πάλιν ἤρχισεν νὰ σκέπτεται τὴν σκηναίαν τῆς προηγουμένης βραδείας. Ἡ κόρη αὐτὴ ἦτο αἰνιγμα καὶ ἡ ψυχολογία τῆς πρόβλημα ἄλυτον. Αἱ! παληοπαῖδο, παληοκόριτσο ἀκόμη! ἐσυλλογίσθη συμπερασματικῶς. Παιδί τῶν πρώτων ἐντυπώσεων, νευρικό, ὑστερικό. Εἶχε δίκην ὁ Στέφανος. . . .

Μετὰ δέκα πέντε ἀκριδῶς ἡμέρας, τὸ σπῆτι τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ γιατροῦ εἰς τὴν Κηφισιά ἐπαρουσίαζεν ἐξαιρετικὴν ζωηρότητα. Κάνιστρα μετὰ λευκὰ τριαντάφυλλα καὶ γιασεμὶ καὶ φούλικα ἦσαν τοποθετημένα εἰς τὴν μεγάλην αἵθουσαν, ἐνῶ ἡ Ἀμάλια μετὰ ἕνα θυμιάσιον ἄσπρο φόρεμα, σκεπασμένο ὅλο ἀπὸ παληὰς νταντέλες τῆς Βενετίας καὶ μετὰ ἕνα πέπλον ἀπὸ τῆς ἰδίας νταντέλες, ἐδέχετο εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Στέφα τὰ συγχαρητήρια τῶν ὀλίγων προσκεκλημένων, ποῦ εἶχεν κερυυρθεῖ εἰς τοὺς γάμους τῆς.

Ἡ Ἄννα μετὰ ἕνα ἄσπρο ἐπίσης φόρεμα ἀπὸ κρόπτι τῆς Κίνας ἔτρεχεν ἐπάνω καὶ κάτω μαζή μετὰ τὴν μικρὴ Μίνα, ποῦ ἦτο καὶ αὐτὴ ντυμένη μετὰ ἕνα ἄσπρο φουλαράκι μετὰ ἄσπρες κορδέλες γαρνιρισμένο. Ἡ Ἄννα ἦτο τόσο ἐμορφη, ὅστε ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι ἐρωτοῦσαν ποῖα ἦτο αὐτὴ ἡ ὄρα καὶ κόρη. Ὁ Στέφανος τὴν ἐβλεπε καὶ ἡσθάνετο ὅτι ἡ δοκιμασία εἰς τὴν ὁποῖαν ὑπεβλήθη διὰ τὰ φανῆ εὐχάριστος εἰς τὴν Ἀμάλια, ἦτο τρομερὰ. Ἦσθάνετο ὅτι τὸν ἐκυρίασε καὶ πάλιν ἡ τρέλλα ἐκείνη τῆς περμονῆς τῆς πρωτομαχίας καὶ μίαν στιγμὴν ποῦ ἡ Ἀμάλια εἶχεν ἀπομακρυνθῆ ἀπὸ κοντὰ του, ἔτρεξεν εἰς τὴν Ἄνναν, καὶ τῆς εἶπεν ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ κούρτζετι, ἐπειδὴ ἦτον ἀδύνατη, καὶ ἔπιασε τὸ χεῖρ τῆς γιὰ νὰ ἐξετάσῃ δῆθεν τὸν σφυγμὸν τῆς. Ἄλλ' ὅταν ἡσθάνθη τὸ λευκὸ χερσὶ τῆς νὰ τρέμῃ ὅσον πουλὶ τρομαγμένο, ποῦ φοβεῖται, ὅταν τὸ πιάνουν, μίαν λάμπις ἐπέρασεν ἀπὸ τὰ μάτια του, ἕνα εἶδος πυρετοῦ τὸν ἐκυρίασε καὶ ἐσφίξε τὸσον τὸ πτωχὸ χεῖρ εἰς τὸ δικὸν του, ὅσον νὰ ἤθελε νὰ τὸ κρατήσῃ, νὰ τὸ σκλαβώσῃ ὅσον κάτι ποῦ τοῦ ἀνῆκε δίκαια μακτικῶς.

Ἡ Ἄννα δὲν εἶπε τίποτε, δὲν ἐτράβηξε τὸ

χεῖρ τῆς, δὲν ἐκουνήθη ἀπὸ τὴν θέσιν τῆς. Ἦτον εὐτυχὴς, διότι ὁ Στέφανος τὴν ἐθακάριζε, τὴν ἐπονοῦσε. Ἄν αὐτὸ τὸν εὐχαριστοῦσε, τί τὴν ἔμελλε διὰ τὸν πόνον. Δὲν τοῦ ἀνῆκεν ὅλη καὶ δὲν ἡσθάνετο ὅτι ἡ ζωὴ τῆς ἦτο ἕνα εἶδος τάξιμο ποῦ εἶχεν ἀφιερῶσει εἰς τὴν εὐτυχίαν του.

Ὅταν ἡ Ἀμάλια ἐπέστρεψεν, ἡ Ἄννα ἔμεινεν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν, ὅσον εἰς ἐκστασιν, ἐνῶ ὁ Στέφανος εἶχεν ἐγκαίρως ἀπομακρυνθῆ. Ἀρπάζε τὸ χεῖρ τῆς νέας κυρίας, τὸ ἐφίλησε μετὰ εὐγνωμοσύνην, μετὰ λατρείαν. Εἶσαι εὐχαριστῆμένη, Ἄννα; τῆς εἶπεν ἡ Ἀμάλια γιὰ τὴν εὐτυχίαν μου;

— Εἶναι ἰδική μου εὐτυχία, ἀπήντησεν ἡ Ἄννα μετὰ πολλὴν εὐκρίνοιαν.

Καὶ ἡ εὐτυχισμένη σύζυγος, δὲν ἡννόησε, δὲν ἐφροντάσθη πόση αὐταπάρησις καὶ αὐτοθυσία ἐκρύπτετο εἰς τὰ λόγια ἐκεῖνα. Ἔλα, βοήθησέ με, νὰ βγάλω αὐτὸ τὸ πέπλον, ποῦ μοῦ ἐκούρτσσε τὸ κεφάλι μου. Ἡ Ἄννα μετὰ τὸ πονεμένο ἀπὸ τὸ σφίξιμο χεῖρ, ἔβγαλε τῆς μικρὸς φουρκέτες ἀπὸ τὸ ὠραῖο κεφάλι τῆς νέας κ. Μοίρα, ἐνῶ ἐκείνη χαριτωμένη ἔβλαεν ἐπάνω εἰς τὰ κατὰμαυρα μαλλιά τῆς κόρης τὸ πέπλον μετὰ τὸν κλῶν τῶν λεμονανθῶν, τὴν ἐφίλησε καὶ τῆς νυχήθη καὶ ἔς τὰ δικά τῆς. Εἶνε γούρι, ξέρεεις; τῆς εἶπε, καὶ ἐστάθη καὶ τὴν ἐθαύμαζε κάτω ἀπὸ τῆς νταντέλες μετὰ τὸ μαργαριταρένιο χρῶμα.

Ὁ Στέφανος ἐφάνθη εἰς τὸ κατὼφλοιο μιζή μετὰ τὸν γιατρό καὶ διὰ μιᾶς ἐχλωμίας εἰς τὸ θέαμα τῶν δύο νέων κοριτσιῶν, ποῦ ἡ μιὰ ἐδάσκει εἰς τὴν ἄλλην τὰ νυμφικά τῆς στολισμάτα. καὶ ποῦ τοῦ ἀνῆκεν καὶ αἱ δύο τὸ ἴδιον μετὰ τὴν μεγάλην ἀγάπην τῶν.

Ἐλάτε, ἰδέτε τὴν, τί ὠραία νύρη ποῦ θὰ γίνῃ, εἶπεν ἡ Ἀμάλια μετὰ τὴν συνειδησμένην ζωηρότητά τῆς, ποῦ ἐχρωμάτιζε τὴν φοράν αὐτὴν ἐντονώτερα ἢ εὐτυχία. Ἄλλ' ὁ γιατρός ὅλος θυμιασμένος ἐπροχώρησεν εἰς τὸ μέσον τοῦ δωματίου καὶ ὅπως ἦτο μετὰ τὸ φράκτο του καὶ μετὰ τὸ παράσημόν του, νεκρικώτερος ἀπὸ πάντοτε, εἶπεν εἰς τὴν Ἀμάλια. Ἄν ἡμῶν εἴκοσι χρόνις νεώτερος, θὰ σῆς ἐξήτοῦσα τὸ χεῖρ τῆς, θὰ ἐφώνάζα πίσω τὸν πηχᾶ καὶ θὰ τὴν ἔκανα ἀληθινὴν νύμφην.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΑΛΗΝΗ

Ὅσων γαλαζίος θάνατος ἀπλώθηκε ἡ γαλήνη,
Τὸ μέγα φῶς θεοῦ σάβαρο στὸν ὕπνον τῶν κινμάτων,
Καὶ ἀπ' τὸν ἀκίνητον οὐρανὸν σιωπηλῆ ἢ Σελήνης
Σταλάζει φίλτρα μουσικὰ στὴ γῆ τῶν ἀθανάτων.

Ἀπὸ τὴν Παρὰ Λαλέουσα Παῦλος Νιρβάνος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΖΑΠΠΕΙΟΥ

Οπως εις τας επιστημας αι Ελληνιδες διεκρήθησαν. και εις τας τεχνικας επιστημας. Ακομη και εις τας περισσοτερον θεωρουμενας ανδρικας, εχουν εξασφαλισει θισιν εντελεωσ χωριστην και υπεροχον. Αι καλλιτεχνικαι δες μάλιστα επροηγηθησαν πολυ των επιστημωνων. Ειναι τουλαχιστον πενηντα ετη, αφοτου η Ελενη Χρυσινη και επειτα Αλταμουρα ενεγραφετο ως μαθητις εις την καλλιτεχνικην σχολην της Ρωμης, και μετεμψιμενη επι ετη ετελειοποιηθη ως ζωγραφος, της ο-οιας τα εργα διεκρηθησαν.

Εις την Γλυπτικην πρωτη ησχηθη σοβαρα εις το Λονδινον η γνωστη κ. Ευφροσυνη Κασσαβιτη, της οποιας εργα ωρατα εξετέθησαν εις διαφορους εκθεσεις και του Λονδινου και των Παρισίων. Η δις Ηλεονίκη Γεννοδίου εργαζεται ως γλυπτρια επι εικοσαπενταετιαν

ΕΛΕΝΗ ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ
Γλύπτρια

περίπου εις Ρώμην και το ονομά της αναφέρεται με επαίνους από τους καλλιτεχνικούς κύκλους της Ιταλικής Πρωτεύουσας. Τώρα εις την τελευταίαν Έκθεσιν του Ζαππείου, τρείς γλύπτρια εξέθεσαν έργα των, μεταξύ των οποίων και η κ. Ελένη Γεωργαντή διεκρήθη διά το Διάβολό της, του οποίου φωτογραφίαν εδημοσίευσαν εις το παρασμένον τεύχος. Εάν δεν ήξευραμεν, ότι η κ. Ελένη Γεωργαντή εξέθεσεν ήδη έργον της εις το Salon των Παρισίων, και ότι υπήρξε μαθήτρια των διαπρεπεστέρων καθηγητών της Γλυπτικής και εδώ και εις το Παρίσι, το Διανοτό της θα ήτο αρκετόν διά να χαρακτηρίση την αξίαν της.

Ένας Παρισινός γλύπτης ο κ. L. Barillet, ο οποίος εχεν εκθέσει τας ωραίας από χαλκόν medailles ως και δύο τρία θαυμάσια έργα ζωγραφικής, καλλιτέγγης διαπρεπέστατος, περιουδύων την Ανατολήν ένν τώρα ετος, εξεφράσθη με πολύν θαυμασμόν διά το Διανοτό της κ. Γεωργαντή. Χωρίς να ειζέρη ότι το έργον ήτο γυναικός εστάθη εμπρός εις αυτό, το είδε καλά, καλά και μου είπε: Να ένας καλλιτέγγης με ίδιον χαρακτηήρα, με απλότητα κλασικήν, με κάτι δυνατόν μέσα του. Και

πραγματικώς το κοριτσάκι που παίζει το Διάβολο, το νέο παιγνίδι του συρμού, είναι απλούστατον, απελέστατον και έντελώς αληθινόν Το ζύγισμα εκείνο του σχολινου, η προσοχή και η προσήλωσις του παιδιού εις την κίνησιν της ίσοροπίας που ζητεί να εύρη, αποδιδονται ολοζώντανα.

Ο ξένος καλλιτέγγης εκρινεν άμερόληπτα, χωρίς προκατάληψιν, άγνωών τα πρόσωπα. Έν γένει διά τας εκθεσίας του Ζαππείου η κρίσις του άποτελει θρίαμβον. Και η «Έφημερίς των Κυριών» τον μετεχειρίσθη ως τεχνοκρίτην της εις τας εκθέσεις. Δέν είναι δέ άπλώσ οισοδήποτε γλύπτης η ζωγράφος ο κ. L. Barillet. Είναι από τους γνωστοτέρους καλλιτέγγης της médaille, ένν κλάδον της γλυπτικής από τους πλέον δυσκόλους και τους πλέον χαρακτηριστικούς. Έχει ήδη χάσει τας προτομάς εις medaille, είτε εις χαλκόν, είτε εις μέταλλον των επιφανεστέρων προσωποικότητων της Ευρώπης. Και κατ' αúτας θα εργασθη διά μιαν νέαν medaille της Α. Μ. του Βασιλέως Γεωργίου. Έδώ εις τας Αθήνας ειργάσθη και εις μικράς medailles παιδικών κατατομών, τας οποιας αποδίδει τελείως.

Εις την ζωγραφικην επίσης αι εικόνες του διακρίνονται διά την τόλμην και την πρωτοτυπίαν των. Τα έργα που του εκάμαν έν γένει έντύπωσιν δέν είναι εκείνα τα όποια επηνήθησαν περισσοτερον από τας εδώ εφημερίδας. Εις την ζωγραφικήν, διά το πορτραίτο, ήμπορεί να λεχθη, ότι ήτο ερωτευμένος με τον γέροντα που αναγινώσκει, της κ. Φλωρα Καραβία. Δύο γυναίκες πορτραίτα του κ. Ε. Ίωαννίδου, η αδελφή του έλέους του Βικάτου, ένν δύο του Μποκατατάμπη και του Μαθιοπούλου, μία σπουδή του Σαββίδου και μία σπουδή της δος Τσίλλερ διά την άντανάκλασιν του φωτός της.

Διά το τοπίον δύο έργα της δος Σοφίας Λασκαρίδου, δύο τρία από την πλουσίαν και ωραίαν συλλογήν ξένων και Έλληνικών τοπίων του κ. Ε. Θωμοπούλου εκ Πατρών, την Αττικήν νύκτα του κ. Ν. Αλεκτορίδου, και το τοπίον του Φωκᾶ.

Και όμως κανένα από τα έργα αυτά της αληθινής τέγγης δέν έπωλήθησαν. Είαι άγνωστον και άν εβραβεύθησαν, διότι μ' όλον ότι η Έκθεσις εκλεισεν όμως δέν έγεινεν ακόμη κανείς λόγος διά βραβεύτα. Και υποθέτω ότι θα ελήθη το μέτρον να αποφεύγουν τας βραβεύσεις, προς απομυγήν άλληλοφρονώματος και διακυσσεως της Έλληνικής καλλιτεγγικής εταιρείας, η οποία εργαζεται τόσοον καλά και ήμπορεί να εργασθη εις το μέλλον ακόμη καλύτερα.

Διά τον τεχνοκρίτην
η Έλληνις τεχνοκρίτρια

ΟΙ ΜΑΓΝΗΤΕΣ

Ξανθό παιδί, στού ωραίου γυαλού τα βότσαλα γυρισμένο, Κάποιος μαγνήτης σε τραβεί στο κώμα το άφρισμένο. Στην κουπαστή του καρδιού λαστρούμε μον άσπρομάλλη, Ένα παιδάκι λαχταρείς, που παίζει στ' άσρογιάλι.

Άπό την Παρά Λαλέουσα Η. Νιρβάνας.

ΥΠΝΟΥ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

Πνοές, που με κοιμάστε στον ήσχιον ένός ελάτου, Σά χέρι που άργοπέρασε στα βλέφαρά μου άπάντω, Άς ήταγε να επένεατε στην ώρα του θανάτου Να μου γλυκοσγαλήσετε τα μάτια σαν πεθάνω.

Άπό την Παρά Λαλέουσα Η. Νιρβάνας.

ΔΙΑ ΤΗΝ ΩΡΑΙΟΤΗΤΑ

Εάν η ποιότης και η διατήρησις του δέρματος κάμη την νεότητα, το μέτωπον δίδει το μέτρον της νοημοσύνης και εύφυας, είτε της ήλιθιότητος και βλακειάς του ανθρώπου. Είναι ο καθρέπτης της ψυχής, εις τον όποιον άντανάκλουν όλα τα μυστήρια και τα άποκρυφα της. Η ελαχίστη συγκίνησις, ο φόβος, η δυσρέσκεια, η ψυχρότης, η άηδία, όλα τα αισθήματα και όλα της καρδιάς αι μεταπτώσεις αποτυπώνονται εις το μέτωπον.

Πλατύ και ύψηλόν προδίδει εύφυϊν και λογικήν, ένν στενό και χαμηλό προδίδει μετριότητα πνευματικήν. Με έσογας και στραμμένον προς τα μέσα δεικνύει πονηρίαν και δολιότητα στενόν εις τους κροτάφους δεικνύει χαρακτηήρα παθητικόν και μοιρολατρικόν.

Μέτωπον στρογγυλόν και συμμετρικόν δεικνύει ήθικην ενεργητικότητα, φρόνησιν και πνευματικήν ίσοροπίαν.

Η σκέψις και τα πάθη το ρυτιδώνουν πρόωρα. Η διχύγεια του μετώπου άποδεικνύει ψυχην εύτοχη, ήρμεν και όμηλην.

Η πολλή προσήλωσις εις την άναγνωσιν, η διαμονή εις δωμάτιον με πολυ φώς, αι έντυπώσεις μας καθ' ήν στιγμήν όμιλοϋμεν, επιφέρουν συστάσεις των μετωπικών μυών και ρυτιδωσιν του μετώπου Αί έντριβχι (massage) του μετώπου, όταν γίνονται κανονικά εχουν εξαιρετικά αποτελέσματα Τρίβετε λοιπόν το μέτωπον, όπως δλόκληρον το πρόσωπον εύθως άμα πλυθητε κατά τον άκόλουθον τρόπον: Στηρίζετε άκίνητα τα μεγάλα δάκτυλα (άντίχειρας) όπίσω από τα αύτιά, ένν με τα άλλα δάκτυλα τρίβετε το πρόσωπον, από το μέσον του μετώπου και την βάσιν της μύτης και άνεβάνετε προς τας ρίζας των μαλλιών, έπειτα βραημύδον πίντοτε από τα κάτω προς τα επάνω και κυκλικώς φθάνετε έως τα μηνίγγια, θωπεύετε έλαφρά τα βλέφαρα, και από τα κάτω προς τα επάνω τρίβετε τας προς τα μάτια σχηματιζομενάς πρώτας ρυτίδας (patte d'oie). Την μύτην από τα επάνω προς τα κάτω. Έπειτα στηρίζετε τα τέσσαρα δάκτυλα όπίσω από τα αύτιά και με τους δύο μεγάλους δακτύλους έντριβετε το κάτω μέρος του σαγωνιού και το ύπ' αυτό πύχος από το μέσον προς τα έξω. Τρίβετε τον λαμβόν κυκλικώς με δλόκληρον το χέρι.

Μετά το massage αλοίφετε το πρόσωπον με μίαν από τας ακόλουθους σκευασίας, άναλόγως πάντοτε προς την ποιότητα του δέρματος. Εάν το δέρμα είναι πιχύ, πλύνεσθε με πιτουρόνερο, ή ρίπτετε κολόνια εις το νερό σας. Μετεχειρίζεσθε δέ έπειτα την ακόλουθον συνταγήν, την όποιαν σᾶς κάμνει ο φαρμακοποιός: Eau de rose 100 γρ. cire blanche 30 γρ. suc de l'ulbe de lis, 20 γρ. teinture de benjoin 10 γρ. sulfate d'alumine 5 γρ.

Αν το δέρμα σας είναι ξηρόν τότε πλύνεσθε με άρέψημα μολοχάνθης, ή και με πιτουρόνερο και έπειτα μετεχειρίζεσθε την εξής κρέμαν, την όποιαν σᾶς κατασκευάζουν εις το φαρμακείον: Beurre de cacao. 20 γρ.

Miel de Narbonne 50 γρ. Blanc de baleine 10 γρ. Huile d'amandes douces 50 γρ. Eau de roses 30 γρ. Suc d'arachide 30 γρ

Ειδικώτερον όμως διά τας ρυτίδας αλοίφετε άναλόγως της ποιότητος του δέρματος σας το ρυτιδούμενον μέρος με μίαν από της κρέμας αυτές, άφου πλυθητε και μεσάρεστε το μέρος και το κρατήσετε τετωμένον, ώστε η αλοιφή να γεμίση τας γραμμάς. Πιστόνετε από πίνω με πούδραν ρυζιού και κοιμησθε την νύκτα.

Κατά κανόνα δέν έπρεπε να εχάμεν ρυτίδας. Αλλ' άφου με την ήλικίαν αποκτώμεν όλες μας, ως προσπαθώμεν να τής εμποδίζωμεν να αυξάνουν και να μεταβάλουν τα δερματά μας εις φύλλα περγαμηνης. Το καλύτερον αντιρρυτιδικόν είναι το χλιαρό νερό.

ΥΠΟΚΑΜΙΣΑΚΙ ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ

Το άγγουρόνερο χωρίς άλάτι θεωρείται λαμπρόν διά το δέρμα. Τρίβετε με ένν κομμάτι άγγούρι πρωί και βράδυ το πρόσωπόν σας. Έπ της το γιοϋοτι το της σακούλας είναι πολυ καλό. Δροιστικόν πολυ είναι και το ζουμί του μαϊντανού. Και με δυνατό ζουμί μοσχαρίτιου, χωρίς άλάτι και χορταρικά ετόνιναν άλλοτε το δέρμα.

ΘΛΙΨΙΣ

Άπό την γην ύψώθηκε η θλίψις μου στα νέγη... Έτσι ώρατον έψηλώσε το μαύρο κυπαρίσσι Που ο πόνος και το άαχρονο της έρμης γής το τρέφει, Έτσι ώρατον έψηλώσε προς τοφ φωτ' ε τη βρύση.

Άπό την Παρά Λαλέουσα Η. Νιρβάνας.

ΠΡΟΣ ΚΥΡΙΑΝ ΣΑΡΑΝΤΑ ΕΤΩΝ

Είστε, λέγετε, σαράντα πέντε ετών και στενοχωρείσθε, διότι δεν υπάρχουν πλέον μοναστήρια δια να αποσύρονται αἱ γυναῖκες, όταν ἀρχίζουν νά καταπίπτουν, νά μαραίνονται καὶ νά μὴν ἔχουν πλέον κανένα προορισμὸν εἰς τὴν ζωὴν.

Μὲ τῆς ιδέας αὐτὰς θὰ σὰς φανῆ βέβαια παράδοξον, ἀν σὰς εἰπῶ ὅτι ὁ μεγάλος ἀνθρώπινος προορισμὸς σας ἀρχίζει εἰς αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν περίοδον τῆς ζωῆς σας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ γυναῖκα ἡμπορεῖ πλέον νά ζῆ ἀνεξάρτητος καὶ νὰ φαίνεται χρήσιμος, ὄχι μόνον εἰς τὸ σπῆτι τῆς καὶ τοὺς ἰδιικούς τῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καὶ εἰς τὴν πατρίδα τῆς.

Καὶ διὰ νὰ κάμω καταληπτὴν τὴν σκέψιν μου, εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμω μίαν μικρὰν ἀνακεφαλαίωσιν τῆς γυναικείας ζωῆς, ἡ ὁποία διαίρεται εἰς τρεῖς χωριστάς περιόδους. Ἡ πρώτη ἀρχίζει ἀπὸ τὴν παιδικὴν ἕως τὴν νεανικὴν, ἡ δευτέρα ἕως τὴν κρίσιμον λεγομένον καὶ ἡ τρίτη ἀπὸ τὴν κρίσιμον ποὺ ἀρχίζει εἰς τὰ σαράντα καὶ τελειώνει εἰς τὸ γῆρας.

Εἰς τὴν πρώτῃν ἡ γυναῖκα εἶναι παιδί, ἐξαρτώμενον ἀπὸ παραμάνας, νταντάδες, γονεῖς, δασκάλους καὶ δασκάλας. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀδικαίωτοι οἱ κηδεμόνες καὶ προἰστάμενοι, μ' ὄλην τὴν ἀγάπην των, τὴν βασανίζουν καὶ τῆς ἀφαιροῦν τὴν χαρὰν κάθε ἐλευθερίας.

Ἡ μετάδοσις ἀπὸ τὴν πρώτῃν εἰς τὴν δευτέραν περίοδον πρέπει νὰ προετοιμασθῆ καταλλήλως ἀπὸ τὴν νοήμονα καὶ ἀνεπτυγμένην μητέρα. Ὅπως ὁ κηπουρὸς καλλιεργῇ τὰ ἀνήθη του μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὰ κάμῃ ῥάτσαν ὠραίαν, ἡ μητέρα ὀφείλει νὰ φροντίζη, ὥστε τὸ παιδί τῆς νὰ ἀναπτύσσεται ἐφ'ὅσον ἰσχυρὸν μὲ ὄλην τὴν ὑγίαν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα καὶ τὴν χάριν, τὰ πρῶτα αὐτὰ στοιχεία τῆς ὠραιότητος.

Τροφή καθαρά, ἄθρονος καὶ τωνατικὴ, ἀερας τοῦ περιβάλλοντος φυσικῶς καὶ ἠθικῶς ζωογόνος, γυμναστικὴ, εὐθυμία καὶ φαιδρότης, καλὰ παραδείγματα, μύθους βαθμιαία καὶ κανονικὴ εἰς ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις καὶ τὰ καθήκοντα, εἰς τὰς εὐθύνας καὶ τὰ δικαιώματα τῆς γυναικός, ἰδοὺ ὁ δρόμος ποῦ ἔχει νὰ ἐτοιμάσῃ ἡ μητέρα διὰ τὴν μεταβατικὴν τῆς κόρης καὶ ἐν γένει τῶν παιδιῶν τῆς ἡλικίας.

Ὑπὸ τοὺς ὄρους αὐτοὺς μόνον δικαιούμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐτελέσαμεν τὰ πρὸς τὰ παιδιὰ μας καθήκοντά μας, νὰ περιμένωμεν ὅτι ἡ ζωὴ των τῆς αὔριον θὰ εἶναι τακτικὴ καὶ κανονικὴ καὶ ὅτι ἡ μετάδοσις ἀπὸ τῆς μῆτρὸς εἰς τὴν ἄλλην δὲν θὰ ἐπιφέρῃ καμμίαν ἀλλοίωσιν εἰς τὴν ζωὴν των.

Δυστυχῶς πολλὰι μητέρες ἐγωῖστριαὶ, ἀφιερώνουσαι ὅλας τὰς φροντίδας των εἰς τὰς ἰδικὰς των ἀπολαύσεις, δὲν λαμβάνουν κὰν τὸν κόπον νὰ μελετήσωσιν οὕτε τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτῆρα, ἀλλ' οὕτε τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς τῶν παιδιῶν των. Ἀφημένα εἰς τὴν τύχην των, εἰς τὴν ἐπιβλεψίν ξένων καὶ ἀμαθῶν ὑπηρετριῶν ἢ δασκαλισσῶν κάμνουν ἀνοσίδασ

καὶ λάθην, διὰ τὰ ὁποῖα ἐπειτα πληρόνουν εἰς ὄλην των τὴν ζωὴν. Κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτὴν, ριπτεται ὁ σπόρος φυσικῶν καὶ ψυχικῶν νοσημάτων, τῶν ὁποίων ἐπειτα θερίζει τοὺς καρποὺς ἢ γυναῖκα τῆς αὔριον.

Ἐὰν ὡς μητέρα ἐξετελέσατε τὰ καθήκοντά σας αὐτά, τί ἔχετε τώρα νὰ φοβηθῆτε ἀπὸ τὴν ὠριμον ἡλικίαν; Εἴσθε ὡς ὁ στρατιώτης, ὁ ὁποῖος ἐκέρδιεν ἕνα πρὸς ἕνα τὰ γαλόνια τοῦ στρατηγοῦ εἰς τὸ πεδῖον ὠραίων μαχῶν καὶ πρὸ τοῦ ὁποίου ὅλοι παρουσιάζουν ὅπλα. Καὶ γίνεσθε συγχρόνως ὁ καλὸς κυβερνήτης τοῦ κράτους σας καὶ ὁ διδάσκαλος καὶ ὁ διπλωμάτης καὶ ὁ οἰκονομολόγος καὶ ὁ σύμβουλος καὶ ὁ δικηγόρος καὶ ὁ νομοθέτης καὶ ὁ δικαστής, εἰς τὸν ὁποῖον καταφεύγουν οἰκεῖοι καὶ ξένοι μὲ ἀγάπην καὶ σέβας καὶ ἐμπιστοσύνην.

Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποῦ γίνεσθε ἀνεξάρτητος. Ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἐξασφαλίσασθε πλέον διὰ τῶν ἔργων σας καὶ τῆς ζωῆς σας ὄλην τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ συζύγου σας καὶ ὄλην τὴν φιλίαν καὶ τὴν ἐκτίμησιν του. Ὑπῆρχετε δι' αὐτὸν ὁ καλὸς καὶ δοκιμασμένος εἰς κάθε ἀγῶνα τῆς ζωῆς σύντροφος καὶ ὅ,τι σὰς ἤρνεῖτο χθὲς τὸ παρέχει σήμερον. Ὁ καιρὸς, ὁ ὁποῖος λειαίνει καὶ μαλακώνει καὶ ἐξισώνει ὅλα, ἐξίσωσε καὶ τοὺς χαρακτῆρας σας. Αἱ παλαιαὶ ἀσυμφωνίαι ἐπέρασαν. Τὸ πλουτισμένον καὶ καλλιεργημένον καὶ ἀπὸ τὴν μελέτην καὶ ἀπὸ τὴν πείραν τῆς ζωῆς πνεῦμα σας, σὰς δίδει μίαν γοντείαν καὶ μίαν ὠραιότητα, τὴν ὁποῖαν ὁσπανάως εὐρίσκει κανεὶς εἰς τὴν νέαν ἡλικίαν.

Ἀπὸ τὰ σαράντα ἕως τὰ ἐξῆντα ἐπὶ εὐρίσκεσθε λοιπὸν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ζωῆς. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία ἔλεγεν ὅτι μόνον κατὰ τὰ εἴκοσι αὐτὰ χρόνια τῆς ζωῆς τῆς ἐκατάλαβεν ὅτι ἦτο βασίλισσα καὶ ἐργάσθη ὡς τοιαύτη. Ἡ διάσημος Julia Ward Howe εἰς ἡλικίαν πενήντα ἐτῶν ἀρχισε νὰ σπουδάζη ἀρχαῖα Ἑλληνικὰ καὶ εἶχε τόσας ἐργασίας καὶ τόσην δρασίαν εἰς τὰ ἐξῆντα τῆς χρόνια, ὥστε εἶχε πρόγραμμα ὠρῶν, ὅπως εἰς τὰ σχολεῖα, διὰ νὰ ἐπαρκῇ εἰς ὅλα. Ἡ Susanne Antony ἤρχισε τὴν σοβαρὰν δρασίαν τῆς σαράντα πέντε χρόνων καὶ τὴν ἐτελείωσεν εἰς τὰ ἐνενήντα μὲ τὴν ζωὴν τῆς.

Ὅλοι αἱ ἐνδοξοὶ γυναῖκες τοῦ κόσμου ἀνεδείχθησαν καὶ ἐγενναν διάσημοι ἀπὸ τὰ σαράντα πέντε ἕως τὰ ἐξῆντα πέντε ἐπὶ. Πολλὰ καὶ ὑπανδρεύθησαν εἰς τὴν ἡλικίαν αὐτὴν καὶ ὑπῆρξαν εὐτυχέστεραι ἀπὸ ἐκεῖνας ποῦ ὑπανδρεύονται εἴκοσι πέντε χρόνων.

Καὶ δεῖς, κυρία μου, ζητεῖτε μοναστήριον διὰ νὰ κρύψετε τὴν μαραινόμενήν καλλονὴν σας. Δὲν ὑπῆρχετε λοιπὸν τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον ὠραία καὶ νέα καὶ ἀμαρτωλὴ εἰς τὴν ζωὴν, διὰ νὰ ζητῆτε νὰ κλεισθῆτε εἰς μοναστήριον διὰ νὰ κλαίετε τὴν ὠραιότητά σας καὶ τὴν ἀδυναμίαν σας ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξακολουθῆτε ἀμαρτάνουσα; Καὶ δὲν στρέφετε ἕνα βλέμμα γύρω σας, γιὰ νὰ ἰδῆτε πόση δυστυχία ὑπάρχει, τὴν ὁποῖαν ἡμπορεῖτε νὰ παρηγορηθετε, πόσα ἀδικήματα τῆς τύχης τὰ ὁποῖα ἡμπορεῖτε νὰ ἐπανορθώσετε;

Μία εὐτυχῆς γραῖα

ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ

Ποτὲ αἱ Ἀθῆναι δὲν εἶχαν τόσην πληθῶραν θεάτρων καὶ δημοσίων θεαμάτων ὅσην ἐφέτος. Πέντε εἰς Ἑλληνικοὺς θέατροι, μία ὄπερα Ἱταλικὴ, μία Ἑλληνικὴ, μία ὀπερέττα γαλλικὴ, caffè chantant, τρανεζέλες, παραγυῖδες, φασουλῆδες, μουσικῆς, ἰδοὺ θεάματα, τὰ ὁποῖα καμμία ἄλλη πόλις τοῦ κόσμου δὲν παρουσιάζει κατὰ τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον. Κοὶ ὅλα σχετικῶς εὐθηνὰ καὶ προσιτὰ εἰς κάθε τσέπην. Αἱ Ἀθῆναι ὠρισμένως ζοῦν τὸ καλοκαίρι. Καὶ ζοῦν εἰς τὸ ὑπαίθριον εἰς τὸν ἀνοικτὸν οὐρανόν, εἰς καθημερινὸν ξενύκτι, εἰς ἀτελείωτο γλέντι.

Τώρα φυσικὰ τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν διזκεδῶσεων δὲν εἶνε ὑπὸ ἐποψίν ποιότητος ὅ,τι ἔπρεπε νὰ εἶναι. Ἀλλὰ καὶ σχετικῶς ὑπάρχουν μερικὰ κέντρα εἰς τὰ ὁποῖα ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ περάσῃ ὥρες εὐχάριστες. Ἡ Νέα Σκηνὴ ἔξαφνα μὲ τὴν δα Κοτοπούλη καὶ μὲ τὸν κ. Σαγιώρ ὡς πρωταγωνιστὰς εἶδει καλλιτεχνικὰς ἀπολαύσεις καὶ προκαλεῖ ἐνδιαφέρον, ὅταν μάλιστα τὰ διδόμενα ἔργα εἶνε καλὰ καὶ οἱ χαρακτῆρες εὐρίσκονται εἰς τὴν περιωπὴν εἰτε τῆς συμπαιθεστῆτος δραματικῆς μας, εἰτε τοῦ ἀρίστου κωμικοῦ μας.

Ἐὰν μάλιστα ἐφέτος δοθοῦν νέα ἔργα, καὶ ἐὰν ἐν γένει ἐπικρατήσωσιν τὰ πρωτότυπα ἀντὶ μεταρρίσεων, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀτυχῶς ἐκλογῆς, τότε τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Νέα Σκηνὴν θὰ ἀναπτυχθῆ ζωηρότατον, ὅπως ἐπὶ τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ κ. Χρηστομάνου καὶ αἱ συμπάθειαι, τὰς ὁποῖας χაίρει ἡ πρωταγωνίστρια θὰ τὸ καταστήσωσιν τὸ καλλιτεχνικώτερον κέντρον τῆς θερινῆς περιόδου.

Τὸ θέατρον τοῦ Πανελληνίου, τὸ ὁποῖον διευθύνει ἡ κ. Κυβέλη θὰ ἐκλύσῃ ἐπίσης κόσμον, ἐὰν καὶ ἐδῶ ἡ ἐκλογὴ τῶν ἔργων εἶναι καλὴ. Τὸ κοινὸν τῶν Ἀθηνῶν ἀριθμεῖ φανατικούς καὶ τῆς Κυβέλης θαυμαστάς, ἀκριβῶς δὲ, ἐὰν ἡ ἐκλογὴ τῶν ὀρών τῆς εἶναι καλὴ, θὰ εἶναι τὸ μόνον θέατρον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀντιτάξῃ σοβαρὸν κἄπως ἀνταγωνισμὸν πρὸς τὴν Νέα Σκηνὴν.

Ἐνα πρᾶγμα θὰ ἐσυνιστοῦσα εἰς τὰς δύο συμπαιθεῖς καλλιτέχνιδας. Νὰ μὴ νομίζωσιν ὅτι εἰς τὰ πολὺ ἀλατιμμένα ἔργα ἐπιτυχάνουσι. Ἡ Ἑλληνικὴ ἡθοποιὸς, ἡ ὁποία εὐρίσκειται εἰς τὸ στοιχεῖον τῆς εἰς ἔργα μᾶλλον σοβαρὰ, τὰ ὁποῖα δὲν τὴν ἐξευτελίζουσιν καὶ δὲν τὴν μεταβάλλουσιν εἰς ἀνήθικον γελωτοποιόν, πρέπει νὰ προτιμᾷ τοιαῦτα ἔργα. Ἀκόμη αἱ ὅταν τὸ πολὺ κοινὸν φαίνεται νὰ κλίνη πρὸς τὰ ἄλλα. Ἀς προσπαθήσῃ νὰ μορφώσῃ τὴν καλλισθησίαν του καὶ θὰ τὸ κατορθώσῃ.

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΚΙΝΗΣΙΣ

Απὸ τὸ Συνέδριον τῶν Ἱταλιῶν γυναικῶν θὰ ἔχωμεν νὰ ἀντλοῦμεν διὰ πολλὴν κεντρὴν ὠρεῖα πράγματα. Εἰς τὸ φιλολογικόν τμήμα τοῦ ὁποίου προήδρευεν ἡ γνωστὴ συγγραφεὺς κ. Δόρα Μελαγάρη ἐτέθη ἀμέσως τὸ ζήτημα τοῦ φιλολογικοῦ συναγωνισμοῦ τῶν δύο φύλων. Ἡ κ. Levisa Macina Gervasio ἐπέτεθη κατὰ τῶν συνδέσφων τῆς ἀνδρῶν καὶ ἰδίᾳ κατὰ τῶν δημοσιογράφων, οἱ ὁποῖοι ἐκμεταλλεύονται τὴν γυναικείαν ἐργασίαν, χωρὶς οὔτε νὰ θέλωσι νὰ ἀναγνωρίσωσιν τὴν ὑπεροχὴν τῆς, ἀλλ' οὔτε ἀ τὴν ἀμείψωσι κατὰ τὴν ἀξίαν τῆς. Ἀπερῆσθη ἡ σύστασις σωματείου τῶν φιλόλογων καὶ δημοσιογράφων γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι πολυπληθεῖς εἰς τὴν Ἱταλίαν, καὶ αἱ ὁποῖαι ἡμποροῦν νὰ γείνουν ἀρχηγοὶ φιλολογικῆς σχολῆς νέας,

μὲ ἀρχὰς ἀπλότητος καὶ πρὸς καταπολέμησιν τῶν μεταφράσεων τῆς ἀνήθικου καὶ πορνογραφικῆς φιλολογίας. Ἀνεγνώσθη ἡ γνώμη τοῦ μεγάλου Ἱταλοῦ συγγραφέως Φογατσάρου περὶ τῶν σχέσεων τῆς γυναικὸς μετὰ τὰ βιβλία. Αἱ γυναῖκες εἴπε δὲν συνδέονται τὸσον μὲ βιβλία ἀξίας, ὅσον μὲ τὰ ἐλαφρὰ καὶ ἐπιπόλαια ἀναγνώσματα τὰ ὁποῖα καταστρέφουσιν ἀσυνειδήτως ὅ,τι καλὸν καὶ εὐγενὲς ἔχουν εἰς τὴν ψυχὴν. Αἱ γυναῖκες ἐν γένει πρέπει νὰ μάθουν νὰ διακρίνουν τὸ καλὸν βιβλίον, νὰ ἀρῶσκονται εἰς τὸ ὠραῖον ὕφος, νὰ γνωρίζουσιν τοὺς καλοὺς συγγραφεῖς, ὅπως γνωρίζουσιν τὴν καλὴν ποιότητα τοῦ ὑψίστου καὶ τὸν συρμόν, ὁ ὁποῖος συμβιβάζεται μὲ τὴν καλλονὴν των.

Διὰ τὸ ἔργον αὐτὸ πρέπει νὰ γίνη συστηματικὴ προ-

Ἡ Ὀθωμανικὴ δημοσιογράφος ΝΟΥΡΙΕ ΚΑΝΟΥΜ

παγάνδα ἀπὸ δημοσιογράφους καὶ συγγραφεῖς γυναῖκας καὶ ἀνδρας. Τὸ σχολεῖον πρέπει νὰ συστήσῃ βιβλιοθήκας, ὄχι ἀπὸ σχολικὰ, ἀλλ' ἀπὸ φιλολογικὰ ἔργα καλῶν συγγραφέων. Εἰς τὰ ὁποῖα νὰ ἀναπτύσσεται ἀπὸ γυναικῶν γνωστὰς συγγραφεῖς ὁ τρόπος τῆς μελέτης καὶ τῆς κατανοήσεως κάθε ἔργου. Ὅταν ἡ κόρη ἀπὸ μικρὰ ἐννοήσῃ ποῦ πρέπει νὰ προσέχη ὅταν διαβάζῃ, τότε ἡ σύγχρονος καλὴ φιλολογία παρέμειν ὅλη ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν τῆς καθημερινῆς ζωῆς, θὰ γίνῃ ὁ καλλίτερος μορφωτῆς τῆς γυναικὸς τῆς αὔριου καὶ τὸ καλὸν βιβλίον ὁ ἀχώριστος σύντροφός τῆς.

Τότε θὰ ἐπέλθῃ ὁ μαρξισμὸς καὶ τὸ τελειωτικὸν κτύπημα εἰς τὴν ἰσθηρὰν καὶ ἀνόητον βιβλιογραφίαν ἡ ὁποία κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δὴλητηριάζει καὶ διεφθείρει τὴν ἀνθρωπότην τῆς ζωῆς. Αὐτὸ ὑπῆρξε τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τῶν ἐργασιῶν τοῦ φιλολογικοῦ τμήματος.

Αἱ Ὀθωμανίδες γυναῖκες μὲθ' ὄλον τὸν περιορισμὸν των ἤρχισαν νὰ λαμβάνουσιν ζωηρότατον μέρος εἰς τὴν πολιτικὴν. Ἡ Νουριε Κανουμ ἐν Αἰγύπτῳ εἶναι ἡ πρωταγωνίστρια μεταξὺ τῶν ζητούντων συνταγματικὸν πολιτεύμα εἰς τὴν Αἴγυπτον. Εἶναι ποιήτρια καὶ δημοσιογράφος μεγάλης ἀξίας.

Η δὲς **Laloe** ὑποψήφιος δημοτικὴ δὴ-
βουλός κατά τὰ τελευταίας ἐκλογάς εἰς τὸ
Παρίσι ὑπέβαλε καταγγελίαν κατά τοῦ κ. Escudier, ὁ
ὁποῖος δὲν ἠθέλησε νὰ λαβῇ ὑπ' ὄψιν τὴν ἰδικήν της
κάλπην, ἀλλ' οὔτε νὰ μετρήσῃ τὸ πλῆθος τῶν ψήφων
αἱ ὁποῖαι θὰ τὴν ἔφεραν πρώτην δημοτικὴν σύμβουλον
εἰς τὸ διαμερίσμα τῆς. Ἡ ὑπόθεσις ἐδικάσθη, δικηγόρος
δὲ τῆς ἐναγούσης ἦτο ἡ δὲς Marie Verone καὶ ὁ κα-
ταγγελλεὶς ἠθώθη ἀρῶν τὸ ὑπουργεῖον δὲν εἶχε γνω-
μοδοτήσει περὶ τοῦ ἂν ἡ ὑποψηφία ἐδικαιοῦτο νὰ εἶναι
ἐκλογεὺς ἢ ἐκλέξιμος.

Ἡ δὲς Laloe μετὰ ταῦτα ἔαχε μίαν διαλέξιν, εἰς
τὴν ὅποιαν πρῶτος πολὺς κόσμος καὶ ἡ ὁποία ἐχειρο-
χροτήθη πολὺ. Θέμα τῆς ομιλίας τῆς ἦτο «διατίθεσθα
ὑποψηφιότητα».

Α i suffragettes τοῦ Λονδίνου ἀπεφάσιζαν
νὰ συνέλθουν εἰς κολοσσαίαν διεδήλωσιν τὴν
8)21 Ἰουνίου. Εἰς τὸ Λονδῖνον συγκεντρῶνται ἤδη διὰ
τὸν σκοπὸν αὐτὸν γυναῖκες ἀπὸ ὅλην τὴν Ἀγγλίαν καὶ
τὴν Σκωτίαν. Φαίνεται ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν θὰ ὑπερβῇ
τὰς ἐκίτων χιλιάδας.

Μεταξὺ τῶν ὑποβληθέντων ἔργων εἰς τὴν
Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν εἶναι καὶ ἓν σπου-
δαίωτον τοιοῦτο τῆς κ. Mol Weiss περὶ τῶν Ἑπκγ
γεματικῶν Σχολείων τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ κόσμου ὅλου.

Η Novoe Vremia τῆς Πετροπόλεως
ἠγγέλλει, ὅτι πενήντα γυναῖκες τοῦ χωρίου
Tulkha, εὐθὺς ὡς εἶδαν τοὺς Κούρδους εἰς τὸ χωρίον
τῶν ἐρριφθῆσαν εἰς τὸν ποταμὸν μετὰ τὰ παιδιὰ των,
ἀπὸ φόβον μήπως αἰχμαλωτισθοῦν.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ ΚΑΙ ΚΟΥΖΙΝΑ

Επιμένομεν εἰς τὴν χορτοφαγίαν καὶ κερποφαγίαν
τῆς ἐποχῆς αὐτῆς. Τώρα ποῦ ἡ ντομάτα εἶναι εἰς
τὴν δόξαν τῆς πλουτίζεται καὶ ἡ μαγειρική τοῦ κλο-
καιοῦ μετὰ πλῆθος νέων φαγητῶν καὶ μετὰ ἄρτυμα ὀρε-
κτικὸν καὶ νόστιμον τῆς κουζίνας.

Ἡ ντομάτα ἐθεωρεῖτο ὡς πρὸ ὀλίγου ἀκόμη τροφή
εὐχάριστος μὲν, ἀλλὰ βλαβερά καὶ δηλητηριώδης. Διὰ
τοὺς ἀρθροειτικούς μάλιστα καὶ τοὺς νεφρικούς ἡ ντο-
μάτα ἀπηγορεύετο ἐπὶ ἀπειλῇ θανάτου. Τώρα ἓνας με-
γάλος χημικός, ὁ ὁποῖος ἐξέδωκεν ἓνα ὀγκωδέστατον
τόμον μετὰ λεπτομερεῖς ἀναλύσεις τῶν συστατικῶν ὁλῶν
τῶν τροφῶν, παρουσιάζεται συνήγορος τῆς ντομάτας
καὶ ἐπιανορθωτῆς ὁλῶν τῶν ἀδικημάτων καὶ τῶν συκο-
φαντιῶν, τῶν ὁποίων τὰ χρυσόμυλα αὐτά, ὅπως τῆς λέ-
γουν οἱ Ἴταλοί, ἦσαν ἔς τὴν ἄμαρταν.

Λοιπὸν ὅλοι ἠμποροῦμεν νὰ τρώωμεν ντομάτες. Εἶ-
ναι ἀβλαβέστεραι καὶ ἀπὸ τῆς πατῆτος ἀκόμη καὶ εἶναι
τροφή δροσερά, ἐλαφρὰ καὶ πολυτίμητος διὰ τὴν κατα-
σκευὴν ὁλῶν τῶν φαγητῶν. Ὡς σάλτσα ἀναπληροῦ ὅλα
τὰ ἀλευρία, τὰ ὅποια μετεχειρίζεται ἡ γαλλικὴ κουζίνα
εἰς τῆς σάλτσας τῆς. Εἰς τὴν σούπα περασμένη ἢ μό-
νον βραζομένη μέσα εἰς τὸ ζουμί, δίδει ἓνα ἐλαφρὸν
χρῶμα καὶ μίαν θυμασίαν γεῦσιν. Εἰς τὸ βραστό ψη-
σιμῆσαι ὡς γαρνιτούρα εἴτε ὡς κομπόστα ὅποτε καὶ με-
νει ὀλόκληρη, εἴτε ὡς σάλτσα, ὅποταν καὶ τὴν περ-
νοῦμεν.

Ντομάτες κομπόστα. Τῆς ἀνοίγετε ἀπὸ τὸ ἐπὶνω

μέρος, βγίξετε τὰ κουκούτσια μετὰ ἓνα μικρὸ μαχαιράκι,
τῆς σκίβετε λιγάκι καὶ βίξετε εἰς τὸ κενὸν ὀλίγο βού-
τυρο ζάχαρι, μιλίνταν ὕψιστον καὶ ὀλίγο σκόρδο
ἂν σὰς ἀρέσῃ. Τῆς ἀραδιάξετε εἰς ἓνα ριχὸ πιάτο φούρ-
νου, τῆς πιτίξετε μετὰ τριμμένον ψωμί καὶ τῆς ψήνετε εἰς
τὸν φούρνον, ἢ μετὰ φωτιὰ ἐπάνω καὶ κάτω. Γαρνίσετε
τὸ βραστό σας, τὸ ψητὸ τῆς κατασκόλας, τὸ πιλάφι
σας εἰς στεφάνι γύρω εἰς τὴν πιταέλα, αὐτὰ βραστά
po-hès ἢ καὶ μάτζα ἢ καὶ ὀμαλέττα.

Ντομάτα δαλάδα. Στίβετε 1 ὄκ. ντομάτες ἀπὸ
φιλο τρυπητῶ, ὥστε νὰ μὴν περάσουν τὰ κουκούτσια
τῆς βίξετε νὰ βράσουν μετὰ μία σκελίδα σκόρδο, μετὰ
κουτάλι βούτυρο, μετὰ ἓνα δεματάκι μιλίνταν, μετὰ
τρεις κουτάλιες ζουμί κρέατος καὶ μετὰ μισθὴ κουτάλι
ζάχαρι. Ὅταν ἀρχίξῃ νὰ δένη, προσθέτετε μίαν πρῶζα
ἀλευρίου καὶ ἀνακατόνετε ὡς ποῦ νὰ δέσῃ. Τὴν σερί-
ρετε ὅπως καὶ τὴν ντομάτα κομπόστα μετὰ διάφορα φα-
γητά. Μετὰ βραστό μπαρμπούνα ἢ καὶ μετὰ μαγιρίτικο
ψάρι βραστό εἶναι ὀρασιωτάτη. Σκεπάζετε τὸ ψάρι μετὰ
τὴν σάλτσα καὶ γύρω γαρνίρετε μετὰ μὲγάλα κλαδιά
μαϊντανῶ καὶ μετὰ καρδιές μαρουλιῶν.

Ντομάτες παραγεμιστὲς δαλάδα. Τῆς διελέ-
γετε στρογγυλές καὶ κόκκινες, τῆς ἀνοίγετε ἀπὸ τὸ
ἐπάνω μέρος, ἔχετε τρίψει σαρόδιες ἀλμυρές, κάρπαι,
ἀγγούρι λεπτοκομμένο, μιλίνταν φιλο, ὀλίγη τριμμένη
γαλέτα καὶ εἰς ὅλα αὐτὰ προσθέτετε λαδόξυδο μου-
στάρδα καὶ πιπέρι. Μετὰ τὸ μίγμα αὐτὸ γεμίζετε τῆς
ντομάτες σας ἀπὸ τῆς τοποθε ἤσετε γύρω εἰς στεφάνη
εἰς ἀπλωτὴ σαλατιέρα καὶ εἰς τὸ μέσον ἀγκούρια κομ-
μένα εἰς στρογγυλές λεπτὲς φέτες καὶ καμμομένα σα-
λάτα. Τὸ ἀνοίγμα τῶν ντομάτων σκεπάζετε μετὰ μαγι-
νεζα, μετὰ τὴν ὅποιαν σχηματίζετε καὶ διάφορα σχέδια
ἐπάνω εἰς τὰ ἀγγούρια. Εἶναι θυμασία καὶ ὡς θεία καὶ
ὡς γεῦσις.

Βύσδινα. Εἶναι ἡ ἐποχὴ των, καὶ εἶναι ἄφθονα
εἰς τὰ θερμὰ ἔν γένει κλίματα καὶ σχετικῶς εὐθύνά.
Τῆς αὐτῆς οἰκογενείας μετὰ τὰ κεράσια κατασκευάζονται
καθ' ὅλους τοὺς τρόπους ποῦ ἀναφέραμεν διὰ τὰ κερά-
σια. Ἐπὶ πλέον εἶναι τὸ δροσιτικώτερον καὶ συμπαθη-
τικώτερον γλυκὸ τῆς ἐποχῆς καὶ τὸ εὐκολώτερον εἰς τὴν
κατασκευὴν.

Τὸ ξέρι βέβαια ὅλος ὁ κόσμος, ἀλλὰ διὰ τὰς πολὺ
νέας καὶ ἀμαθεῖς διδομεν καὶ ἐδῶ τὴν συνταγὴν του.
Τὸ καθαρίζετε ἀπὸ τὰ κουκούτσια του μετὰ μίαν μαχα-
νίσσα ποῦ πωλεῖται μετὰ δεκάρα. Τὸ ζουμί ποῦ θὰ
βγάλῃ καθαρίζομενον τὸ χύνετε πάλιν μέσα καὶ τὸ
βίξετε εἰς τέντζερι γανωμένο, βύσσινον καὶ ζάχαρι
μαζή, ὀκὰ μετὰ ὀκὰ καὶ 1 ποτήρι νερό. Ἀφήνετε νὰ
βράσῃ γρήγορα μετὰ δυνατὴ φωτιὰ, ὡς ποῦ νὰ δέσῃ.
Ἐὰν θέλετε νὰ κάμτε βυσσινάδα τότε σπάζετε καὶ
μερικὰ κουκούτσια καὶ τὰ βράζετε μαζή. Βίξετε δὲ
1 1/2 ὄκ ζάχαρι εἰς τὴν ὀκὰ τὸ βύσσινον. Ἐὰν θέλετε
κομπόστα τότε βίξετε 1/2 ὄκ. ζάχαρι εἰς τὴν ὀκὰ τὸ
βύσσινον, προσθέτετε 3 ποτήρια νερό, κανέλα καὶ γα-
ρύφαλα καὶ τὸ ἀφίνετε μετὰ πολὺ ζουμί, χωρὶ νὰ δέσῃ.
Μαρμελάτα βύσσινον γίνεται ἂν λιώσετε καὶ περάσετε
τὸ βύσσινον ἀπὸ τρυπητῶ, καὶ ἔπειτα βίλλετε νὰ βρά-
στε τὸν χυμὸν μετὰ ζάχαρι καὶ τὰ δέσετε σὺν πηλί.
Αἱ ἀναλογίαι εἶναι αἱ αὐταί.

Ὁ καλλίτερος τρόπος ἐξασκήσεως τῶν παιδιῶν ἀπὸ
τὰς μητέρας εἰς τὸ πατριωτικὸν αἰσθημα εἶναι ἡ ἐκ τῶν
μικρῶν οἰκονομιῶν τῶν ἀγορὰ Λαχείων τοῦ Ἐθνικοῦ στό-
λου, ἀπὸ τὰ ὅποια καὶ αὐταὶ καὶ ἐκεῖνα εἰμποροῦν νὰ
ἐπιζῶν μέγα κέρδος.